

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
98. (1163.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,1998 ▲
1 amerikai dollár	3,4451 ▼
100 magyar forint	1,4976 ▲

Aktuális

3

A szenátusban nehezebb lesz

Az RMDSZ megkönnyebbüléssel vette tudomásul, hogy a koalíciós partner tartotta magát az eredeti egyezséghez, és megszavazta a tanügyi törvény „magyarbarát” paragrafusát. „A szenátusban nehezebb lesz” – figyelmeztetett Markó Béla.

Társadalom

7

Tiszta búcsút akarnak

„A csíksomlyói búcsú zarándoklat, és szeretnénk, ha az is maradna” – figyelmeztet frater Péter Arthur csíksomlyói házfőnök az idei közös pünkösdi ünnepre és áhítatra felszólító üzenetében. A 443-ik alkalommal megrendezésre kerülő zarándoklat ma este kezdődik.

Kultúra

8

Élektra – szebeniek Pécssett

A nagyszebeni Radu Stanca Nemzeti Színház vendégjátéka látható ma este Pécssett, Európa Kulturális Fővárosában. A Pécsi Országos Színházi Találkozón (POSZT) is bizonyított Mihai Măniuțiu rendező: különleges, modern környezetbe helyezett Élekt-ráját szinkrontolmács közreműködésével hallhatja a közönség.

Vezércikk

3

A végső megoldás

A Mefisztó-RMGC pedig már dörzsöli a tenyerét: Verespatak lelke hamarosan az övé lesz. A vállalat a ciánál is szívósabban szívárog be a médiába és a köztudatba, szoktatva a közvéleményt a gondolathoz: az aranybánya márpedig nemsokára megnyílik. A környezetvédők ma még ki-tartanak, de mintha már lankadóban lenne a hit. ▶

Salamon Márton László

„Elkártyázott” nyugdíjak

A fiatalok jövőbeli járandóságát osztaná szét az időseknek a Boc kormány

Fotó: Tófián Levente

Nyugdíjastüntetés Bukarestben. Nincs pénz a kormánynak a nyugdíjakra, a magánpénztári hozzájárulásokból állná idén és jövőre a kifizetések egy részét

Úgy tűnik, nem elég a nyugdíjkassza fizetési nehézségeinek a megoldására az idősek járandóságának 15 százalékos csökkentése. Lefaragna két százalékpontot az úgynevezett második pillér hozzájárulásaiból is a kormány, hogy idén és a következő évben legyen miből folyósítania a nyugdíjakat. Ez annyit jelent, hogy a fiatalok befizetései ahelyett, hogy jövőbeli nyugdíjuk javára kamatoznának, kifolynak a rendszerből: a visszatartott 800 millió lejt a jelenlegi öregek havi járadékának törlesztésére fordítanak. Szakértőnk szerint ezzel az állam tönkreteszi a nyugdíjrendszerbe vetett bizalmat, s csődbe juttatja a magánnyugdíjpénztárak egy részét. 7. oldal ▶

Hajthatatlanok a szlovákok

▶ Továbbra is Szlovákia az egyetlen Magyarországgal szomszédos állam, amely ellenségesen fogadja a Fidesz-KDNP kettős állampolgárságról szóló törvényjavaslatát, melynek részletes vitáját pedig ma tartja a magyar parlament. Miután Budapest elutasította a magyar-szlovák kisebbségi vegyes bizottság összehívására, majd a magyar-szlovák kormányfői találkozóra vonatkozó pozsonyi kérést, tegnap Juraj Horváth, a szlovák parlament külügyi bizottságának elnöke felkérte az Országgyűlés külügyi bizottságának elnökét, Balla Mihályt, hogy a két fél üljön össze, és vitassa meg a törvény módosítást. 2. oldal ▶

Marad a bércsökkentés

Emil Boc miniszterelnök és Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter

Fotó: Agerpres

▶ Mivel a Boc-kabinet kitarthat meg a bércsökkentés mellett, egyre valószínűbb, hogy a szakszervezetek május 31-től általános sztrájkba lépnek. A két fél találkozásánál nem született kompromisszum, Boc bejelentette: csak a bérek 25 és a nyugdíjak 15 százalékos megvonásával teljesíthetők a vállalások. 3. oldal ▶

Magyarverők vagy vandálok?

▶ Újabb olyan utcai konfliktusra került sor a napokban Kovászna megyében, amelyet több politikus – köztük Tőkés László – etnikai atrocitásnak minősít. A napokban magyar és román fiatalok között került sor tettségességre azért, mert a Marosvásárhelyről Háromszékre érkező látogatók magyarul beszéltek az utcán. Erre a napokban bekövetkezett esetre is utalva az EP-képviselő az erdélyi „magyarverések” miatt kér európai figyelmet. Folytatása a 7. oldalon ▶

Mai mellékletünk:
úmsz színekép

Röviden

Debreczeni a Gyermekjogvédelmi Hatóság alelnöke

Debreczeni Hajnal lett az Országos Család és Gyerekjogvédelmi Hatóság alelnöke. A kinevezést május 19-én írta alá Mihai Şeitan munkaügyi miniszter. A tisztségviselő 1977-ben született, tanulmányait a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem politikatudományi karán, újságírói szakon végezte, ugyanitt szerzett mesteri diplomát kommunikációból. Dolgozott a sepsiszentgyörgyi STV-nél szerkesztőként, majd a MIX FM főszerkesztője volt, 2001–2008 között pedig szerkesztő-műsorvezetőként tevékenykedett a közszolgálati televízió kolozsvári területi stúdiójánál. 2008 óta Seres Dénes képviselőházi háznagy tanácsosa.

Alacsonyan szállt Kaczynski gépe

Lech Kaczynski lengyel államfő repülőgépeinek katasztrófájakor a pilótafülkében tartózkodott Andrzej Blasik, a lengyel légierő főparancsnoka és Mariusz Kazana, a diplomáciai protokollszolgálat vezetője, s a gép 15 méterrel a leszállópálya szintje alatt repült – ilyen újabb részleteket közöltek a tegnapi moszkvai lapok, s felhívták a figyelmet az orosz és a lengyel értékelés közötti eltérésekre. A pilótafülkében tartózkodó személyek kiletét illetően az újságok az *Unian* ukrán internetes portálra hivatkoztak. A lengyel szakértők szerint azonban az említett személyek nem a pilótafülkében, hanem az ajtajában voltak.

Kirgiz tüntetők túszul ejtették a védelmi minisztert

Tüntetők túszul ejtették tegnap a kirgiz ügyvezető kormány védelmi miniszterét és a helyi megyei vezetőt a dél-kirgizisztáni Dzsalálábádban – közölték szemtanúk, akik szerint a tiltakozók súlyosan bántalmazták a tárcavezetőt. Dzsalálábádban az éjszaka folyamán nyugalom volt, de tegnap reggel ismét rendbontások kezdődtek. Az átmeneti kormány előző nap rendkívüli állapotot és éjszakai kijárási tilalmat rendelt el, mert ismét véres összecsapások törtek ki a helyi kirgiz és úzbég lakosság között. Az összetűzésekben ketten meghaltak, és közel hetvenen megsebesültek.

Több célpontja is volt a New York-i merényletnek

A New York-i Times Square-en kívül más lehetséges célpontokat is kiszemelt az a pakisztáni születésű amerikai férfi, aki május 1-jén egy autóból rejtett pokolgépet kísérelt meg felrobbantani New York legforgalmasabb úttereszteződésében. Faisal Shahzad lehetséges célpontjai között szerepelt az ugyancsak Manhattanben található Grand Central pályaudvar, a Rockefeller Center, valamint a Pénzügyi Világközpont épület-tömbje a 2001-ben lerombolt Világkereskedelmi Központ tőzsomszedságában. Azt is fontolgatta, hogy esetleg a harci helikoptereket gyártó Sikorsky cég egy központját támadja meg lakhelyén, Connecticut államban – közölte szerdán egy névtelenséget kérő tisztviselő a még folyamatban levő nyomozás kapcsán.

Tudósok az Obama-kormányt bírálják az olajfolt miatt

Vezető amerikai oceanográfusok azzal vádolják az Obama-kormányt, hogy nem végzett megfelelő tudományos elemzést a Mexikói-öbölben történt olajkatasztrófa okozta károkról, és lehetővé tette, hogy a BP homályos információkat közöljön a szennyeződés mértékéről – írta a *The New York Times*. A tudósok szerint a szövetségi ügynökségek nem végeztek el kellő gyorsasággal a vizsgálatokat a tengerbe került olaj mennyiségéről és az óceán mélyén keletkező károkról. A BP tegnap közölte: a mélytengeri kúttól az oda leeresztett csövön keresztül már naponta 210 ezer gallon (800 ezer liter) olajat vezet a felszínre.

Hajthatatlan szlovákok

Folytatás az 1. oldalról

„A magyar fél egyoldalú lépése, engedély nélküli belépése a Szlovák Köztársaság jogi környezetébe, Szlovákia számára elfogadhatatlan. A szlovák fél ezt nemcsak a kétoldalú szerződések megsértésének és a feszültség növelésének, hanem a közép-európai stabilitás komoly megsértésének is tekinti Budapest részéről” – áll a levélben. Horváth szerint a tárgyalások célja, hogy a felek közös álláspontra jussanak „ebben az érzékeny kérdésben”. Meggyőződése, hogy tárgyalásokkal javulhat lehetne elérni a Szlovákia és Magyarország közötti nyitott kérdésekben. A bizottsági elnök elengedhetetlennek tartja, hogy a magyar fél a jogszabály elfogadása előtt mind Szlovákiával, mind a nemzetközi szervezetekkel egyeztessen.

A törvénymódosítás ellen eddig sem Horvátország, sem Szerbia, sem Románia nem emelt hivatalosan kifogást. Bukarest részéről a későbbiekben sem várható az ügyben állásfoglalás – nyilatkozta lapunknak Niculescu Tóni külügyi államtitkár. Ennek oka az, hogy a román törvények lehetővé teszik a kettős állampolgárság intézményét, és Románia is a magyar javaslatához hasonló módon ad román állampolgárságot a moldovaiaknak.

A román pártok nem elutasítók

Ennek megfelelően a romániai parlamenti pártok álláspontja sem elutasító. A Demokrata-Liberális Párt (PD-L) sepsiszentgyörgyi elnöke, Dan Mano-

Knut Vollebaek a törvénymódosítást nem tekinti biztonsági kockázatnak

lăchescu tegnap azt nyilatkozta: a törvény nem Románia problémája, hanem az Orbán-kormányé. „Magyarországnak kell állnia az ezzel járó társadalombiztosítási összegeket, és az is Budapest problémája lesz, ha valamelyik nyugati állam bezárja kapuit a magyar állampolgárok előtt, ha sok kettős állampolgár visszaél az újonnan kapott lehetőséggel” – jelentette ki Dan Manolăchescu. Korábban Ioan Oltean, a párt alelnöke újságírói kérdésre nem kívánta kommentálni a kettős állampolgárság kérdését, amíg nem olvassa el ő maga a Fidesz törvénytervezetét.

A Szociáldemokrata Párt (PSD) sem ellenzi a magyar állampolgárság megadását a határon túli magyaroknak. Radu

Moldovan, a párt szóvivője az egyik hazai napilapnak nyilatkozva elmondta, alakulatát „nem za-

Ukrajnában nem tiltják

Ukrajnában nem tiltják a kettős állampolgárságot, de törekszenek e jelenség megszüntetésére oly módon, hogy ilyen esetekre kilátásba helyezik az ukrán állampolgárságtól való megfosztást – nyilatkozott Tóth Mihály, a jogtudományok kandidátusa, az Ukrán Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) tiszteletbeli elnöke az ungvári *Kárpáti Igaz Szó* című lap tegnap megjelent számában. A szakember kifejtette: az ukrán alkotmány kimondja, hogy Ukrajnában egy állampolgárság létezik, ami kizárja, hogy az országon belül bármelyik közigazgatási egység saját állampolgárságot vezessen be. Hozzátette: az állampolgársági törvény alapelveként határozza meg Ukrajna állampolgárai számára más állam állampolgárságába való belépésének jogát, ugyanakkor az állampolgárság elvesztésének kritériumaként értékeli a felnőtt korú ukrán állampolgár által más állam állampolgárságának saját akaratából való felvételét. Vagyis nem tiltják, hiszen nem is tilthatják, de törekszenek e jelenség megszüntetésére” – mutatott rá.

Kis parlament Magyarországon

K. Gy.

Alkotmányt módosított tegnap a magyar parlament. A 306 igen, 16 nem és 35 tartózkodás mellett megszavazott javaslat az Országgyűlés létszámát legfeljebb kétszáz főben határozza meg és rögzíti, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségek képviselőire tovább, legfeljebb tizenhárom országgyűlési képviselő választható. A végeredmény kihirdetése elartott egy ideig, a szocialisták ugyanígy házbizottsági ülést kezdeményeztek. Kiderült ugyanis, hogy kétszer szavaztak a képviselők ugyanarról: gépi és név szerinti szavazás is volt. Schmitt Pál házelnök a testület ülése után közölte, a gombnyomós szavazás érvényes volt, a név szerinti szavazást forgatókönyvi hiba okozta. Az alkotmány módosításáról szóló törvényjavaslatot a Fidesz-KDNP-s és a jobbkios képviselők támogatták, az MSZP-ek többségükben tartózkodtak, az LMP-frakció tagjai – egyikük kivételével – nemmel szavaztak. A képviselők tegnap elfogadták a minisztériumok felsorolásáról szóló törvényt is, ennek értelmében a tárcák száma az eddigi tizenháromról nyolcra csökken. Navracsics Tibor szerint az elfogadott törvényekkel jogilag megnyílt a lehetőség arra, hogy megalakuljon az új kormány. ◀

Megállt az élet Görögországban

A szakszervezetek által szervezett tiltakozó tüntetésen mintegy húszezren vonultak a parlament elé

Fotó: Agerpres

Hírösszefoglaló

A szakszervezetek felhívására tegnap újabb 24 órás általános sztrájk kezdődött Görögországban a megszorító intézkedések ellen; a munkabeszüntetés a görög közszféra nagy részét érinti, így a kórházakat, iskolákat és a közösségi közlekedést is. A szakszervezetek által tegnap délelőtti szervezett tiltakozó tüntetésen mintegy húszezren vonultak a parlament elé. A megmozdulás rendjét 1700 rendőr őrzi, 36 személyt már őrizetbe vettek. A felvonuló

tömeg a „Tolvajok, gyertek ki!” felkiáltással vonult a parlament épülete elé, ahol több száz rohamrendőrrel találta magát szemben.

A sztrájk során az iskolák és minisztériumok zárva tartanak, a kórházak minimális személyzettel dolgoznak, az idegenforgalmi látványosságok sem fogadnak látogatókat csütörtökön. Eredetileg május 19-re tűzték ki a mostani munkabeszüntetést, ezen a napon azonban vizsgák voltak az iskolákban, ezért úgy döntöttek a szakszervezetek,

hogy egy nappal később, május 20-án tartják meg a sztrájkot.

A légi irányítók nem vesznek részt a munkabeszüntetésben, mert nem akarnak további károkat okozni a görög idegenforgalomnak. Ugyanakkor néhány görög repülőtér zárva lesz, és az Olympic Air görög légitársaság már harminc járatát törölte. A hajó és kompközlekedésben is fennakadások lesznek, három tengerjáró hajó - összesen 7 ezer turistával a fedélzeten – tegnap már nem tudott kikötni az athéni Pireuszban a sztrájk miatt. ◀

Knut Vollebaek: ez Budapest szuverén joga

Az ügyben megszólalt tegnap Knut Vollebaek is. Az EBESZ kisebbségügyi főbiztosa kijelentette: a kettős állampolgárság intézményét nem tekinti biztonsági kockázatnak, ha az nem tömeges méreteket elérő útlevélkiadással jár. Vollebaek hangsúlyozta, hogy a nemzetközi gyakorlat összhangban az állampolgárság kérdéséről minden állam szuverén módon dönt. ◀

Marad a bércsökkenés

M. Á. Zs., S. M. L.

► Mivel a Boc-kabinet kitaró megszorító intézkedései mellett, egyre valószínűbb, hogy a szakszervezetek május 31-től általános sztrájkba lépnek. A két fél tegnapi találkozásán nem született kompromisszum, Emil Boc bejelentette: csakis a bérek 25 és a nyugdíjak 15 százalékos megvonásával tudja teljesíteni a költségvetési hiány csökkentését, megelőlegezve, hogy e lépés nélkül „decembertől nem tudja garantálni a bérek kifizetését”. A miniszterelnök jövő szerdái adott haladékos pénzügyminiszterének és munkaügyi miniszterének arra, hogy megvizsgálják a szakszervezetek, munkáltatói érdekszövetségek és ellenzéki pártok által tett javaslatokat, ugyanis ekkor akarja elfogadni azt a törvénytervezetet, amelyért felelősséget vállalna a parlamentben. Mihai Şeitan munkaügyi miniszter is hasonlóan eltökéltné mutatkozott a megszorítások kapcsán, mondván, hogy a szándéknyilatkozatot nem fogják módosítani, mivel megfogadták az IMF-nek az intézkedések végrehajtását.

Markó: a keretszámokon nem lehet változtatni

„Az IMF-fel kötött megállapodással kapcsolatban az álláspont változatlan: a keretszámokon nem lehet változtatni. Marad a 25 százalékos bércsökkenés és a 15 százalékos nyugdíjcsökkentés” – szögezte le kérdésünkre Markó Béla miniszterelnök-he-

Markó-Boc páros a Cotroceni-ben. Az államfő tegnap magához rendelte a kormánypárti vezetőket

Fotó: Tofan Levente

lyettes. Az RMDSZ elnöke az államelnöki hivatalnak otthont adó Cotroceni-palotában tegnap tartott egyeztetést követően számolt be az ÜMSZ-nek a találkozó következtetéseiről. „Az RMDSZ azon az állásponton volt, hogy a kisnyugdíjak ne csökkenjenek azonos mértékben a nagyobbakkal, hanem legyen kíméletesebb a csökkenés, amit kompenzálna a nagyobb nyugdíjak nagyobb mértékű csökkentése. Ezt elvben valamennyi koalíciós partner helyesli, más kérdés, hogy a gyakorlatban ezt nehezebb megvalósítani” – magyarázta Markó. Az RMDSZ elnöke a Traian Băsescu államfővel és Emil Boc miniszterelnökkel, a független és a kisebbségi honatyák képviselőinek részvételé-

vel tartott tegnapi találkozóan ugyanakkor figyelmeztetett: amennyiben a megszorításokat nem kísérik reformintézkedések, decentralizáció, csupán rövid távon hozható egyensúlyba az állami költségvetés, hosszú távon pedig megmaradnak a gondok. Markó hozzátette: a kormányzati felelősségvállalást a megszorító intézkedéscsomagra az RMDSZ megoldásként el tudja fogadni, amennyiben azt parlamenti konzultációk előzik meg. Mint elárulta, ezekre a konzultációkra a jövő héten sor is kerül.

Konzultációk sora

Traian Băsescu államfő egy nappal a jövő szerdai kormányülés előtt különtalálkozóra hívta

a koalíciós pártok képviselőit, akikkel az IMF-szándéknyilatkozatot tartalmáról akar konzultálni. Az elnök felszólítására Emil Boc kormányfő is bejelentette, hogy ugyanazon a napon egyeztetni kíván a szakszervezetekkel, munkáltatói érdekképviseletekkel és az ellenzéki pártokkal is. Dumitru Costin, az Országos Szakszervezeti Tömb elnöke sajnálattal állapította meg, hogy a kormány nem tartja elfogadhatónak az ágazatonkénti beralap 25 százalékos csökkentését, ezért nem marad más választásuk, mint az általános sztrájk. „A szakszervezetekkel közösen fogjuk kidolgozni a bizalmatlansági indítványunkat” – jelentette be Victor Ponta, a Szociáldemokrata Párt elnöke. ◀

A végső megoldás

Salamon Nedelcu, amikor Traian Băsescu államfő bejelentette a közalkalmazotti fizetések huszonöt, illetve a nyugdíjak és a munkanélküli segélyek tizenöt százalékos csökkentését.

Ciánt „kért” végső megoldásként a maga számára a kormánytól az a nyugdíjas is, aki a szerdai bukaresti tüntetésen a homlokára írt „kérésével” vegyült el a Victoria-téri tömegben. Nos, alighanem elkiabálták a nyugdíjasok ezt a ciándolgot, hiszen a nagyobb kormánypárt minden eddigi megnyilatkozása arra utal, hogy Băsescu elnöknek nem kell kétszer mondani: ő bizony készen áll ciánt is adni népének.

Az említett bejelentés után sokkos állapotba került ország polgárai mindenestre kevesbé lesznek ezek után finnyások. Ki fog ezek után azon fennakadni, hogy a verespataki bányakitermelés eltűntet a föld felszínéről egy, az ország és Erdély történelmi örökségét képező falut, évszázados házakkal és templomokkal? Kit fog érdekelni az, hogy a nemesfém-kitermelés nyomán keletkező szennyező zagy évezredekre ott marad majd az Erdélyi Sziget-hegység kellős közepén, egy óriási méregkatlanban? Kit aggaszt majd az, hogy a ciános zagy örök fenyegetésként ott feszíti majd az ülepítő betonfalait, és szivárog majd be egyre szívósabban, egyre kitartóbban a kezdetben hajszálvékonyágú, idővel egyre táguló repedéseken át a talaj- és folyóvízbe? Kit izgat majd mindez akkor, amikor a befektetés többmilliárd eurós bevételt ígér az államkasszájának – annak az államkasszájának, amelynek feltöltésére egyelőre egyetlen alternatíva létezik: az állampolgárok zsebének kiürítése. Az amúgy is nyomorgó polgár nem-hogy ellenkezne, de kezét csókol annak a gazdasági és pénzügyminiszternek, aki azt mondja neki: megtaláltuk a megoldást arra, hogy ne kelljen olyan mélyen a zsebedbe nyúljunk. Akkor is, ha ez a megoldás felér egy Mefisztóval kötött szerződéssel. A Mefisztó-RMGC pedig már dörszöli a tanyerét: Verespatak lelke hamarosan az övé lesz. A kanadai-román vegyesvállalat a ciánnál is szívósabban szivárog be a médiába és a köztudatba, szoktatva a közvéleményt a gondolathoz: az aranybánya márpedig nemsokára megnyílik, akárki akármit is mond. A környezetvédők ma még kitaranak, de mint ha már lankadóban lenne a hit, hogy civil összefogással le lehet győzni a pénz hatalmát. „Kutyá ugat, a karaván halad” – ez a jelszó, és a gazdasági érdekszférának lekötelezett politikusok karavánja számára bizony nincs megállás: aki a választási kampányban elfogadta a Gold Corporation pénzt, annak most törlesznie kell az adósságot. Amikor pedig kiderül majd, hogy a befektetés tulajdonképpen sokkal kevesebbet hoz az államkasszájának, mint amennyit most ígérnek a bányanyitás mellett korteskedők, egy részt már túl késő lesz, másrészt pedig már úgyszólván mindegy. Addigra ugyanis a kiehéztett hazai nyugdíjasok és munkanélküliek már régen elpatkoltak. Cián nélkül is.

A szenátusban nehezebb lesz

Tanügyi törvény: a magyar politikusokat „meglepte” a liberálisok nacionalista viselkedése

Kovács Zsolt

► „Sajnos, amikor magyar kérdésről van szó egyik román párt tizenkilenc a másik egy híján húsz” – jelentette ki az oktatási törvénytervezet körüli cirkus kapcsán Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester, az RMDSZ sepsiszentgyörgyi elnöke. „Amikor közösen kormányoztunk, akkor Eugen Nicolăescu liberális alelnök is úgy szerette a magyarokat, hogy szinte azt hittük ő is magyar” – mondta el annak kapcsán, hogy a Románia történelmének és földrajzájának magyarul való tanítását lehetővé tevő cikkelyt leghevesebben a Nemzeti Liberális Párt képviselői támadták. Szerinte a liberális és szociáldemokrata honatyák viselkedése is bizonyítja, hogy az RMDSZ-nek az a feladata, hogy a maga hét százalékos támogatottságával el tudja érni, hogy amikor kormányon van, román partnereink visszafogják magukat és másként viselkedjenek.

Az RMDSZ sepsiszentgyörgyi elnöke újságírói kérdésre elmondta: a szövetség nem megszorította a Demokrata-Liberális Pártot (PD-L) hanem teljesen természetesen elvárta, hogy az tartsa magát a politikai egyezségükhöz. „A képviselőház szerdai ülése után jelentős előrelépésről

Kilép a Nemzeti Liberális Pártból Smaranda Enache

Smaranda Enache, a Pro Europa Liga (PEL) társelnöke (képünkön) tegnapi sajtótájékoztatóján kifejtette: megdöbbenette az, hogy a Nemzeti Liberális Párt (PNL) képviselői nemcsak hogy nem szavazták meg a tanügyi törvényt, de olyan szélsőségesen nacionalista kijelentéseket is tettek, amelyek összeegyeztethetetlenek a liberális szellemmel. „Ha Ion Brătianu hallaná, forogna a sírjában, hogy hová alacsonyodott a PNL. Hiszen Károly király sem volt román nemzetiségű, román anyanyelvű, és mégis jó

beszélhetünk a hazai magyar oktatásban” – tette hozzá Olosz Gergely. Az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetője ugyanakkor sajnálatosnak tartja, hogy elszabadultak az indulatok, szélsőséges, nacionalista és sovíniszta megjegyzések hangzottak el. „Ilyen megnyilvánulások elfogadhatatlanok és érthetetlenek ebben a században” – mondta Olosz, aki főként a korábbi kormányzó partnereik, a liberálisok viselkedését nem érti.

Végül az inkriminált cikkely átment, sőt a jogszabály egészét is megszavazta a képviselőház plénuma, így a törvénytervezet átkerült a szenátusba, amely

ügydöntő házként még a ciklus végéig meg kellene szavazza ahhoz, hogy a következő tanévben már alkalmazni lehessen. „A szenátusban még nehezebb lesz, mint a képviselőházban, mert ott gyengébb a többség. De remélem, hogy sikerülni fog” – mérte fel lapunk kérdésére Markó Béla RMDSZ-elnök annak esélyeit, hogy az alsóházhoz hasonlóan a felsőházban is megszavazzák majd a tanügyi törvényt. Dan Manolăchescu, a PD-L sepsiszentgyörgyi elnöke is úgy nyilatkozott: meglepte az RMDSZ korábbi kormánypartnerének viselkedése. Leszögezte: a magyar nyelvű oktatás kérdése

román hazafi lett belőle. Arra kellene törekedni, hogy a nemzeti kisebbségek otthon érezzék magukat ebben az országban, mert csak így lehet lojalitást várni tőlük” – fogalmazott Smaranda Enache, aki egyúttal bejelentette kilépését a PNL-ből. Döntéséhez hozzájárult az is, hogy az alakulat európai parlamenti képviselői a verespataki aranybányászattal mellett kampányolnak Brüsszelben, amit szintén összeegyeztethetetlennek tart azzal az értékrenddel, amit ő képvisel. (Antal Erika)

nem lehet veszélyes a nemzetbiztonságra, végeredményben nem a módszer, hanem a cél a lényeg, hogy a magyar fiatalok megtanuljanak románul, és megtanulják az ország történelmét és földrajzát is. Doru Decebal Feldiorean, a Konzeratív Párt Kovászna megyei elnöke lapunknak elküldött közleményében nemzetellenesnek minősítette a törvénytervezetet, amely szerinte árt a békés román magyar együttélésnek. Ugyanakkor arra szólította fel a román közösséget, hogy minden lehetséges, de békés módszerrel próbálja megakadályozni a törvény életbe lépését. ◀

Román lapszemle

Európai támogatást lehet igényelni az „iskola az iskola után” programhoz. A gyermekek tanítás utáni foglalkoztatásával járó költségek akár 98 százalékát is magára vállalja az EU. (EVZ) ► Mugur Mihăescu 1,7 millió euróért megvásárolta a bukaresti Muzica üzletet. (Gândul) ► A bukaresti operettszínház primadonnájának, Amelia Antonianának a férje feljelentést tett az ellen a fővárosi kórház ellen, ahol a felesége egy egyszerű nőgyógyászai beavatkozás után súlyos állapotba került. (Jurnalul național)

A szabadon választott rossz napja

A vak vasárnapja néven ment át a román köztudatba az 1990. május 20-i parlamenti és elnökválasztások napja, amelyen Ion Iliescut választották meg a rendszerváltás utáni Románia első elnökének.

B. T.

Húsz évvel ezelőtt ezen a napon már nagyvonalakban tudni lehetett, hogy a több mint fél évszázados kommunista diktatúrát követő első szabad, demokratikus választásokat a Nemzeti Megmentési Front színeiben induló Ion Iliescu nyerte meg.

Egy voksolás számadatai

Az ország lakossága hatalmas lelkesedéssel vett részt a választásokon, a 17 millió szavazásra jogosult személy közül csaknem 15 millió állampolgár járult az urnákhoz, ami 86 százalékos részvételi arányt jelent. Jóllehet a választások jórészt valóban szabadok és demokratikusak voltak – a kampány során jelentkező megfélemlítő és erőszakos akciókat leszámítva, de ezek ma sem ritkák tájainkon a voksolások előtt – Ion Iliescu eredménye a kommunista korszakbeli megrendezett választásokat idézte: a szavazatok több mint 85 százalékát szerezte meg, vagyis 12 millió voksot kapott. Vetélytársai, a Nemzeti Liberális Párt elnöke, Radu Câmpeanu alig valamivel több, mint 10 százalékot összesített, a parasztpárti Ion Rațiu pedig kénytelen volt beérni 4,2 százalékkal.

A húsz évvel ezelőtti választásokon ma is érvényes rekordok születtek: a részvé-

tel azóta sem érte el a 86 százalékot, Iliescu pedig mindmáig az egyetlen olyan államfő a rendszerváltás óta, aki már az első fordulónban nyert.

Út a hatalom felé

Iliescu és a Nemzeti Megmentési Front húsz évvel ezelőtt annak ellenére aratott elsősorú győzelmet, hogy az ellenzéki erők minden erejükkel azon voltak, hogy megértsék a széles tömegekkel: mind Iliescu, mind tömörlése a kommunista nomenklátúra második vonalát tömöríti, így legfeljebb az úgynevezett emberarcú kommunizmust valószínűsít.

meg, élén az önmagát amolyan felvilágosult zsarnoknak tekintő Iliescuval. A parasztpártiak, a liberálisok – de még Sergiu Cunesco szociáldemokratái is – hatalmas népgyűlésen tiltakoztak 1990. január 28-án az ellen, hogy a Nemzeti Megmentési Front indul a parlamenti választásokon, holott korábban Iliescu egyértelműen cáfolta ezt. Az összejövetelre a frontosok maguk is nagygyűléssel választottak, amelyre a bukaresti nehézipari vállalatok munkásait toborozták össze. Egy nappal később a front hívei megtámadták a történelmi pártok bukaresti székházait, Corneliu Coposu parasztpárti elnököt Petre

Roman akkori miniszterelnök mentette meg a felbőszített tömeg haragjától. Mindennek nyomán megalakult az 1989. december 22-én létrejött Nemzeti Megmentési Front Tanácsát helyettesítő Ideiglenes Nemzeti Egység-tanács. A demokratikus elenzék kezdeményezésére 1990. április 22-én kezdetét vette a több mint 50 napos Egyetem-téri tüntetéssorozat. Nem egészen egy hónap múlva került sor a választásokra. Az új hatalom csakhamar kimutatta a foga fehérjét: június 13-án karhatalmi erőszakkal verte le az Egyetem-téri tüntetést, majd az általa Bukarestbe rendelt bányászok „ültettek árvácskát” (Iliescu megfogalmazása szerint) a „megtisztított” téren.

A két és félszeres elnök

Ion Iliescu hat éven át maradt elnöki székében. Az or-

szágban ugyanis két év múlva, 1992-ben ismét elnökválasztásokat tartottak, amelyek megintcsak ő nyert meg, igaz, csak két forduló küzdelem után, amelyben először 47 százalékot ért el Emil Constantinescu 32 százalékkal szemben, majd a döntő küzdelemben 61,5–38,5 arányban nyert. Négy év múlva ismét ők ketten küzdöttek az elnöki tisztségért, bár az ellenzék alkotmányosságának minősítette Iliescu indulását, hiszen az alaptörvény szerint egyazon személy csak két alkalommal töltheti be az államfői tisztséget. Iliescu azonban első mandátumát csonkának minősítve, az alaptörvény pontatlan megfogalmazását kihasználva, kiharcolta az indulás jogát. Ez alkalommal viszont alul maradt a második menetben 54,4 százalékot szerző Constantinescuval szemben.

2000-ben azonban ismét bravúros, 66,3 százalékos győzelmet aratva vonulhatott be újra a cotroceni-i elnöki palotába. Igaz, sikerét ekkor nagyrészt annak köszönhetjük, hogy ellenfele a második fordulónban Corneliu Vadim Tudor volt, így – a kisebbik rosszat választva – még azok is rá szavaztak, akiknek egyébként ez soha meg nem fordult volna fejükben.

Fura hatalmasok

Iliescunak köszönhetően számos olyan személy került hatalomra, aki teljesen alkalmatlannak bizonyult magas tisztségére. Ebbe a kategóriába tartozik a demokratikus Románia első kormányfője, Petre Roman is, akit aztán a

bányászok futamítottak meg, a szó szoros értelmében is: a Ceaușescu-féle Politikai Könyvkiadó volt igazgatójának fia a kerítésen átmászva menekült el haragjuk elől. Iliescunak köszönhetően futott be nem mindennapi politikai karriert a Ștefan Gheorghiu Pártakadémia egykori professzora, Virgil Măgureanu is, a Román Hírszerző Szolgálat alapító igazgatójaként. A kitüntető bizalmat az 1990 márciusi marosvásárhelyi magyarellenes pogromkíséret, és a bányászdulások megszerzésével hálálta meg.

Pikareszk figurának bizonyult a fordulat utáni ország első belügyminisztere, Gelu Voican Voiculescu is, aki előszeretettel mutatkozott mindenütt géppisztollyal felfegyverkezve. Meghatározó szerepe volt Ceaușescuék kivégzésében. A mai napig Iliescu hűséges emberének számít. A háromszoros államelnök nevezte ki előbb gazdasági, majd védelmi miniszterre a Ceaușescuék eláruló Victor Stănculescut – aki a volt pártfőtitkár jóvoltából a kommunista rendszerben is a védelmi tárca élére került, igaz, csak egy napig. Jelenleg a temesvári forradalom elfojtására tett kísérlete miatt kiszabott 15 éves börtönbüntetését tölti. Ugyancsak Iliescu mentette át az új Románia élvonalába a kommunista rendszer olyan kiváltságosait, mint Nicolae Militaru, a szovjet katonai hírszerzés volt ügynök, Silviu Brucant, aki a nyolcvanas évek derekáig a kommunista nomenklátúrához tartozott, Sergiu Nicolaescu, Ceaușescu kedvenc filmrendezőjét. ◀

Ion Iliescu, fénykorában. Mellette Petre Roman – ugyancsak a csúcson

Fotó: archív

Kettős állampolgárság: eltérő szokások

A kettős állampolgárság intézménye nem ritka Európa középső és keleti felében.

MTI

A kettős állampolgár kérdése térségünkben hangsúlyozottan vetődik fel azt követően, hogy az új magyar kormány, választási ígéretének megfelelően – megadná a magyar állampolgárságot a határon túl élő nemzettársak számára is.

Szlovákia: van is, meg nincs is

A kettős állampolgár ellen leghevesebben a szlovákiai hatóságok tiltakoznak. Az ország jogrendje szerint a kettős állampolgárság sem betiltva, sem engedélyezve nincs. Létezik azonban, és ezt a tényt hivatalosan is tudomásul veszik.

Csehszlovákia kettéválása után, 1993-ban engedélyez-

ték a Szlovákiában élő cseheknek, hogy megtarthassák cseh állampolgárságukat is. Ők azonban ezzel nem élhettek, mert a cseh szabályozás ezt nem tette lehetővé. A kérdést 1997-ben kétoldalú egyezmény alapján rendezték. Így mintegy 30 ezer csehországi szlovák vette fel újra a szlovák állampolgárságot is, és ezer csehországi magyar élt a lehetőséggel.

A szlovák nyelv ismerete a kérelmezők számára esetben kötelező. A külföldi szlovákok kapcsolatát az anyaországgal Pozsony már 1997-ben megkönnyítette, amikor is megszületett a „külföldi szlovákok igazolványa”, amelynek alapján a külföldi szlovákok – az országban élő más idegenektől eltérően – majdnem ugyanolyan jogokat élveznek, mint a hazai állampolgárok. Választójoguk azonban nincs.

Ukrajna: nincs – de van

Ukrajnában az alkotmány nem ismeri el a kettős állampolgárságot, de több százez-

ren rendelkeznek más állampolgársággal is a kérdés jogi tisztázatlansága miatt. Noha Ukrajna Alkotmánya és állampolgársági törvénye is kimondja, hogy az országban egységes – vagy értelmezés szerint egyetlen – állampolgárság létezik, a jogszabály csak annyit állapít meg, hogy az ukrán állampolgárság elvesztésével jár, ha egy nagykorú ukrán állampolgár „önként felveszi más ország állampolgárságát”, viszont azt is kimondja, hogy „ha az ukrán állampolgár felvette más ország vagy országok állampolgárságát, akkor az Ukrajnával kapcsolatos jogviszonyt illetően csak ukrán állampolgárként ismerhető el”.

Sajtóértesülések szerint a Krimben több mint százezer helyi lakosnak van orosz állampolgársága, a román állampolgársággal is rendelkező ukrán állampolgárok számát 40-90 ezerre teszik, és több ezer ukrán-izraeli kettős állampolgárról írnak a lapok.

Tavaly az ukrán parlament első olvasatban megszavazta az állampolgársági törvényt

megszigorító módosítást vezetett, ez amely szerint azt az ukrán állampolgárt, aki 30 napon belül nem jelenti be a hatóságoknak a második állampolgárság megszerzését, ötéves szabadságvesztéssel vagy 170 ezer hrivnya (70 ezer lej) pénzbírsággal lehetne büntetni.

Szerbia: nincs kifogás ellene

Szerbiában 2004 decemberében fogadtak el új állampolgársági törvényt. Ez a Szerbia határain kívül, a diaszpórában élő 3,5 milliónyi szerbre, illetve szerb származásúra és a volt Jugoszlávia többi utódállamában élő szerbekre való tekintettel jelenleg megkönnyítette a kettős állampolgárság megszerzését. Az anyaországon kívül élő szerbektől, illetve szerb származásúaktól nem követelik meg a bejelentett szerbiai lakóhely meglétét, elegendő írásban nyilatkozniuk, hogy Szerbiát a saját országuknak tekintik. A törvény nem követeli meg,

hogy a kérelmező lemondjon külföldi állampolgárságáról.

Belgrád semmilyen kifogást nem támaszt az ellen sem, hogy állampolgárai felvegyék egy másik ország állampolgárságát. A hivatalos szerb álláspont szerint a vándorlói magyarok kettős állampolgársága Magyarországon belülről, amelybe Szerbia nem kíván beavatkozni.

Ausztria: van, de csak kivételes esetekben

Ausztriában alapesetben kizárt a kettős állampolgárság lehetősége: aki osztrák állampolgárságot kap, annak le kell mondania eredeti állampolgárságáról, és fordítva. Kivételt csak rendkívüli esetben tesznek, például akkor, ha az eredeti állampolgárság szerinti ország nem engedi meg a lemondást. Hasonlóképp, ha egy osztrák állampolgár külföldi állampolgárságot kap, le kell mondania osztrák útlevéléről. Általános esetben kivételt ez alól „különleges telje-

sítmény” vagy „különleges állami érdek” alapján tesznek.

Románia: nincs akadály

Románia lehetővé teszi a kettős állampolgár megadását mindazoknak a határon túli románoknak, akik 1989 előtt önhibájukon kívül veszítették el azt. Az állampolgárság egyénileg kérelmezhető. Megadása nem feltételezi a korábbi állampolgárságról való lemondást, és külföldi lakhelyüket is megtarthatják az érintettek.

A romániai magyarok számára Budapest által megadandó kettős állampolgárság témája Romániában a magyarországi népszavazást megelőzően kavarta fel a belpolitikai kedélyeket. Adrian Nastase akkori miniszterelnök „örültségnek” nevezte az ötletet, de később már azt mondta: nincs kifogása az ellen, hogy a romániai magyarok egyénileg kapjanak magyar állampolgárságot, ellenzi azonban, hogy tömegesen részesüljenek benne. ◀

Lap-top

A nap címe. Stima noastră și mîndria: Băsescu și datoria, *Academia Cațavencu*.

Magyarázat. Persze tűnhet olcsó fogásnak is, az élclap egész lapszámát „a bátor nyugdíj- és fizetéscsökkenéseknek” szenteli. A Ceaușescu-érát idéző – bennünk pusztá felidézésével undort keltő – jelszó (eredetileg „Stima noastră și mîndria – Ceaușescu România!”) alatt a címlapon a Ceaușescu-portré arca most a Băsescué, Románia jelképes éteri nőalakjai pedig Elena Udrea, Roberta Anastase és EBA. Románul nem tudó olvasóink kedvéért a kiemelt cím: Megbecsülésünk és büszkeségünk: Băsescu és az adósság.

Szégyen-nyalázat. Az ellenzék ellenezte a román történelem és földrajz oktatását magyar nyelven, ezért a törvénycikkely megszavazásakor kivonult a parlamentből. (Olvasuk többek között az *Azi*-ban.) Első ítéletünk lesújtó, különösen a liberálisokról nem gondoltuk volna, hogy ilyesmire vetemednek. Egyáltalán nem menti őket, hogy fordított esetben, vagyis ha ők lennének kormányon az RMDSZ-szel, simán megszavazták volna. Még hogy nemzetellenes!...

Belülről bírálják Bocékat. A hazai politikai „tájban” szokatlan kritikát fogalmaz meg saját pártja irányában Cristian Preda. Az európai parlamenti képviselő a *Cronica Română*-ban: bírálja a PDL-t az „áruló szökevények” pártjával megkötött protokollumért, a kormányt pedig azért, mert az utóbbi két hétben „nem csinált semmit”, s „kommunikációja nem ért el egyebet, mint a válságellenes intézkedések elhíttelentelítését”. Cristian Preda „belső ellenzéki-sége” némi egészséges szintet visz ennek a báb-pártnak a sápadt ábrázatára.

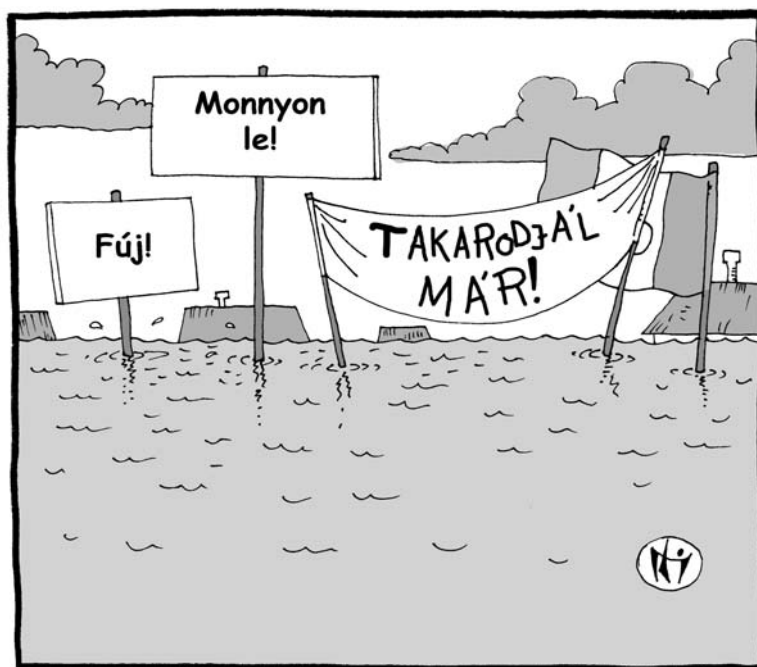
Valóban... Ismét zseniális *Mardale* lapot nyitó és lapot záró karikatúrája az *Academia Cațavencu*-ban. Az első oldalon ketten beszélgetnek: „Hallod, te hogyan állapítod meg, hogy rosszul élsz, ha sosem éltél jól?” Az utolsó oldalon valaki azt mondja Bocnak: „Kedves Boc, nem akarok rosszul lenni, de megpróbáltalak huszonöt százalékkal kisebbnek elképzelni...”

A nap álhíre. Emil Boc tántoríthatatlanul folytatja, bár nem tudja pontosan, hogy mit.

Minden napra egy mondás

„A történelem nem ismétli önmagát, de rimel.”
Mark Twain

Abszolút krízis

Horváth István

Az ember nyoma

A szembejövő alak megáll, mereven néz valamit az országút szélétől nem messze a hóban. Boura meglátsítja lépteit, és ő is az idegen tekintetének irányába néz.

– Látja ott azt a lábnyomot? – szólalt meg a havas idegen, és egy pontra mutatott, mintegy hatméternyire az országút szélétől.

– Látom – felelte Boura. – Egy ember lábnyoma.

– Igen, de hogy került oda?

Valaki járt arra, akarta mondani Boura, de nem mondta ki, mert csak egyetlen lábnyom volt a behavazott mezőn; sem előtte, sem utána nem volt semmi; a lábnyom világosan, éles kontúrokkal rajzolódott ki a hóban, de magányosan; semmi se vezetett hozzá, semmi se vezetett el tőle.

– Hogy kerülhetett oda – csodálkozott Boura, és a lábnyom felé akart indulni.

– Várjon – szólott az idegen –, főleg nyomokat hagyna a hóban, és mindent összekuszálna. (...)

– Nekem – szólalt meg a másik – a hétmérföldes csizma jutott az eszembe. Talán valamikor régen mások is találtak ilyen lábnyomot, és nem tudták megmagyarázni. Ki tudja... ennek az embernek az első lépése talán Pardubicénél vagy Kolínnál hagyott nyomot, a következő lépése meg Rakovníknál. De azt is elképzelhetőnek tartom, hogy a következő lépés már nem a hóban hagyott nyomot, hanem valahol az emberi társadalomban, valamilyen esemény forogtatásában, valahol, ahol valami történt vagy történni fog; lehet, hogy ez a lépés egy összefüggő lépéssorozat egyik eleme. Kigondolhatunk egy olyan csodasort, amelyben ennek a lábnyomnak természetes helye van.

Karel Capek: *A lábnyom*. Fordította Zádor András

SZELLEMIKÉZÉS

Kutyaszorító

„Ha egy csöpp tisztesség volna Béláékban, most kiszállnának ebből a buliból, nem kompromittálnák az erdélyi magyarságot Băsescu bandájával. Ha tudnák Markóék, hány nyugdíjas és közalkalmazott szidja mostanában az RMDSZ-t, biztos kiszállnának!” – mondja Lufej, aki nem is csak nagy fejről kapta nevét.

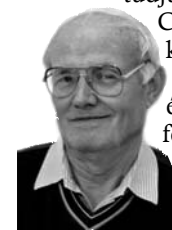
„Drága Lufej, fél éve nem te voltál az, aki három lapnak is írtál, és nyolc kocsmában kiabáltad, hogy miért a komcsi Geonával megy az RMDSZ, miért nem inkább Băsescuval, akire a székelyek többsége szavazott? Lám, az sem jó, ez sem jó. Más választás pedig nincs! Ami pedig a mostani állapotot illeti, szerintem Béláék éppen azért nem szállnak ki a buliból, mert van bennük tisztesség. Akkor nem volna, ha a legnagyobb bajban hagynák el a kormányt, jöjjön más helyére (megint eltelne pár hónap az újabb választással és civakodással, közben tovább nőne a külföldi adósság és a társadalmi feszültség), s nem biztos, hogy egy más kormány jobban csinálná. Ha most futna el a felelősségtől, amikor a gazdasági stabilitás helyreállításáért annyi népszerűtlen intézkedést kell hozni, akkor hogyan állnánk azzal a nagy magyar tisztességgel és becsülettel, amit te, kedves Lufej, annyit szeretsz hangsúlyozni?”

Lufej gondolkodik egy sort, aztán rábólint: „Lehet, igazad van, te Firkász!”. Hogy szavának nagyobb nyomatókat adjon, egy sörre hívna, de közben észreveszi, hogy két unoka biciklizik körülöttem. Így csakhamar elmegy egy másik haverrel, mikor elköszön még visszaszól: „Mondasz valamit!”

Arról viszont csak egy újabb találkozáskor beszélhetünk: ha nem csak a hasunkra és a nehezen vagy éppen félig kifizethető számlákra gondolunk, akkor még jót is hozhat nekünk ez az állapot! El ne kiabáljuk, de a rendszerváltás óta talán most vagyunk először olyan helyzetben, amikor a fő kormányerő (esetünkben a PD-L) nagyon, de nagyon rá van utalva az RMDSZ-re. Nincs más játéklehetősége, legalábbis egyelőre.

Ára kell hogy legyen a kitaratásnak, s nem is csak a számunkra jóval kedvezőbb tanügyi törvény, de a kulturális autonómiát tartalmazó nemzetiségi törvény parlamenti megszavazása is ebbe a jogosan megkért árba tartozik. Valamit valamiért! A politika már ilyen, nem csak a ravasz Talleyrand óta tudjuk, hogy a szolgálatért szolgálat jár.

Csak legyen majd képes meggyőzően kommunikálni az RMDSZ az erdélyi magyarsággal – ha bejön, hogy érdemes volt koplalni egy-két évet a felszabadultabb magyar oktatásért és azért, hogy legalább már a kultúrára annyi pénz járjon nekünk, mint amennyi befizetett adónk után megillet.

Sike Lajos

Kegyes halál. Kegyes élet?

Amikor génjeikkel dacolva tizenharmadik életosztásába lépett, emberi léptékek agnak számító Sissy kutyám és a még két éves sincs Misa cicám fejtől-lábtól összebújva pihen, jobbról-balról egy tálból falatozik, avagy boldogságtól üzelve együtt játszadozza körbe a kertet, örül az én szívem. Történelmi személyek nevét viselik ők, mint igazi személyiség. Boldog lehet a két jószág*, mert nem tudnak olvasni, és a tudatlanság olykor örömet nyújt.

Meg vagyok írva a honi sajtóban, hogy az égi és a brüsszeli hatalmak vigyáznak az állatok jólétére. Az analfabéták előtt mégis titok, hogy a Városban (meg más efféle nagy helyeken) ezerszám kóborló ebeket megtizedelik. Befogják, és záros határidőn belül gazdájuk nem akadván, elaltatják őket. Mert tartozzanak bár az utcaképhez, mint Szent Márk városában a galambok, de ugyaneképp kórságokat terjesztenek. Jámbor ösztöneik fogságában valós bűnösök-e ők? A természet (természetük)

Gyulay Zoltán

parancsának engedelmeskedve azt teszik csupán, ami egyszerű törvény a teremtéskor nekik rendeltetett: táplálkoznak és sokasodnak. Táplálékot nyújtani kötelességünk nekik, mert ránk bízták létüket. Ember és állat élete fölött nem rendelkezhetünk, de a sokasodás elé gátat vethetünk. Miért nem azt cselekedjük hát, mint bármely kártékony rovarral is, ha van tömeges megoldás: nem agyoncsapni kell őket, hanem ivartalanítani – nem a megfogant életet elvenni, mert a fogantatás szent dolog. Az emberi önmegtartóztatásnak egyik, és tán leghumánusabb parancsa ez. Emberség az állattal szemben is – mondom néktek: is! –, nem pedig Istent játszani a kegyes halál bármely formája útján.

Barmaink hallgassanak Mozartot – a zene legyen mp3 minőségű –, mert így jobban tejelnek, húsuk porhanyósabb lesz (persze, önnön élvezetünkre); szárnyasaink ne szűk ketrecekben nyomorogjanak, övezze őket folyamatosan világ (a villanyfényben hátha elfeledik, hogy sötétben szoktak tojni

csak); tiltsuk meg a disznótort, de ne adjunk a sertésnek házikosztból összeöntött izes moslékot (kizárólag multik zsebét hízaló, boltokból vett mesterséges tápot); ott-honi kedvenceinknek pedig legalább tíz négyzetméter jusson, mert az állattartás

ezentúl szigorúan ellenőrizendő leendő. Brüsszel szóla így.

Azt kérdelem tőletek: vajon őszinte-e az a gazda, aki belérug a tyúkjai körül sündörgő kutyájába, ám levágásra szánt baromfiját agyonédesgeti, mielőtt ké-

sének élet a nyakához igazítaná? És kérdezem: bár igazsága legyen annak, aki úgy tartja, mindenki felelős az ő alárendeltjeiért; de hogyan követelné meg a gazda a feyelmet, ha eleség helyett parancsszóval igazgat, mert jutalomfalatra áhitozván az oktondi jószág kényszerből engedelmeskedik a korbácsnak? És helyes-e, ha pedig jobbágyait jobbágyoson tartja, olykor csekélyke koncot vetve eléjük, de teli bendőjükkel mi gondja sincs? S kegyes élet nem jár-e jobbágyainak, hogy szolgáljanak az ő kívánságai szerint, ha már a jószágát meg-

illeti a kegyes halál?

Ha háziállatainknak Brüsszel jószágos urai legalább tíz négyzetméter köteleznek, juthat-e az embernek több hely a világon mindössze egy talpalatnyi földnél? Miért gondolja bárki, önmaga jólétében feredőzve, hogy kedvére játszadozhat pénzzel, külvilággal, étellel mi velünk?

Lássátok: mikoron megkérdezik tőlem, van-e kutyám vagy macskám, azonmód a történelmi neveket viselő Sissy kutyámra és Misa cicámra gondolok, s azt válaszolom, hogy én vagyok nekik, mert felelősséggel tartozom irántok. De ki van ugyan az embereknek így, ki van minékünk?

* A magyar nyelvben mindössze két szóhoz járul a '-szág' képző: ez az 'ország' és a 'jószág'. A 'jobbágy' a 'jó' középfokából keletkezett, a '-gy' kicsinyítő képzővel. Ennél beszédesebb, kifejezőbb leleménnyel egyetlen más nyelvben sem találkozhatunk. Nem szegénység ez, hanem olyan mérhetetlen gazdagság, amely hatásával is példázza, hogy a magyar nemzet szívében az anyaföldje és a rajt' megélő állatai vannak igazán honn. Hát az ember? Mert bizony mondom néktek: a nyelv és a benne zár-

Röviden

Apró adóemelések

A sörön és boron kívüli erjesztett italokra (például gyümölcslevek) a kormány hektoliterenként száz eurós jövedéki adót vet ki; a magasabb alkoholtartalmú termékeket plusz 65 eurós „büntetőadóval” sújtja. Mindez része az adóelkerülés elleni sürgősségi kormányrendeletnek.

Mínuszos növekedés

Miután több előrejelző intézet lefelé módosította Románia növekedési kilátásait, az Oxford Economics is mínusz 0,6-ra változtatta a plusz 0,9 százalékos prognózisát. Amennyiben a fogyasztás és a befektetések élénkülnek, 2011-re öt százalék körüli emelkedést jósol.

Irracionális válasz

A pénzpiacok irracionálisan reagálnak az euróövezeti országok eladósodottságának problémájára – mondta Jean-Claude Juncker, az euróövezet vezetője. Szerinte bár a közösségi pénznem helyzete aggodalomra ad okot, azonnali beavatkozásra nincs szükség.

„Elkártyázott” nyugdíjak

Totka László

„Nem lehet menet közben megváltoztatni a játékszabályokat, tönkreteszik a bizalmat a nyugdíjrendszerben” – mondta az ÜMSZ-nek Colțea Tibor közgazdász a kormány azon tervével kapcsolatban, hogy 0,5 százalékra csökkentse az állami pénztárból a magánbiztosítóknak kiutalt részesedést. Jelenleg egy alkalmazott bruttó bérének a 2,5 százaléka „landol” a privát pénztáraknál, ennyit kapnak ugyanis a cégek a dolgozók jövedelméből levont 10,5 százalékos társadalombiztosítási hozzájárulásból.

A kormány gyakorlatilag „padlóra vágja” ezt a piacot, hogy minél több pénzt összpontosítsa a társadalombiztosítási kasszába – így fogalmazott a tervezett intézkedéssel kapcsolatban a *Ziarul Financiar*. Ennek gyakorlatba ültetése összesen 800 millió lejt hozna az állam „konyhájára”, ami román lapok számítása szerint a jelenlegi nyugdíj-szintet figyelembe véve félhavi kifizetésnek felel meg.

Ötmillió alkalmazott nyugdíja múlhat a magánpénztári pilléren

A hozzájárulás mértékének lefaragását a cégek hevesen elleneztek, arra hivatkozva, hogy 2011-ig 2,4 milliárd lejjel kevesebbet „gyűjtenének be”. Ennek ered-

Két éves a rendszer

A román nyugdíjrendszert két évvel ezelőtt reformálták meg úgy, hogy bevezették a magánnyugdíjakat, és a rendszert hárompillérvé alakították. Az első pillért az állami nyugdíjak képezik, a második és a harmadik pillért pedig a kötelező és a fakultatív magánnyugdíjak.

tézkedés állítólag csődbe juttatná, ugyanis befektetések ésszerű időn belül nem térülnének meg. Jelenleg az úgynevezett második pillért valamivel kevesebb mint ötmillió ügyfél „táplálja”, tőkájük eléri a 3,14 milliárd lejt miközben a cégek eddig 600 millió eurót fektettek be az üzletág felépítésébe.

„Egy ilyen lépés tovább halogatja a romániai társadalom problémáit, s nagyon igazságtalan a fiatalokkal szemben, akik már megfizették az árát a 2009-2010-es gazdasági stratégia hiányáért. Elsősorban őket érte a munkanélküliség és a pénzügyi egyensúlytalanság sokkja” – így fogalmazott Cornelia Coman, a legnagyobb magánnyugdíjpénztári portfólióval rendelkező ING Nyugdíjak elnöke.

„A hiányzó pénzt a magánnyugdíj alaptól elvenni, már felvetődött a múlt évben, a gazdasági krízis elején is” – mondta lapunknak Lakatos Péter képviselő, a költségvetési bizottság tagja, aki még nem látott semmilyen erre vonatkozó anyagot. Nem felel meg „sem a valóságnak, sem a stílusának, sem a matematikának” az a számítás, hogy harminc százalékkal csökkennének a jövőbeli nyugdíjak. „A szoban forgó összeg átmenne a magánnyugdíj alaptól az állami-köznyugdíj alapba, nem lopnak meg senkit, hanem ez egy más elv alapján működő rendszer” – tette hozzá, s azt is hangsúlyozta, hogy reméli azért az intézkedés nem lép életbe, ugyanis annak idején sokat költöttek a népszerűsítésére, kár lenne lerombolni a felépített imázst. ◀

Törvényesített napszám

Kovács Zsolt

Négy magyar képviselő – Édler András, Olosz Gergely, Kerekes Károly és Derzsi Ákos – tegnap nyújtotta be az alsóházba a napszamos munka törvényesítéséről szóló tervezetüket. „A téma rég aktuális, de a jelenlegi nehéz gazdasági helyzetben még jobban kiéleződött, hiszen minden adóbevétel jól jön a költségvetésnek” –

mondta Édler András sepsiszentgyörgyi képviselő tegnapi sajtótájékoztatóján. Édler szerint javaslatuk fehériteni tudja a munkaerőpiacot azáltal, hogy egyszerűsíti az érvényben lévő munkatörvénykönyv ideiglenes munkára vonatkozó részét, amelynek jelenleg ugyanolyan bonyolult feltételei vannak, mint a „rendes” alkalmazásnak. A tervezet szerint a napszamos reggel meg-

jelenik a munkaadójánál, az szoban elmondja neki a munkafeltételeket és a potenciális veszélyeket, ha kell ad neki munkaeszközt, és munkavédelmi felszerelést. A napszamosnak lesz egy „munkakönyve”, amit a polgármesteri hivataltól tud majd kiváltani. Azt átadja a munkaadójának, aki abba bele ragaszt egy adóbélyeget a kialakított bér 16 százaléka-

nak megfelelően. A napszamosok foglalkoztatója nyilvántartásba veszi a munkasait, és a ledolgozott napokat minden hónapban jelenti a munkafelügyelőségnek. A hatóságok ellenőrzik ezt, például kimennek mezőre és megvizsgálják, hogy mindenkinek a „munkakönyvébe” bele van-e ragasztva az adóbélyeg. A napszamos egy munkaadónál egy év alatt nem dolgozhat 60 napnál többet. ◀

HIRDETÉS

kommunikációs szolgáltatások a vállalkozásodhoz...

töltsd ki a tesztet

1. készséges tanácsadásban van részed 7 x 24 órában?
2. az internet- és az okostelefon-megoldások szakértőitől kapsz támogatást?
3. elérhető számodra az üzleti telefonkészülékek és az internetkapcsolat-megoldások lehető legváltozatosabb kínálata?
4. olyan megoldásokat veszel igénybe, amelyek minden üzleti követelménynek eleget tesznek irodában és terepen egyaránt?
5. a kommunikációs szolgáltatásokat folyósító jelenlegi szolgáltatód piacvezető helyzetben van?

igen nem

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

öt „igen” válasz: már az Orange hálózatban vagy kevesebb mint öt „igen” válasz: várunk közénk! tárcsázd most a 0374 44 33 33-as telefonszámot

mivel a vállalkozásodnak szüksége van megbízható partnerekre, bemutatjuk az új csoportos bérleteket és a vállalkozásod minden egyes szakaszához igazodó megoldásokat

hatékony és egyszerű

www.orange.ro/business

Business Services orange

HIRDETÉS

TÁVKÖZLÉSI ÉS INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM MINISZTERIUMA

ERDÉLYI e-karaván
2010 május 18-21

Nagyvárad - május 18
Kolozsvár - május 19
Marosvásárhely - május 20
Csíkszereda - május 21

PARTNEREINK:

MAGYAR IFJÚSÁGI ÉRTEKEZLET
SAPIENTIA ERDÉLYI MAGYAR TUDOMÁNYEGYETEM
HARGITA MEGYE TANÁCSA
BIHAR MEGYE TANÁCSA
KOLOZS MEGYE TANÁCSA

MÉDIAPARTNEREK: transindex új magyar szó

Marosvásárhelyi stáción az e-karaván

A. E.

Ma érkezik negyedik állomásához, Csíkszeredába az a kampány karaván, amelynek célja azoknak az EU-s projekteknek a népszerűsége, amelyek révén a közintézmények, egyetemek és magánvállalkozások digitális eszközök beszerzésre pályázhatnak. Tegnap a Sapientia EMTE meghívására Marosvásárhelyen mutatta be Moldován József, a távközlési minisztérium államtitkára azokat a lehetőségeket, amelyeket az Európai Unió biztosít Romániának a digitális infrastruktúra fejlesztésére. Az egyetem vezetése arra készül, hogy az ily módon fejlesztett digitális eszköztárat civilek számára is elérhetővé teszi. Dávid László rektor elmondta, a Sapientia nemcsak résztvevője, de aktív továbbgondolója is szeretne lenni ennek a programnak. A tervezett nyitási lehetőségeiről, és a digitális fejlesztést előirányzó programokról tegnap három előadást hallgathattak meg az érdeklődők. Kátai Zoltán adjunktus Algo-ritmika címmel az in-

A Sapientia koronkai épületének nagyterme zsúfolásig telt az IT újdonságaira kíváncsi diákokkal

formatika-oktatásban használható művészeti elemekkel gazdagított e-learning módszereket ismertetett. Antal Margit a web alapú tudásfelmérő rendszerről beszélt, Kovács Lehel és Brassai Tihámér a 38. Genfi

Nemzetközi Találmányi Kiállításán aranyéremmel díjazott Studsys rendszert mutatta be. Az államtitkár elmondta bár a pályázati lehetőségek folyamatosak, az EU által Romániának felkínált forrásokból eddig alig 1

százalékot hívtak le. Rendkívül fontos, hogy tudatosítsuk az emberekben, hogy létezik ez a pályázati lehetőség, és ösztönözzük őket a részvételre – figyelmeztetett Marosvásárhelyen Moldován József államtitkár. ◀

Magyarverők vagy...?

Folytatás az 1. oldalról

A lapunkhoz is eljuttatott tiltakozásában Tőkés Vasile Blaga belügyminiszterhez fordul annak érdekében, hogy a tárcavezető mihamarabb vessen véget „az állami erőszakszervezetek körében” tapasztalható „etnikai gyűlöletnek”. A Tőkés által vélelmezett erőszakhullám tavaly novemberben kezdődött. Ekkor hat román fiatal bántalmazott egy berecki magyar fiút, emellett többször is lefestették a magyar nyelvű településjelző táblákat. Sepsiszentgyörgyön, a városnapokon csendőrök vertek meg két magyar fiút, míg Medgyesen az RMDSZ székházban, áprilisban vertek meg magyar fiatalokat. A hétvégi eset pedig: Kézdivásárhelyen hat marosvásárhelyi fiút – köztük három újságíró – bántalmaztak, a tanúvallomások szerint azért, mert magyarul beszéltek. A megtámadott fiatalok szerint a támadók azt kiabálták, hogy ne beszéljenek magyarul. Tudomásunk szerint a marosvásárhelyi fiatalok kézdivásárhelyi Flaggellum Dei motoros klub székházavató ünnepségére érkeztek, majd a szállásuk felé tartottak, amikor beléjük kötött néhány berecki fiatal. A megvert újságírók a sajtónak azt nyilatkozták: támadók először mint magyarországiakat, később pedig mint

magyarokat szidalmazták őket, magyarul és románul egyaránt. A bántalmazottak motoros klub tagjait és a rendőrséget is segítségül hívták, és sikerült azonosítani a tetteseket. A marosvásárhelyiek által megnevezett támadók, köztük Szőke Tivadar, a verekedés egyik berecki résztvevője, tagadja, hogy ők kezdték volna az összetűzést. Szőke azt nyilatkozta, mivel társával, Jacob Iuliannal románul társalogtak az utcán, a marosvásárhelyiek úgy vélték, róluk beszélnek, ezért tört ki a konfliktus. Tény, hogy a „román” támadók között is több magyar nemzetiségű volt, többek között Szőke barátai: Hengán Róbert és Boros Ádám. Az ügyben megszólalt Karácsonyi Zsigmond, a MŰRE ügyvezető elnöke, aki arra kérte kézdivásárhelyi kollégáit, hogy éberrel figyeljék a fejleményeket, mert az egyik támadó katonatiszt fia, testvére pedig rendőr, így különösen fontos az ügyben eljáró hatóságok pártatlansága. Florin Popa kézdivásárhelyi rendőrparancsnok úgy véli, hogy bár folyik az ügyben a nyomozás, valószínűsíthető, hogy a verekedés oka nem etnikai konfliktus, hanem egyszerű vandalizmus. A parancsnok cáfolta, hogy az egyik elkövető apja katonatiszt, testvére pedig rendőr lenne. ◀

„Tiszta” búcsút akar Somlyó

Munkatársunktól

„A csíksomlyói búcsú zárándoklat, és szeretnénk, ha az is maradna” – figyelmeztet frater Péter Arthur csíksomlyói házfőnök az idei közös pünkösdi ünnepre és áhítatra felszólító üzenetében. A 443-ik alkalommal megrendezésre kerülő zárándoklat ma este kezdődik: a csíksomlyói kegytemplomban 19 órától misén vehetnek részt a hívek, majd egész éjszakán át tartó virrasztás kezdődik. Szombaton, május 22-én reggel 7-kor és 8-kor, valamint 19 órákor lesz ünnepi mise, délben azonban a

trádióknak megfelelően a kis és a nagy Somlyó-hegy közötti nyeregben kerül sor a hívek ezerei által várt szertartásra. Az idei búcsú szónoka Bőjte Csaba, dévai ferences szerzetes, a szertartáson részt vesz Francisco-Javier Lozano, bukaresti apostoli nuncius és a világi ferencesek vezetője, Fr. José Rodríguez Carballo. Szombaton éjjel újabb virrasztáson vehetnek részt a pünkösdi zárándoklat résztvevői. A méltán népszerű ügyvezető csángó misére szintén szombaton, 18 órától kerül sor a Szent Péter templomban. Bár a szervezők az idei évben is szívesen fogad-

ják az ünnepre látogatók széles tömegét, így a hívek mellett a közéleti- és politikai élet szereplőit is, mindenkit arra kérnek és figyelmeztetnek, a résztvevők legyenek tekintettel az esemény spirituális, egyházi jellegére. Az ide látogatóknak – figyelmeztet a rendfőnök – fel kell készülniük a „kellemetlenségekre” és a ünnepi tömeg „elviselésére”. A kegyhely örekeit az előjáró arra kér minden résztvevőt, tartózkodjon a politikai, valamint a keresztes értékrendtől eltérő üzenetek közvetítésétől, és képviseléstől a zárándoklat ideje alatt. ◀

HIRDETÉS

BARABÁS, MUNKÁCSY, SZINYEI és kortársaik

REMEKMŰVEK A 19. SZÁZADI
MAGYAR FESTÉSZETBŐL

Barabás

Munkácsy

CSÍKI SZÉKELY MŰZEUM
2010. május 1 – július 25.

www.csikimuseum.ro

Szinyei

A kiállítás létrehozói:

Főtámogatók:

Médiapartnerek:

szekelyh.ro

HIRDETÉS

Akkor is kicsi, ha nagy számmal írjuk!

4,999%

0,1%
havi kezelési költség

0%
folyósítási díj

4,99%
fix kamat az első évre

- 4,99%* fix kamat az első évre;
- 3 havi EURIBOR + 4,33% az első évi fix kamat után;
- 2010 végéig ingyenes OTPdirekt;
- 3 hónap türelmi idő.

* 40 000 eurós lakásvásárlási hitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén, 357 hónapos futamidő és 6,37% tényleges éves kamat mellett a teljes kifizetett összeg: 85 794 euró.
Az ajánlat 2010. április 27. és június 30. között érvényes

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

Megbizunk egymásban

euró alapú jelzáloghitel

▶ Röviden

Elhunyt Pölöskey István

Súlyos betegség után 45 éves korában kedden elhunyt Pölöskey István, a Magyar Televízió filmszerkesztője, a Duna Televízió

Műsorsajtó Irodájának egykori vezetője. „István kiváló újságíró volt, mégis új posztján a nap huszonnegy órájában a film világában élt. Munkája mellett tanított, fiatalokat nevelt a film szeretetére, több éven át részt vett a Magyar Filmszemle dokumentumfilmfesztiváljának munkájában, az MTV-ben filmklub szervezésében segített. Széles műveltségű szakember volt, magánéletében enciklopédikus értékű filmarchívumot gyűjtött össze, kedvelte a dzsesszt, a kortárs zenét” – áll abban a nekrológban, amelyet a Magyar Televízió nevében munkatársa, Csermák Zoltán ír alá.

Mezőségi turnén a Hargitások

Hargita Megye Tanácsának Összetartozunk szórványprogramja keretében mezőségi turnéra indul május 26-án, szerdán a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes. A társulat *A csodálatos furulya* című táncjátékát mutatja be a szórványtelepüléseken. Az együttes az előadásokon kívül rendkívüli programmal várja a szórványban élő közönséget, táncjátéka előtt kézműves foglalkozást szerveznek tánc és énektanítást vállalnak. A mezőségi közönség így együtt táncolhat és énekelhet a hargitások lányokkal és fiúkkal.

Nyíregyházi művészek Szatmárnémetiben

Tízéves Szatmárnémeti és Nyíregyháza testvérvárosi kapcsolata. Erre emlékezve, a hét végén több nyíregyházi művész is bemutatkozik a Szamos-parti városban. Csütörtökön 13 festő, szobrász, iparművész, köztük az Erdélyből elszármazott Petkes József és Madarassy György alkotásaiból nyílt kiállítás a megyeháza előcsarnokában, ma este pedig a Móríc Zsigmond színház együttese Vörösmarty Mihály ismert mesejátéka nyomán „átértelmezett” *tünde@csongor.hu* színpadi művet mutatja be.

TESZTelik a közönséget

D. B.

▶ A hétvégén rajtol, és egészen 29-ig várja a színházrajongókat a temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház, amely a korábbi évhez hasonlóan idén is megrendezi a Temesvári Eurorégiós Színházi Találkozót.

Hagyomány az újítás

A 2007-ben útjára indult TESZT fő céljai közé tartozik a Bánság multikulturális jellegének hangsúlyozása és a régió színházai közötti kapcsolat megerősítése, mindezt a már hagyományossá vált rendezvény keretén belül. A temesvári társulat az idei évben négy nagyszerű előadással mutatkozik be, így a közönség láthatja az UNITER (Román Színházi Szövetség) által a 2009 Legjobb előadása címmel jutalmazott *Rosencrantz és Guildenstern halott* című produkciót, az *Odüsszeusz hazatérését*, a legutóbb bemutatott *Cseresznyekertet* és Borbély B. Emília *madyl-baby* című egyéni műsorát is.

A TESZT a Duna–Körös–Maros-Tisza Eurorégióra koncentrál és a meghívottai elsősorban innen kerülnek ki, tudtuk meg Balázs Attilától. A fesztivált szervező társulat vezetője elmondta, állandó meghívottaik a vajdasági társulatok, illetve magyarországi és romániai társulatok, fő-

leg erről a környékről. Mint mondja: „Ez a rendezvény egyik jellegzetessége”. A TESZT másik jellemzője, hogy minden évben valamilyen téma köré szerveződik, idén a klasszikusok korszerű feldolgozására összpontosít. A fesztivál ideje alatt, az eddigi tapasztalatok alapján megnő a színház látogatottsága, és más városokból is érkeznek érdeklődők. Meghívott vendégek vannak minden évben, a tavalyihoz hasonlóan idén is a kolozsvári Babeş-Bolyai Egyetem Színház és Televízió Karának Teatrológia szakos hallgatói asszisztálják végig a találkozókat, továbbá az ország különböző részeiről jönnek még színházkritikusok, illetve színházi emberek. A közönségbázis is elég tág, Aradról illetve a régió különböző helységeiből várnak nézőket.

Segít a Tanács

Egy ilyen rendezvény megszervezése óriási befektetés, hangsúlyozza az igazgató, akinek elmondása szerint a bevétel nem fedezi a ráfordított költséget. „A fesztivál költségvetését nagy százalékban temesvári Városi Tanácsa állja, mint a színház fenntartója. A támogatásból is érezzük, hogy a városnak is fontos, hogy ez a fesztivál itt létrejöhessen és minden évben megrendezésre kerüljön. Eddig is támogatták, ezután is reméljük, hogy anyagilag

Mucsi Zoltán, Scherer Péter, Szikszai Rémus: a Bárka színészei Mrozek Mulatságát adják elő

melléknél állnak, bármennyire is nehéz gazdasági helyzetet élünk” – részletezi Balázs Attila, majd hozzáteszi: az idei fesztivál költségvetésében sokkal visszafogottabb, mint például a tavalyi.

Klasszikusok és kortárs darabok

A házigazdaként játszó temesvári társulat előadásai mellett a meghívott színházak által nagy sikerrel játszott produkciók is jelen lesznek, mint például a budapesti Bárka Színház *Mulatság* című előadása, melyet tizenegy év alatt több mint kétszázötvenszer játszottak.

De szerepel a TESZT repertoárján kortárs magyar szerző műve is, Parti Nagy Lajos *Ibusárját* a zalaegerszegi Griff Bábszínház előadásában láthatják a színházkedvelők. Jelen lesznek továbbá az újvidéki és a szabadkai magyar színházak is, akik eddig minden évben töretlen sikert arattak. Bemutatásra kerül az *Adieu Bandi*, Mezei Zoltán rendezésében, *A tengeren nincsen sár*, mely *A postás mindig kétszer csenget* című regény nyomán került színre, valamint Kokan Mladenovic, az egyik legérdekesebb szerbiai rendező sajátos munkája, *Az ember tragédiája*. Először szerepel

Temesváron a nyíregyházi Móríc Zsigmond Színház a *tunde@csongor.hu* táncjátékával, melyet Ladányi Andrea, az egyik legelismertebb magyarországi koreográfus rendezett. A fesztiválon bemutatkozik az Újvidéki Színművészeti Akadémia Dennis Kelly *Zsákutca* című stúdióelőadásával, valamint a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Színház és Televízió Kara Shakespeare *Szentivánéji álom* című darabjával. A TESZT off-programjai idén sem hiányoznak: konferenciák, közönségtalálkozók és koncertek teszik színesebbé a fesztivál heti programját. ◀

Élektra – szebeniek Pécssett

Kánya Gyöngyvér

▶ A világhírű nagyszebeni Radu Stanca Nemzeti Színház vendégjátéka látható ma este Pécssett, Európa Kulturális Fővárosában. A Pécsi Országos Színházi Találkozón (POSZT) is bizonyított Mihai Măniuțiu rendező különleges, modern környezetbe helyezett *Elektrát* szinkrontolmács közreműködésével hallhatja a közönség.

Măniuțiu, aki 2006-ban a sepsiszentgyörgyi Tamási Aron Színházzal és a *Médea* című előadással már vendégeskedett Pécsen, most az *Elektrát* hozta el a közönségnek, melyet Szophoklész és Euripidész nyomán ő maga alkalmazott színpadra. Rendezése az örök tragikumról szól, amely mindig a jelenhez igazodik, de megőrzi állandó vadságát és megszélesíthetetlen könyörtelenségét. Măniuțiu egy, a társadalom peremére szorított közösségbe helyezi darabját. A főszereplők, Elektra és Oresztész egy zárt közösség által megjelentetett sors eszközei (Elektra az a fejsze, amelyet alattvaló-őrei vérről rajzolnak a háttára), e közösség tagjai pedig vigyáznak rá, hogy a

A jó híre jóval megelőzte a nagyszebeniek vendégjátékát. Elektra bosszújára felkészült Pécs városa

testvérpár sorsa beteljesüljön. Ebben az önmagából kivetkőzött világban csendülnek fel a máramarosi Iza népzene-együttes hangjai. „A Máramaros egy csodálatos világ. Amikor egyszer ott voltam, felcsendültek előttem a régi Görögország, a görög tragédiák hangjai. A máramarosiak zenéje archaikus-rituális eredetű, nagyon hasonlít a hellén hangzásvilághoz. A próbák során meggyőződtem róla, hogy a görög tragédiák igéje tökéletes összhangban van a hagyományos mára-

marosi népzene ritmusával, egymásra tevődnek, megértik egymást. Előadásomban különleges hangsúlyt fektetem ezeknek az archaikus zónáknak a premisszákra, lassú stétumára, lassú stétumára” – nyilatkozta az előadás fontos részét képező zenéről a rendező. Az *Elektra* 2008-ban a spanyolországi Mérida fesztiválon három díjat nyert: a legjobb rendező, dramaturgiai munka és a legjobb főszerepet játszó színésznő, Mariana Mihailescu *Elektra* megformálásáért. Az előadásom egy esszé,

amelyben két világ beszélget egymással. „A darab vége egy olyan világ szépségeiről mesél, amely még fennáll, de már érezni rajta az elmúlás jeleit és e lassú, mindent betöltő halál tragédiáját” – fogalmazta meg a darab lényegét a rendező. A külföldön is sikereket elért *Elektra* ma este a Pécsi Nemzeti Színházba jut el, a Budapesti Román Kulturális Intézet, a Pécs2010 – Európa Kulturális Főváros programsorozat partnerének segítségével. ◀

Erdélyiek a pesti vágtnán

K. Gy.

▶ Még tizenkét nap s újra homok lepi el a budapesti Hősök terét, ahol június 2-ától 6-áig ismét megrendezésre kerül a Nemzeti Vágtán, az idén ötnaposra bővült lovas fesztivál. Jó hír, hogy idén, akárcsak az elmúlt két esztendőben, ismét szoríthatunk erdélyi települések – Szentjobb, Nagyszalonta, Sepsiszentgyörgy és Zabola vette eddig hibátlanul az akadályt, vagyis teljesítette sikeresen a nevezési feltételeket. A négy erdélyi településsel együtt összesen 72 település nevezett a városok és falvak ünnepére, akik először június 5-én, szombaton, 12 előfutamban mérkőzhetnek meg egymással. Minden futamból az első két helyezett a vasárnapi középdöntőbe kerül, majd az öt elsőként célba ért lovas áll rajthoz a döntőben, ahol már a Nemzeti Vágtán díszkardja és a húsz millió forintos (298 ezer lejes) fődíj megszerzése a cél. A Nemzeti Vágtán minden évben egy, a nemzeti identitásunkat meghatározó történelmi hős tiszteletére kerül megrendezésre. 2008-ban Mátyás királynak, 2009-ben az 1848-49-es szabadságharc gyermekhőseinek állított emléket. ◀

Május 21., péntek

Az év 21. hete és 141. napja, hátravan 224 nap

Ma a **Konstantin** nevű olvasóinkat köszöntjük.

A Konstantin latin eredetű férfinév, a Constantinus rövidülése, ami a latin constans szóból ered, jelentése: szilárd, állhatatos. Női párja: Konstancia és Konstantina.

Szombaton **Júlia**, illetve **Rita** napja lesz.

Vasárnap a **Dezsők** ünnepelhetnek.

Hétfőn az **Eliza** és **Eszter** nevűeket köszöntjük.

Évfordulók

- 1992 óta a Magyar Honvédelem Napja. Ezen a napon az 1848–49-es forradalom és szabadságharc során a Görgey Artúr által vezetett honvéd csapatok háromhetes ostrom után visszafoglalták Buda várát
- 1904-ben megalapították a FIFA-t Párizsban
- Szeged napja. III. Károly 1719-ben ezen a napon nyilvánította Szegedet szabad királyi várossá

Vicc

Két barát beszélget:
 – Képzeld, tegnap azt álmodtam, hogy úttörő vagyok.
 – Én meg azt álmodtam, hogy két csajjal vagyok.
 – Miért nem hívtál át?
 – Felhívtalak, de anyád azt mondta, hogy Csillebircen vagy, az úttörő táborban!

Recept

Káposztasaláta

Hozzávalók: 1 kg fehércáposzta, 1 kg vöröskáposzta, só, 1 ek őrölt köménymag, 4 ek. porcukor, 2 dl ecet, szalicil
Elkészítés ideje: A káposztákat legyaluljuk, majd 2-2 evőkanál sót szórunk rá, összeforgatjuk, és egy éjszakát állni hagyjuk. Utána kinyomkodjuk, majd szétterítjük, és a köménnyel és porcukorral ízesítjük. Az ecetet hígítjuk, és felfőzzük. A káposztát üvegekbe tesszük (a vörös kerüljön aljára), majd a kihűlt ecetes lét rámerjük. A tetejére teszünk egy szalicilt, lezárjuk, és hideg helyre állítjuk.

A hatos lottó nyerőszámai:

47, 44, 3, 4, 33, 8.

Gondolatjel

Visky István rovata

Aki kínozza és pusztítja saját lelkét, az nagyobb bünt követ el, mint a gyilkos. Aki gyilkol, az kiolt egy emberi életet. Szörnyű cselekedet ez, de legalább olyan szörnyű az, amikor valaki maga ellen fordul, tulajdon lelkét pusztítja el. A kiülönös az ebben, hogy az ember akkor pusztítja leginkább saját lelkét, amikor legjobban szeretni

igyekszik önmagát. Minden hiú gőg és önző indulat, a birtoklás beteges megnyilvánulásai és a minden áron való nyereség vak hajszolása megannyi mérges tülszót szór a lelkünk ellen. A csak önmagát szerető ember büntetése az, hogy önkezeléssel boldogtalanná magát. Mert az, aki másoknak nem tud adni, boldog nem lehet.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

A nővé Hold túlzásokra hajlamosítja. Nagyon jó esélyei vannak, csak ne siesse el döntéseit.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Nagyon jó elképzelései vannak, de ha tovább halogatja a megvalósítást, egyre jobban elbizonytalanodik. Félő, hogy nem lesz ereje végigvinni nagy terveit.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

A nővé Hold fokozza bizonytalanságát. Váratlan események áthúzzhatják számítását. Önbi-zalmát erősítsen, lazítson, meditáljon, csak a pozitív energiákat engedje magához.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Reggel azzal kelt, hogy tisztá vizet önt a pohárba, elmondja a véleményét, és a tekintetéből majd leszűri a következtetéseket. Ünnep előtt meggondolja magát.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Lehet, hogy elutasít. Távolléte esetére gondoskodjék a tulajdonáról. Ne tegye ki magát veszélyes helyzeteknek, mint tolvajlás, rablás, betörés stb.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Törődjön többet az egészségével! A következő napokra ez lehetne a jelszava, amely nemcsak a táp-

lálkozásra, testmozgásra, de a magánéletére is vonatkozik.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Kötelezettségére gondol. Próbálja meg állandóan rajta tartani szemait a családi kasszában. Az ünnep előtti, kedvezőnek látszó akcióit ne fogadja el.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Kellemetlen, félreérthető helyzetbe keveredhet, de könnyen tisztázhatja magát. Most az egyívű tartozás célzata az uralkodó.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Legyen rendkívül óvatos, hogy mit eszik, mit iszik, és mit vásárol a boltokban.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Szüksége lesz toleranciára, higgya el. Valaki keresztbe tesz Önnek, akarata ellenére. Szerencsére sikerül tisztázni a félreértéseket.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Bolygója új lehetőségeket kínál magánéletében. Arra nagyon vigyázzon, hogy csalódás ne érje, mert az nagyon megviselné. Legyen óvatos, körültekintő.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

A nővé Hold hatására az Ön lelkese és aktivitása is nagymértékben megnő. Engedjen az érzékek csábításának, de régi kapcsolatába is vihet újdonságot.

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Továbbra is marad a borult, csapadékos idő, de Erdély déli részén már néhány órára kisülhet a nap is. Az északi, északkeleti szél többfelé megerősödik. Lassan erősödik a nappali felmelegedés.

A következő napok időjárása

Szombat 22°C, 20°C
 Felhős lesz az idő, de néhány órára már a nap is kisülhet. Több helyen lehet eső, zápor, zivatar.

Vasárnap 22°C, 20°C
 Már több órára kisüt a nap, de továbbra is várható zápor, zivatar.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	20°C	12°C
Brassó	15°C	8°C
Bukarest	21°C	11°C
Csikszereida	15°C	9°C
Kolozsvár	19°C	11°C
Marosvásárhely	18°C	11°C
Nagyvárad	20°C	13°C
Szatmárnémeti	20°C	13°C
Temesvár	20°C	12°C

Társkereső rovat

Horváth István

***	FIATAL MUNKASCSAPAT	AMERIKAI SZINESZ (DANNY DE)	EGYEZŐ. ROKON	A TÁRGYRÓL KEZD BESZÉLNI	YOKO ...; JOHN LENNON ÖZVEGYE	SÁNC OLDALAI!	***	OTTHON KÉSZÜLT	LILAS ARNYALAT
SZAPO-RODASI FORMA							NEPIESEN HIV JÓ		
NEHEZEN EGŐ DO-HÁNYSZAL									
ISTALLÓI KELLEK						ESŐBEN ÁLLÓ POCOLSALYBA ESETT			
SZESZES HÜSÍTŐ					BÜTÖR-TÍPUS UDVARRA REKESZT				
REGIS-TERED		HEVES SZÉLVIHAR ÁMBÁR, DE						KROMO-SZOMA A KUNG-FU ORSZÁGA	
FEHÉR-NEMŐ				FAZEKAS TOLLA OLASZ SZENT					
KELETI JATEK			EDZŐDIK, IDOMUL IGE-VEGZŐDES						
KIVANÁS, SÓVARGÁS							ASSZONY-NEVKÉPZŐ BŐR VEGYJELE		
SZENEGAL FŐVÁROSA						ALLATÓVI JEGY			

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
 013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
 Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
 Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
 Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
 Bíró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
 Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Háttér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa, Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
 Osváth Annamária

Tudósítók:
 Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0788-822442 (Csikszereida), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márti – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
 Tofán Levente

Grafikus:
 Horváth István

Tördelőszerkesztők:
 Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert

Gazdasági igazgató:
 Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
 Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
 Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilgy)

Jogtanácsos:
 Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénzügyalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségünk és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
 1 hónapra 15 lej,
 3 hónapra 38 lej,
 6 hónapra 75 lej,
 12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzéje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

Apróhirdetés

A nevem Ramona. Az erőmet és hozzáértésemet már tesztelték azok, akiknek szüksége volt a segítségemre. Tehetségemet három generációra tudom visszavezetni. Feloldom a rontásokat és az átkot, a tüzelteteket is. Orvosok minden rontással, átkokkal, alkoholiszmussal, drogokkal kapcsolatos problémát. Tudok segíteni az otthoni teendők hatékonyabbá tételé-

ben, az üzlet fellendítésében, epilepsziás betegségekben, pszoreázis esetén. Rendbe hozok tönkrement házastársi kapcsolatokat. Három napon belül az eredmények láthatóvá válnak, a hatodik napon pedig 100 százalékos az eredmény. Hívjon bizalommal bármely órában, hétfőtől péntekig és kinyílik a könyv ingyen. Nálam megértésre, bölcsességre, és Istentől jött nyugalomra talál. Elérhető vagyok a következő telefon számokon: 0722-977 797 vagy 0744-958 765.

rtm
 MAROSVÁSÁRHELYI RÁDÍÓ
98.9 FM

Paprika rádió
 fülön csíp
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDÍÓ
 ahol talál a szó

Szombat

2010. május 22.

DUNA TV
8.30 Dunáról fúj a szél
8.35 Főzés? Gyerekjáték!
8.45 Hol volt, hol nem volt...
9.00 Kutyaélet (anim. sor.)
9.30 Vissza Sherwoodba! (sor.)
10.25 Az egyházi művészet kincsei
11.00 Zarándokok üzenete
12.30 Csiksomlyói Búcsú 2010.
14.35 Zarándokok üzenete (dokumentumf.)
15.05 Isten kezében
15.30 "A magok oltalmára..."
15.45 Daktari (sor.)
16.40 Kézjegy
17.20 Szerelmes földrajz
18.00 Talpalatnyi Zöld
18.30 Kirakat
19.00 HÍRÓRA
19.35 Mese
20.00 A zene az kell
20.30 Csángók
22.00 Dunasport
22.15 Czifra György, London, 1962
23.05 Isten kezében
23.30 Vértanúink, hitvallóink

m1
6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.10 Európa Magyarországon
9.40 Bob, a mester
10.05 Thomas, a gőzmozdony
10.30 A kis Amadeus
10.55 Clic és Kat
11.05 Inami
11.25 Vízduma
11.30 Ötösfogat (sor.)
12.00 Teknőc a láthatáron
12.30 Unokáink sem fogják látni
13.01 Hírek
13.05 Út Dél-Afrikába
13.40 Egészség ABC
14.10 Női szemmel
14.40 Fogadóóra
15.10 Pro natura
16.05 Hogy volt?!
18.15 Halhatatlanok Társulata
19.10 Életképek (filmsor.)
20.30 Híradó este
21.00 SzerencseSzombat
21.45 Az aranyember (magyar kalandf., 1962)
23.35 Hírek
23.50 Valami boldogság (cseh-német vígj., 2005)

m2
8.55 Hogy volt?!
10.50 MIÉRT?
12.10 Magyar elsők
12.25 Néprajzi értékeink
12.35 A türkevei zöld erdőben
13.02 Európa Magyarországon
13.25 Nyitott stúdió
Vujicsics együttes
13.40 Videolevél
14.05 Buffy Sainte-Marie
15.05 Mindentudás Egyeteme
15.55 A hangszerkészítés mesterei
16.25 Gyaloglás
17.20 A négy pánccelos és a kutya (sor.)
18.15 Angyalbőrben (sor.)
19.10 Pecatúra
19.40 A csiksomlyói búcsú története
19.55 Süsü, a sárkány kalandjai
20.30 Sztársáv
21.00 Híradó este
21.25 A fekete város (sor.)
22.30 Varjú a toronyórán (magyar f.)
23.50 A feladat (sor.)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kőlyökklub
10.15 Disney rajzfilmek
11.00 Slayers - A kis boszorkány
11.25 Férfi vízilabdamezőkzés - bajnoki döntő (élő)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.50 Házon kívül
14.20 Daybreak - Időbe zárva (am. sor.)
15.15 A dadus (am. vígj. sor.)
16.15 Tengeri őrző (olasz krimisor.)
17.20 A szerelem hullámhossza (am. vígj., 1993)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Féktelenül 2. (am. akcióf., 1997)
Utána: RTL-hírek
23.05 Ragadozó (am. fant. akcióf., 1987)
1.15 Az élet nyomában (am. anim. f.)
3.05 Fókusz Plusz Magazin

TV2	TV 2
7.25 Tv2 matiné	
11.00 Mókás állatvilág	
11.30 Szurikáták udvarháza	
12.00 Doktorológia Leslie Nielsen módra	
12.30 Babavilág	
13.00 A láthatatlan ember (am. sor.)	
14.00 A kiválasztott - Az amerikai látók (am. sor.)	
15.00 Retjélek kalandorai (sor.)	
16.00 Bajnokok Ligája magazin	
16.30 Doktorok (am. sor.)	
17.30 Knight Rider (am. sor.)	
18.30 Trinity kórház (am. sor.)	
19.30 Tények	
20.05 Magellán	
20.35 Irigy Hónaljmirigy	
21.35 Bajnokok Ligája (élő)	
Döntő, FC Bayern München - FC Internazionale Milano	
0.35 Hajnali mentőakció (am. f., 2006)	
2.50 Pénzed vagy életed (am. f. dráma, 2005)	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út - Motoros életmód-magazin
9.30 BBC Reporters (ism.)
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk
16.05 Zöld övezet (ism.)
16.30 Ingatlanpiac (ism.)
17.05 Értékmentés másként
17.30 Európai híradó
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Szilvett
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó

TVR 1	TVR1
7.25 Az emlékek éneke... az ének emléke (ism.)	
7.55 Jelek	
8.25 Világászóló előadás	
9.00 Disney Klub	
10.00 Noé bárkaja	
10.30 Nappalok és éjszakák	
11.00 Hannah Montana	
12.00 A család sztárja	
13.00 Európa minket is érint 14.00 Hírek	
14.20 Találkozunk a TVR-ben	
15.05 Heti elemzés	
15.20 Találkozunk a TVR-ben	
16.25 Expo Shanghai 2010 beszámoló (ism.)	
16.30 Mioritza Niuz	
17.00 Utazó egy életen át	
17.35 Tévenciklopédia	
18.30 Folklorikincsek	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárás	
21.05 Foci stúdió UEFA Champions League	
21.40 Bayern Munchen - Internazionale Milano mérkőzés	
23.50 05 Foci stúdió UEFA Champions League	

Vasárnap

2010. május 23.

DUNA TV
8.30 Mikor érünk már oda?
8.35 Mesék
9.45 Zengő ABC
8.55 Főzés? Gyerekjáték!
9.05 Kaland-Zoo
9.30 Nagyanyó nyomoz
10.55 Hatodik sebesség
11.25 Zarándokvonatok
11.45 Rock-oratórium
12.45 Híradó
13.00 Pünkösdi szentmise
14.00 A Hősök emlékművének megáldása
14.25 Tárogató
15.30 Vértanúink, hitvallóink
15.45 Élő egyház
16.50 Csellengők
17.10 Dunáról fúj a szél
17.20 Törzssasztal
18.10 Arcélek
18.30 Labdarúgó-mérkőzés 30. forduló - Kecskeméti TE-Ereco - DVSC-TEVA
19.40 Hírek
21.05 Heti Hírmondó
21.55 Don Luigi, a szegények papja (ol. f. dráma, 1. rész)
23.25 Divathét
23.55 Honfoglaló

m1
9.10 Főtér
10.15 "Így szól az Úr!"
10.20 Katolikus krónika
10.45 A sokszínű vallás
11.00 Baptista magazin
11.25 Református magazin
11.30 Mai hitvallások
12.00 Pünkösdvásárnap református istentisztelet
13.01 Hírek
13.10 Sport7
13.35 Készüljünk együtt...
14.05 Kul-túra 2010
14.35 Hogy volt?!
16.05 Panoráma
16.35 Magyarország története
17.05 Indul a nyár! (élő)
19.10 Életképek
20.30 Híradó este - Sporthírek, Időjárás-jelentés
21.00 Hyppolit a lakáj (magyar vígj., 1931)
22.20 A Hyppolit újjászületése (dokumentumf.)
22.40 Munkácsy inasa (dokumentumf.)
23.45 Kultúrház

m2
8.55 Mesék 10.10 Derek, a fenegyerek (sor.)
10.35 Sarah Jane kalandjai 11.05 Fűrész története
11.30 Hagyományok Háza (ism.) 12.00 Pünkösdvásárnap istentisztelet
13.00 "Engedjétek hozzám..."
13.15 Katolikus krónika
13.40 A sokszínű vallás
13.50 Baptista magazin
14.20 Református ifjúsági műsor
14.55 Miért épp a demokrácia?
15.45 ARCpoétika
16.15 A gránitszirték szigetén
16.40 A Moira Orfei Cirkusz
17.40 A sors keze (am. f.)
19.25 Broadway
20.20 Süsü, a sárkány kalandjai
21.00 Híradó este
21.25 Múlt-kor
22.00 A világ minden szépsége (fr. f.)
23.40 A boldogság színe (magyar f.)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kőlyökklub
Benne: Tsubasa kapitány, Rupert maci
11.00 Trendmánia
11.30 06-91-33-55-33
12.25 meneTrend
13.00 Kézilabda (élő)
Férfi bajnoki döntő, 3. mérkőzés, MKB Veszprém - Pick-Szeged
14.45 Forma-1 (élő) - Spanyol Nagydíj
15.10 Alaszka (amerikai családi kalandf., 1996)
17.20 Kincs, ami nincs (olasz-am. akció-vígj., 1981)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német akciófilm-sorozat)
21.00 Neveletlen herceg (am. családi vígj., 2001)
23.15 Heti hetes - Vidám, aktuális talk-show
0.35 Sunset Strip - A jövő útja (am. vígj., 2000)
2.15 Portré otthon

TV2	TV 2
7.45 Tv2 matiné	
Benne: Bajkeverő majom, Óslények országa	
10.35 Franklin, a teknős (anim. f.)	
12.00 Nagy Vagy!	
13.00 Stahl konyhája	
13.30 Kalandjárát	
14.00 Borkultusz (magyar kult. mag.)	
14.30 Időstoppolók (am. sci-fi kalandfilm, 2002)	
16.10 Szabadnak született: Az új kaland (am. családi kalandf., 1996)	
17.55 Marco Polo (am. kalandf., 2007)	
19.30 Tények - Hírműsor	
20.00 Napló	
21.05 A titkok könyvtára 3. - A Júdás-kehely átka (amerikai akcióf., 2008)	
22.50 Frizbi Hajdú Péterrel	
23.50 Felforgatókönyv (am. vígj., 2006)	
1.50 Apocalypto (am. kalandf., 2006)	
4.05 EZO.TV	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Ingatlanpiac (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Széles út - Motoros életmód-magazin (ism.)
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó - Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmentés másként (ism.)
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1	TVR1
6.20 Teleshopping	
7.10 A hit világa	
9.00 Rajzfilmek	
9.55 Zenei vázlatok	
10.05 Péntek 8 (ism.)	
10.40 Könyv szerint	
11.30 A falu élete	
13.00 Politikai beszámoló	
14.00 Hírek, Időjárásjelentés	
14.20 Bayern Munchen - Internazionale Milano labdarúgó mérkőzés	
16.30 Labdával a gyémántok országában	
17.00 Danutz Kft.	
18.00 Hírek, Időjárásjelentés	
18.10 Danutz Kft.	
19.25 Loto 6/49 és Noroc sorsolás	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárásjelentés	
21.10 Egy éjszaka a királlyal (amerikai filmdráma, 2006)	
23.20 100%-os jótállás (talk show)	
0.20 Psych (amerikai sorozat)	

Hétfő

2010. május 24.

DUNA TV
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Kirakat
9.30 Élő népzene
9.55 Isten kezében (ism.)
10.25 Szerelmes földrajz
11.00 Kívánságkosár a Barcaságból
14.00 Barcasági csángók között
15.10 Békesség, és minden jól!
15.50 Kisciklopédia
16.00 A Vatikán csillagásza (sp. ismerett. film, 2008)
16.50 Eurovíziós Dalverseny 2010, Oslo
17.20 Heuréka! Megtaláltam!
17.50 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
18.40 Mese
19.00 Híradó
19.35 Az aranyember (magyar kalandf., 1962)
21.25 Don Luigi, a szegények papja (olasz filmdráma, 2. rész, 2007)
23.00 Híradó
23.15 Sportaréna
0.00 Száz év fotográfia

m1
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 A mezezővári lovagok
10.45 Magyar népmesék
11.00 Nappali
13.01 Híradó délben
13.10 A hegyek szelíd ura (am. kalandf., 2002)
14.40 Roma Magazin
15.15 Domovina
15.45 Öregember nem vénember (am. családi film, 2005)
17.30 Teadélután
18.40 Meztőláb a parkban (am. vígj., 1967)
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.00 A királynő (angol-francia-olasz életr. drám., 2006)
22.30 Drágakövek (am. tévéf., 1. rész, 1992)
22.50 Átlagemberek (am. filmdráma, 1980)
0.50 Hírek
0.55 Sporthírek
1.00 Memento
1.10 Teadélután (ism.)
2.20 Nappali (ism.)

m2
6.50 Ma Reggel
10.00 Rondó Kisebbségi magazin
10.50 Népzene zenekarra
11.00 A Nagy vita
11.30 Thomas és barátai
12.30 Zöld 7-es
12.31 Ájtáró Sorsok
13.01 Hírek
13.05 Záróra - Haumann Péter
13.55 Jókai Mór. A lőcsei fehér asszony
15.30 Hétmérföld
16.05 Kalandozó
16.30 Egy lépés előre (sor.)
17.20 Bűvölet (olasz sor.)
18.15 A Moira Orfei Cirkusz
19.15 1100 év Európa közepén
19.40 Esti mese
20.05 Afrika gyöngyszeme (port. sor.)
21.00 Híradó este
21.20 Sporthírek
21.25 Afrika gyöngyszeme (sor.)
22.20 Ez nem lehet szerelem (am. rom. dráma, 1994)
23.50 Záróra

RTL KLUB
6.30 Top Shop
8.00 Kőlyökklub
Benne: Lisa, Tsubasa kapitány, Kaleido Star, Hupikék törpikék, Garfield és barátai
10.00 Clifford nagyon nagy kalandja
11.20 BMX banditák (am.-auszt. kalandf., 1983)
13.00 RTL Klub Híradó - Déli kiadás
13.05 A kincses sziget (angol-am. kalandf., 1990)
14.45 Iznogoud (francia vígj., 2005)
17.45 Válogatás (ír-angol-német rom. vígj., 2004)
18.25 Mónika - A kibeszélőshow (talk show)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.00 Az utolsó templomos lovag (kan. kalandf., 2009)
Közben: RTL hírek
23.25 Az angol beteg (am. rom. dráma, 1996)

TV2	TV 2
7.00 Tv2 matiné	
Benne: - Bajkeverő majom, Óslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Jumanji, Nickelodeon kedvencek, Dora, a felfedező, Go Diego Go!	
11.35 A kutya rúgja meg. Európa-bajnokság (am. családi film, 2004)	
13.10 A 7 törpe visszatér, avagy az erdő nem elég (német vígj., 2006)	
14.50 A bűvös körhinta (francia anim. f., 2005)	
16.20 Szindbád - A hét tenger legendája (am. anim. f., 2003)	
17.50 Marco Polo (am. kalandf., 2007)	
19.30 Tények Hírműsor	
20.00 Stuart Little kiséger 2. (am. film, 2001)	
21.25 A tizenhetes csapdája (kan.-am. vígj., 2002)	
23.20 Elbaltázott nászéjszaka (am. vígj., 1993)	
1.00 Afrikai szeretők (német filmdráma, 2005)	

HÍR TV
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Ingatlanpiac (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
16.05 Péntek (ism.)
17.05 Célpont
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vetítő (ism.)
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv

TVR 1	TVR1
7.00 Hírek, Sport	
8.00 Ébresztő	
9.00 Hírek, Sport	
9.15 Ébresztő	
10.10 Aggódás a fiókaért (sor.)	
11.15 Rajtunk Európa szeme	
12.15 Mondd mi fáj	
12.50 A palota ékköve (sor.)	
14.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
14.45 Egyszerűen izletes	
14.50 A Delta emberei	
15.00 Teleshopping	
15.30 Krónika	
17.00 Tudsz sportot?	
17.55 Az út Dél Afrika fele	
18.30 A palota ékköve (for.)	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárás	
21.10 Jó és rossz között	
22.10 Mad Men - Reklámőrültek (sor.)	
22.55 Profil, történet, személyiség	
23.55 A Delta emberei	
0.00 Hírek, Sport	
0.15 Éjszakai beszélgetések (show)	

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
8.00 Miért ABC 9.00 Figyelem gyerekek! 9.35 Szabad a szembejövő sáv 10.30 IT Zon@ 11.00 Az én költségvetésem (ism.) 11.30 Ég és Föld között 12.00 A mágikus kő (ausztrál f., 1999) 12.35 Balkáni szokások 13.35 Figyelem, énekelnek 15.00 Természet és kaland 15.30 Románok hagyományai 16.00 Közélelől a világ 16.30 A siker arca 17.00 Gitárok ideje 18.00 Nyomoz a tanárnő (sor.) 19.00 Ökológiai lecke 19.30 Oroszlánok arénája 20.30 Karate Kyokushin (live) 21.30 Menedzsment lecke 22.00 Hírek 23.10 Igazság vagy provokálás? (angol sor.) 1.00 Szabad a szembejövő sáv	4.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.) 6.00 Felkészülni, kész, főzz! (ism.) 7.00 Pro Tv hírek 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.30 Átváltoztatjuk (ism.) 12.00 Pro Motor - autós magazin (ism.) 13.00 Pro Tv hírek 13.05 Gondold meg mit kívánsz (kanadai romantikus vígjáték, 2007) 15.00 Támadás a Krull bolygó ellen (angol sci-fi, 1983) 17.00 Teljes gázzal (am. rom. vígj., 2006) 19.00 Hétvégi Pro Tv hírek 20.30 Rambo 3 (amerikai akciófilm, 1988) 22.45 Dolcsi Vita (amerikai-kanadai vígjáték, 1998) 0.45 A dzsungelharcos (amerikai akcióf., 1987) 2.15 Rambo 3 (ism.)	7.00 Híradó, Sport 9.00 Reggeli műsor. Jó reggelt, szomszédasszony! 10.00 Beethoven 10.30 101 dalmát kiskutyája (anim. film) 11.00 Office (am. sor.) 12.00 Film 100% - kulturális magazin 12.30 Felicia 13.00 Híradó, Sport, Időjárás 13.30 Kikezdesz a szökevény - verseny show (ism.) 15.00 Csillagháló (ism.) 16.00 Híradó, Sport, időjárás 16.30 Liga 1: FC Vaslui - FC Dinamo labdarúgó mérkőzés 18.30 Mr. Bean (angol sorozat) 19.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés 20.30 Szórakoztató műsor Mihai Bendeac-val 21.50 Kenyér és cirkusz 22.45 A guru (angol-francia-amerikai romantikus vígjáték, 2002) 0.45 A fehér holló (amerikai akciófilm, 1998)	7.00 Fején a nagyvilág 8.00 Szörnyek háborúja 8.30 Shinzo 9.00 Lilo és Stitch (amerikai anim. sorozat) 9.30 Autofórum 10.00 Teleshopping 10.30 Kandikamera 11.00 Ingatlan Blitz 11.30 Sport, diéta és egy sztár 12.00 Ötcsillagos otthon 13.00 S.O.S. - mentsétek meg a házamat 14.30 Kandikamera 14.30 Anyacsere (reality show, ism.) 16.15 Mondenii Show - szórakoztató műsor 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Egyiptom hercege (amerikai rajzfilm, 1998) 20.30 Jackie Chan: Városi vadászás (amerikai-hongkongi-japán akció-vígjáték, 1993) 23.30 10 éves a Kőtekedők krónikája 1.30 Hírek, Sport 2.30 Jackie Chan: Városi vadászás (amerikai-hongkongi-japán akció-vígjáték, 1993) (ism.)	7.00 Túlélés törvényei - Írország 8.00 Viharvadászok 9.00 Végzetes másodpercek 10.00 Amcsi motorok - NHL motor/B-2 bombázó motor 11.00 Csúcsmotorok 12.00 Újjáépítők 13.00 Kolónia - Exodus 14.00 Viharvadászok 15.00 Végzetes másodpercek 16.00 Da Vinci masinái 17.00 Jövőutazás - Játék 18.00 Halálos fogás 20.00 EVO - Egy toronyház születése 21.00 Tornádók nyomában 22.00 Time Warp - Amikor megáll az idő 23.00 Hogyan készült 0.00 Katasztrófa. ahogy én láttam 0.30 Végzetes másodpercek 1.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában 2.00 Valódi helyszínelők 3.00 A túlélés törvényei	7.00 Sport.ro Hírek 11.00 Labdarúgás. Liga 2 (live) 13.00 Labdarúgás. Liga 2 (live) 15.05 Amerikai gladiátorok 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport Hírek (live) 19.00 Vakációs játékok, premier 20.00 Fogadás a félelemmel 21.00 Sport.ro Hírek (live) 21.30 Wrestling SMACK 22.30 K1 World GP 2010 23.45 European Poker Tour, premier	9.45 Maria Mercedes (sor.) 10.45 Teleshopping 11.15 Otthoni receptek 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Terra Nostra (sor.) 15.30 Elrabolt sorsok 16.30 Maria Mercedes (sor.) 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Váltótársak (ír-angol-német-amerikai romant. vígj., 2004) 22.30 Viperafészek (sor.) 0.30 Terra Nostra (sor.)	BUKARESTI RÁDIÓ <i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 15.00 Híradó 15.10 Hétvégi magazin Marosvásárhelyi rádió 8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Majális, Telefonszasszáték, Nyelvtör, Világjárók 10.05 Térő 14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Portré-műsor Kabaré, Vetélkedő 16.00 Híradó, Ötörai tea. Megy a magnó, Súrított grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, műsorism., sport 8.30 Körhinta, Zenenegyed 9.25 Cifra palota 9.55 Hírek, műsorism. 15.00 Slágerlista 16.00 Hírek, műsorism. 16.10 Lemezlóvadász 16.30 Érintő 17.00 Látathat 17.30 Sorsok az operaszínpadon 17.55 Hírek, műsorism.

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
8.30 A térképen túl (ism.) 9.00 Motomágia 9.30 Mosoly négy keréken 10.00 Farm - magazin 11.00 Dalolók 11.30 Csavargó horgász (ism.) 12.00 A mágikus kő (sor.) 12.35 Kicsik órája 13.30 Minus (holland családi vígj., 2001) 15.00 Ökológiai lecke 15.30 Jamie Oliver varázslói (sor.) 16.00 Atlasz 16.30 Arománok 17.00 Zene 18.00 Nyomoz a tanárnő (sor.) 18.55 Az út Dél-Afrika fele 19.30 Videóterápia 20.30 Fialat vagyok, karriert építetek 21.00 Heuréká (am. sor.) 22.00 Hírek 23.10 Magassági mámor (amerikai-angol thriller, 2002) 1.00 Atlasz (ism.) 1.35 Igazság vagy provokáció? (ism.)	6.00 Vigyázz! Kész! Főzz! (angol sor.) 7.00 ProTv hírek, sport, időjárás 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.00 20 év után (talk show) 11.00 Támadás a Krull bolygó ellen (angol sci-fi, 1983) (ism.) 13.00 ProTv hírek, sport 13.05 Apropos tv 14.00 Teljes gázzal (am. rom. vígj., 2006) (ism.) 16.00 Men in Black - Sötét zsaruk (am. akció-vígj., 1997) 18.00 Románia, szeretlek 19.00 Hétvégi Pro Tv hírek 20.45 Divertis - Land of Jokes 21.45 Divertis 22.45 Baklövészet (amerikai vígjáték, 2001) 0.30 Apropos tv (ism.) 1.30 Halál folyó (amerikai akciófilm, 1989)	7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 9.00 Jó reggelt, szomszédasszony! 10.00 Coana Chirița (román vígjáték, 1986) 12.00 Xena (amerikai kaland sor.) 13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 13.30 Párizsi napló 14.00 A Notre Dame-i toronyőr (angol-am. film, 1982) 16.00 Híradó, sport 16.30 Mihai Bendeac szórakoztató műsora 17.45 Divertis Mall - szórakoztató műsor 19.00 Híradó, sport 20.00 SuperBingo Metropolitan 23.30 Kínai csapás (amerikai-hongkongi akcióf., 2000) 1.30 A Notre Dame-i toronyőr (angol-am. f. dráma, 1982) (ism.) 3.15 Xena (ism.) 3.45 Kínai csapás (ism.)	7.00 Kandikamera 8.00 Szörnyek háborúja 8.30 Shinzo 9.00 Lilo és Stitch 9.30 A ház: építkezés és design 10.00 Teleshopping 10.30 Nyakamban az egész világ 11.00 SOS - mentsétek meg a házamat 12.00 Levintza bemutatja 12.30 Aki tud az nyer 13.30 Farmer, feleséget keresek (reality show) 15.00 Kőtekedők krónikája 18.00 Hírek, időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 Tiszta vagy piszkos? (reality show) 20.30 Anyacsere (reality show) 22.00 Négy lábú mentőangyal (kanadai kalandfilm, 2002) 0.00 Perverz bűnök (romant. f.) 2.00 Hírek, sport 3.00 Perverz bűnök (romant. f.) (ism.)	7.00 Hogyan készült 8.00 Nagy durranások - Weirton 9.00 Amerikai favágók 10.00 Roncsból luxusautót - USA 11.00 Ötödik sebesség 12.00 Amerikai hotrodok 13.00 Halálos fogás 15.00 Trükkös tesók 16.00 Hogyan működik New York? 17.00 A jövő energiája 18.00 Hogyan készült 19.00 Nagy durranások - Charlotte, Észak-Karolina 20.00 Amerikai favágók - Lázás munka 21.00 Micsoda szerszám - Földi szörnyetegek 22.00 Csendes szörnyetegek 23.00 A borzalom pillanatai 0.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában 1.00 Végzetes másodpercek 2.00 Trükkös tesók - Mini Ripsaw 3.00 Miami alvilág	7.00 Sport.ro Hírek 7.30 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 11.00 Labdarúgás: Liga 2 (live) 13.00 Labdarúgás: Liga 2 (live) 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.00 A fényharcosai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 K1 World GP 2010 0.00 Sport.ro Hírek 0.30 Wrestling WWE Superstars	8.15 Kaméleonok (sor.) 9.45 Maria Mercedes (sor.) 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Terra Nostra (sor.) 15.30 Elrabolt sorsok (sor.) 16.30 Maria Mercedes (sor.) 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Az alku (kan.-am. vígj., 2008) 22.30 Meséljünk - szórakoztató műsor 23.30 Viperafészek (brazil sor.) 0.30 Terra Nostra (brazil or.)	BUKARESTI RÁDIÓ <i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 10.00 Egyházi műsor Marosvásárhelyi rádió 10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás 11.00 Híradás, Gyermekműsor 12.00 Híradás 12.05 Igehirdetés, Délkör 13.00 Híradás 13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Bűrkös, Szében megye (ism.) 14.00 Zenés üzenetek 16.00 Híradó 16.10 Zenés üzenetek 17.00 Vasárnapra válogattuk KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 14.00 Műsorism. 14.05 Dalposta 15.40 Vidékről vidékre 16.25 Körhinta, Zenenegyed 17.15 Római katolikus egyházi műsor 17.58 Műsorism.

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
7.00 Mindig optimistán (ism.) 8.10 Minus (ism.) 9.40 Ismerd meg a románokat 9.50 Lehet, hogy nem tudtad 10.00 Hírek, Sport 10.15 Párizsi jóbarátok (fr. sor.) 10.45 Találkozunk 12.00 Hírek, Sport 12.45 A farm (ism.) 13.45 Teleshopping 14.30 eForum 15.00 Együtt Európába 16.00 Mindig optimistán (ausztrál sor.) 17.00 Ász (am. sor.) 18.00 Euronews 18.10 Párizsi jóbarátok (fr. sor.) 18.45 Lehet, hogy nem tudtad 19.05 Montalbano felügyelő (sor.) 21.00 Az oroszlanok arénája 22.00 Hírek 23.10 Visszajátszások 0.30 Forró helyzetek (angol sor.)	7.00 Pro Tv hírek 9.55 Könyvbemutató 10.00 Románia szeretlek (ism.) 11.00 Apropos TV - szórakoztató műsor 12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárás 13.45 Men in Black - Sötét zsaruk (am. akció-vígj., 1997) (ism.) 16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárás 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport 20.30 A gyűlölet ára (hongkongi-kínai akciófilm, 1986) 22.15 State és Románia (sor.) 23.30 Pro Tv hírek 0.00 CSI New York (amerikai-kanadai sorozat) 1.00 A gyűlölet ára (ism.)	6.00 Híradó, Sport 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival 10.00 Sajtószemle Mircea Badeavval 11.00 Egy rém rendes család (filmsor.) 12.00 Miami Vice (ism.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 14.00 Columbo: Gyilkosság, füst és árnyak (amerikai krimi, 1989) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Közvetlen hozzáférés 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Én irányítok (reality show) 22.00 Egyedül a sztárral 23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora 1.00 Columbo: Gyilkosság, füst és árnyak (amerikai krimi, 1989) (ism.)	7.00 Kandikamera 7.30 Született feleségek (am. sor.) 8.20 Sport Florentinával 8.30 Teleshopping 9.00 Galileo (ism.) 9.30 Gyere anyám, ide nézz! 10.00 Négy lábú mentőangyal (kanadai kalandfilm, 2002, ism.) 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 Született feleségek (sor.) 15.15 Gyere anyám, ide nézz! 16.15 Galileo - szórakoztató műsor 17.00 Lököttek 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Aki tud az nyer - versenyműsor 20.30 Farmer: Feleséget keres 22.15 Lököttek 23.15 Kamasz élet (amerikai film, 2005) 1.00 Hírek (ism.) 2.00 A cseresznye a tortán	7.00 Amerikai hotrodok - 36-os Truck 8.00 Végzetes másodpercek 9.00 Hogyan készült? 10.00 Piszkos munkák - Rénszarvasfarm 11.00 Amcsi motorok 12.00 A legnagyobb mindent visz 13.00 Hogyan csinálják? 14.00 Túlélés törvényei - Ecuador 15.00 Ötödik sebesség 16.00 Hogyan készült? 17.00 Állítólag... 18.00 Amcsi motorok - Gander Mountain 19.00 Hogyan működnek a gépek? 20.00 Túlélés törvényei 21.00 Hogyan készült? 22.00 Végzetes másodpercek 22.30 -178 kg 23.30 Valódi helyszínelők 0.30 Tetkóvadász - Pápu Új-Guinea 1.30 Éljük túl a katasztrófát - Lavina 2.30 Végzetes másodpercek	7.00 Sport.ro Hírek 10.00 Pontos sportidő 12.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 BoxBuster 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.05 Információk Vali Moraru-val 20.05 Steaua - Craiova mérkőzés (84-85) 20.50 A világkupa története 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling SMACK 23.00 Local Kombat Superstars	9.45 Maria Mercedes (sor.) 11.15 Maria Mercedes (sor.) 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Teleshopping 14.00 Anna két arca (sor.) 15.30 Elrabolt sorsok (sor.) 16.30 Maria Mercedes (sor.) 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Predesztináltak (sor.) 21.30 Anna két arca (sor.) 22.30 Éjszakai történetek	BUKARESTI RÁDIÓ <i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 15.00 Híradó, Magyar zenei lexikon 15.30 Kulturális mozaik Marosvásárhelyi rádió 11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Közérzet, Törvénytár 17.55 A nap hírei röviden KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hangolók 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Hétköznapi igazsága 17.00 Nap-óra 17.30 Zene-lánc 17.55 Hírek, műsorism.

Liga I-es hazugságvizsga?

Labdarúgás

ÚMSZ

► A Craiovai Universitatea hazugságvizsgálataknak vetné alá azokat a futballistákat, akik érintettek az élvonalban való benmaradásért rendezendő mérkőzéseken. A klub ezt tegnap írásban jelezte a Román Labdarúgó-szövetségnél (FRF) és a labdarúgólígánál (LPF), továbbá kérte az Országos Korruptióellenes Igazgatóságot (DNA), hogy képviseltesse magát a találkozókon. A másodosztályba való visszaesés szélén álló együttes a volt játékosügynök, Ioan Becali tévében tett nyilatkozata után állt elő ezzel az ötlettel, mivel a szakember kijelentette: Craiova-Galac-meccs meg lesz bundázva. A Liga I 34., azaz utolsó fordulójának mindegyik mérkőzését holnap rendezik, a következő

párosítás szerint: Pt. Neamț-Kolozsvári CFR (14.30 óra, GspTV), Craiova-Galac, Curtea de Argeș-Steaua, Iași-Urziceni, Temesvár-Brasó, Rapid-Beszterce, Gyulafehérvár-Tg. Jiu, Vaslui-Dinamo (mindegyik 16.30 órától lesz, és a DigiSport közvetíti a helyszínekről Vaslui kivételével, onnan az Antena 1 sugároz), Ploiești-i Astra-Medgyes (18.30 óra).

A hazai élvonalbeli bajnokságnak ugyan csak holnap lesz vége, Răzvan Lucescu szövetségi kapitány már tegnap keretet hirdetett a válogatott elkövetkező barátságos mérkőzéseire. Érdeklőség, hogy ezúttal nem kapott meghívást például Marica, Lazăr, Apostol és Codrea, szerep viszont a listán ifj. Silviu Lung, Ovidiu Dănaș, Nicolae Dică, Mihai Răduț és George Florescu neve. ◀

Kétesélyes BL-finálé

Labdarúgás

ÚMSZ

► Bayern München-Internazionale-mérkőzés lesz holnap este a madridi Santiago Bernabeu Stadionban, s noha a németek közül szinte mindenki a bajorokra adta le a voksát, a Cristian Chivuval felálló milánóiaknak is komoly esélyük van a Bajnokok

Ligája-serleg elhódítására. A legjelentősebb európai klubtorna történetében most először nem hétköznap, hanem szombaton rendezik a döntőt, s a 38 éves angol Howard Melton Webb fújja majd a sípot. José Mourinho, az olaszok trénera pedig kijelentette: a BL megnyerése a vb-címnél is értékebb. A mérkőzést az RTVI 21.45 órától élőben közvetíti. ◀

Bunyóra készen

Kemayo kontra Lascsenko. Barátságos bemutatkozás a nagy összecsapás előtt

Fotó: Tofán Levente

Harcművészet

V. Ny. R.

► Keménykötésű harcosok lepték el tegnap a bucaresti Hard Rock Cafét, ahol a ma esti K1 gála résztvevőinek bemutatóját és hivatalos mérlegelését tartották. A Romexpo aulájában rendezendő Word Grand Prix a Romániában valaha rendezett legjelentősebb torna lesz ebben a sportágban, s amint arról korábban beszámoltunk, olyan nagynevű bunyósok lépnek a kötelek közé, mint Alekszej

Ignasov, Ray Sefo, Errol Zimmerman, Mighty Mo vagy Freddy Kemayo.

A K1 gála programja: a szülői finálé kelet-európai selejtezőjének negyedöntője: Sebastian Ciobanu-Daniil Sapljoshin (észti), Mighty Mo (amerikai) –Roman Kleibl (cseh), Alekszej Ignasov (fehérorosz) –Mindaugas Sakalauskas (litván), Sergej Lascsenko (ukrán) –Freddy Kemayo (francia); tartalékmeccs: Jan Soukup (cseh)–Mladen Brestovac (horvát). Gálameccsek: Ray Sefo (új-zélandi)–Ionuț Ifi-

moaie, Errol Zimmerman (holland)–Cătălin Moroșanu, Carter Williams (amerikai) –Raul Cătălina°, William Sriyapai (amerikai)–Halim Issaoui (holland), Philippe Salmon (francia)–Mihai Barbu. MMA: Alexandru Lungu–Jimmy Ambriz (amerikai), Cătălin Zmărăndescu–Valentijn Oveerem (holland).

A mérkőzések ma 20 órakor kezdődnek, míg a ProTV 22.30 órától közvetít élőben. Eduard Irimia, az esemény promotőre tegnap bejelentette: jegyek korlátozott számban még kaphatók. ◀

HIRDETÉS

Ez most nem játék.

Magyarok számára hirdet helyeket a Rendőrákadémiára!

Felvételizz idén a Rendőrákadémiára, ahol 34 helyet hirdettek meg magyar fiatalok számára rendőr- és csendőrtiszti, levéltárnoki és tűzoltótiszti szakon.

Bővebb információk:
a területi RMDSZ irodában és az
 rmdsz.ro honlapon.

Botrány a kosárdöntőn

Kosárlabda

Turós-Jakab László

► Szinte mindenki őszinte meglepetésére, Cătălin Burlacu nem öltött sportmezt a férfi kosárlabda-bajnokság döntőjének harmadik összecsapására. Mint utólag kiderült, kevéssel a találkozó előtt közölték vele, hogy egy hozzávetőleg négy héttel ezelőtt elvégzett doppingellenőrzés pozitív eredménnyel zárult, s emiatt azonnal eltiltották. Ion Olaru, a meccs megfigelője meg is lepődött a történeten, hiszen bevallása szerint eddigi pályafutása során még soha nem találkozott ilyen esettel. „A szövetséget képviselő Dan Berceanu a mérkőzés előtt közölte velem, hogy a finálé végén mindegyik játékoson elvégzik a doppingtesztet és a Ploiești-i CSU egyik kosárlabdázójának nincs játékjoga” – mondta.

A példátlan intézkedésre felhorkantak a ploiești-iek, mivel a szabályzat szerint előbb meghallgatást kellett volna tartsanak az ügyben. Burlacu meghallgatását tegnapra tervezték, s ekkor az Országos Doppingellenes Ügynökség nyilvánosságra hozta a B-próba eredményét, mely immár negatív lett. A CSU Asesoft háza táján Mircea Cristescunak, a kolozsvári klub ügyvezető-elnökének ármánykodására gyanakodnak, s már szerda

estétől dűl a nyilatkozat-háború. Látszólag a prahovaiak vádjait támasztja alá Dan Berceanu nyilatkozata is, amely szerint eredetileg az U-Mobitelco kérte a tesztet elvégzését. Cristescu tegnap hivatalos közleményben magyarázta a történeteket: bevallása szerint amiatt kérte a tesztelést, mivel a prahovaiak rendkívül agresszívan viselkedtek a döntő második mérkőzésén. „Jeleztük a doppingellenes ügynökség-nél, hogy szeretnénk ha ellenőriznék a Ploiești öt játékosát, erre azt válaszolták, hogy akkor tölünk is kell öt kosárlabdázót tesztelniük. Mi ebbe beleegyeztünk” – mondta a sportvezető, aki szerint teljesen normális dolog a kosárlabdázók időnkénti ellenőrzése, aki ez ellen tiltakozik, annak bizonyára rejtegetnivalója van.

Amúgy az U-Mobitelco –CSU Asesoft harmadik, s egyúttal első ploiești-i mérkőzése utóbbiak 83-77 arányú sikerével végződött, s tegnap a negyedik összecsapást is megnyerték 72-67-re. A prahovaiak egyeduralma a hazai pontvadászatban tehát az idén sem tört meg, sorozatban immár a hetedik bajnoki címüket ünnepeleheték.

A bronzérem a Gaz Metan birtokába jutott miután a hazai 94-68 után a medgyesiek Temesváron is legyőzték (80-73) a rájátszás végére teljesen kifulladt Elbát. ◀

Röviden

Kikapott az UTA

Az Aradi UTA 3-1-re kikapott a vendég Kolozsvári U-tól a másodosztályú labdarúgó-bajnokság korábban elmaradt, s szerda este bepótolt mérkőzésén. Ugyanekkor az Otopeni 3-1-re nyert a Temeskovács pályáján. Sikerükkel a Szamospartiak a második csoport élére álltak az összetettben. Szombaton a 31. forduló rendezik, amelyben Kolozsvár–Marosvásárhely- és UTA–Pitești-i Argeș-rangadó lesz.

Megbotlott a Vidi

Győzni ugyan nem tudott Székesfehérváron az Újpest, ám 1-1-es döntetlennel így is pontot rabolt a Videoton elleni labdarúgó-bajnoki mérkőzésen. Az élen álló Debrecen azonban nem tudott meglepni üldözőjétől, mivel csak gól nélküli remivel zárta a Győr elleni meccset. A többi eredmény: FTC–Pápa 2-0, Nyíregyháza–Haladás 3-3, Paks–Honvéd 2-1, Vasas–Zalaegerszeg 2-3. A tegnapi meccsek lapzártánk után fejeződtek be, míg hétvégén a 30. fordulót rendezik.

Del Neri a Juve edzője

Luigi Del Nerit nevezték ki a Juventus labdarúgócsapatának új vezetőedzőjének. Az 59 éves tréner az elmúlt szezonban a Sampdoriát a Bajnokok Ligája-indulást érő negyedik helyig vezette. A torinói „zebrák” gyengén szerepeltek a most befejeződött idényben, mindössze a hetedik lettek a bajnokságban.

David Villa Barcelonába igazol

David Villa hivatalosan is a Barcelona labdarúgója: az Európa-bajnok csapat 40 millió euróért ment el a Valenciától. Manuel Llorente, a spanyol bajnokságban harmadik helyen zárt Valencia elnöke „jó és szükséges” átigazolásról beszélt, amely megeremti a csapat „gazdasági életképességét”. Ezzel Llorente elismerte, hogy a klub pénzügyi nehézségei miatt volt kénytelen túladni legnagyobb sztárján.

Kiesett a címvédő

A franciáktól elszenvedett vereséggel biztossá vált, hogy a címvédő szerbek nem juthatnak be a férfi teniszzők düsseldorfi csapat-világbajnokságának döntőjébe. A második forduló után az állás: Vörös csoport: 1. Csehország és Egyesült Államok 2-2 győzelem, 3. Ausztrália és Spanyolország 2-2 vereség; Kék csoport: 1. Franciaország és Argentína 2-2 győzelem, 3. Németország és Szerbia 2-2 vereség. A szombati döntőt a két csoportgyőztes vívja majd.

Elmélet és gyakorlat párbeszéde

Egyed Péter filozófus szerint a liberalizmus feladata a közösségek és egyének viszonyainak tisztázása

Beszélgetőtársunk neve ismerősen cseng nem csak a bölcsélet, hanem a szépirodalom és az irodalomtudomány művelői és közönsége számára is: meghatározó jelentőségű értelmiségiként volt és van jelen a romániai magyar művelődés és szellemiség terén, annak fejlesztése tekintetében is. Tavaly elnökletével jött létre az Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság – elsősorban erről kérdeztük, ám szó esik közoktatás és filozófia, illetve szabadelvűség és hazai politizálás viszonyáról is.

Baló Levente

► **Közéletünknek egy viszonylag fiatal intézményéről, az Erdélyi Magyar Filozófiai Társaságról kérdezem, amelynek ön az elnöke. Hogyan, milyen célkitűzésekkel jött létre?**

– A Társaság egy olyan igényből jött létre, amely a fordulat utáni filozófiaoktatás huszadik évében konkretizálódik. Mondhatnám, létrejött az erdélyi magyar értelmiségben az a „kritikus tömeg”, amelynek tagjai filozófiai tanulmányait ebben az időszakban végzik, és akikkel azóta is kapcsolatban állunk, itt vannak körülöttünk, a középiskolai oktatásban, a sajtóban vagy éppen a politikában. Világossá vált előttünk: ahhoz, hogy a szakmát erőteljesen képviseljünk az egyetemi oktatásban, de a kultúrán és a közéletben is, egy olyan, klasszikus értelemben vett hivatásrendi szervezetet kell létrehozni, amely számol a közösséggel, annak igényeivel, valamint a szakma reprezentációjából adódó szükségletekkel. A döntés maga 2007-ben született meg, egy évre rá tettük meg a bejegyzéshez szükséges lépéseket. A taglétszámunk jelenleg 60, de ez rohamosan gyarapodik, és még nem is vettük fel a kapcsolatot a külföldi pártolókkal. Sokan vannak, Erdélyből elszármazott emberek, akik úgy gondolják, hogy ebben a Társaságban részt akarnak venni, mert szeretnének részt venni az erdélyi magyar tudományos közéletben. Tehát a tagság erőteljes és tevékeny alapot biztosít, nem az a felállás, hogy van a tagság és van a vezetőség, amely próbál megszervezni ezt vagy azt – maguk a tagok tevékenykednek. Kell azonban két-három év kifutási idő, amíg kialakul a Társaság arculata, amíg meg tudhatjuk azt, hogy mit tudunk felvállalni és működ-

tenni. Ezidáig világossá vált számunkra az, hogy jól tudunk működni a hagyományos filozófiai szakágak művelésében, létrehoztunk egy szakosztályi profilt, ami egyébként jellemző a tudományos társaságokra. Így született meg a Fenomenológia szakosztály, a Gyermekefilozófia szakosztály, a Hermeneutika, a Perszónáfilozófia és a Politikai filozófia szakosztály. A gyermekefilozófia Erdélyben ismeretlen terület, a Társaság felvállalta, hogy „beülteti” ezt az ágat. De ilyen a filozófiai lélegzőgondozás is, a filozófia, pszichológia és terápia területén működő szakág. Vagy az internet, a digitális világ filozófiája, amelynek rangos nyugat-európai egyetemeken külön tanszéke van, Budapesten Ropolyi László a művelője, ő már többször is tartott előadást meghívásunkra Kolozsváron. Tehát van egy ilyen iránya is a tevékenységünknek, hogy bizonyos területeket meghonosítsunk. Mi azt akarjuk, hogy kellő elméleti bázissal, szigorral, szakemberekkel – a gyakorlat felé is nyitva – a filozófiát elvégzők számára konkrét lehetőségeket építsünk, kínáljunk fel.

► **A hivatalos oktatásban ezzel ellentétes tendenciát láthatunk, csökkennek az óraszámok vagy teljesen el is tűnik ez a tantárgy...**

– Az, hogy a filozófiának a státusa a középiskolákban olyan, amilyen, egyedül a tanügyben uralkodó káosz-nak tudható be. A társadalomtudomány tömbön belül a tantárgyakat teljesen esetlegesen társítják, az óraszámok csökkentek, áldatlan állapot ez. Az EMFT-nek volt két petíciós kezdeményezése, az egyik az etikának mint tantárgynak a bevezetése a középiskolai oktatásba, a másik pedig a filozófia diszciplináris státusának

rendezése. Ezeket a petíciókat több százan írták alá, ami jelzi, hogy a középiskolákban megvan ezekre az igény, minisztériumi szinten azonban nincs meg a tisztánlátás. De ha ezzel a helyzettel kell szembesülnünk az oktatásban, nem jelenti azt, hogy el is kell fogadnunk ezt. A Társaság egyik irányvonala éppen az, hogy ezeket a problémákat orvosolja, éspe-dig úgy, hogy a filozófia kérdésfelvetéseit megjeleníti a társadalmi nyilvánosság közterein. Ebből az igényből született meg a Társaság negyedévente megjelenő folyóirata is, a Többlét: a Társaság céljait akarja lefordítani az írott sajtó nyelvére. Az első szám témája a filozófiai lélegzőgondozás, a második számban pedig a kolozsvári filozófiai doktori iskolát mutattuk be, ugyanis ennek létrejötté igen fontos momentum egyetemünk életében, egy jelentős eredmény. Megjelent huszonöt doktorandusz az egyetemünk életében, ami azt is jelenti, hogy megnövekedett a kompetencia, a szaktudás, nagyobb területet és jobban le tudunk fedni. A lap fogadtatása nagyon jó volt, anyagi feltételei is kielégítőek, fogjuk tudni tartani a rendszeres megjelenést, és hamarosan elektronikus formában is meg fogunk jelenni.

► **Azt hiszem, nem távolodunk nagyon beszélgetésünk eddigi tárgyától, ha a Szabadelvű Körrel kérdezem. Nemrég ünnepelte a Kör a 18. születésnapját, azaz nagykorúvá lett. Milyen kötődései vannak a filozófiához?**

– A filozófia és a Szabadelvű Körben való részvételem szorosan kapcsolódnak. Benne voltam a Kör tevékenységében a kezdetektől, 1992 márciusában alakult. Ebben az elmúlt 18 évben, a rendezvényektől meg a szervezésekétől függetlenül – ami

Fotó: Egyed Péter személyes archívumából

vagy volt vagy nem volt –, teoretikus mivoltomból fakadóan is leginkább a programírás, a programatikusság tevékenységnek a tervezése hárult rám. Ez a tevékenység engem személy szerint is sokat segített a fejlődésben. Ezért hálás is vagyok a Szabadelvű Körnek. Az elmúlt években megjelent tanulmánykötetek mögött mindig egy konkrét kérdéskör van, például az, hogy mit jelent a kultúra érdekképviselete szabadelvű látáskörben, mi az, ami piacosiható, és mi az, ami nem, a kultúrán belül. Ezeket a kérdéseket végig kellett gondolni. Határozott felkérést kaptam például az SZDSZ részéről, hogy írjak meg bizonyos programfejezeteket, mint például a szabadelvűség és a nemzetiség

vagy a szabadelvűség és az egyház kapcsolata liberális vízióban. A Szabadelvű Kör az RMDSZ-en belül működik, ez benne van a szabályzatban. Ez azért fontos, mert sokszor felmerült a kérdés, hogy mennyire vagyunk benne, illetve mennyire vagyunk kívül az RMDSZ-en. Hiszen a Körnek, éppen liberális mivoltából fakadóan, fontos volt a civil társadalomban való erőteljes részvétel. Így aztán sokan támogatnak minket, társultak hozzáunk, akik egyébként nem voltak támogatói az RMDSZ-nek. Adott pillanatban felmerült annak is a lehetősége, hogy önálló polgármesterjelöltet indítsunk Kézdivásárhelyen, akinek nagy támogatottsága volt. De ettől visszaléptünk, ép-

pen azért, mert ez önálló szervezeti létezés vezetett volna. Maradtak tehát a műhelyjellegű tevékenységek, az elméleti megfontolások. És ebben voltunk mi markáns alakulat, az elvi kérdések felvetésében, megvitatásában, állásfoglalásainkban. Hamarosan meg fog jelenni a legújabb programunk, ennek az az érdekessége, hogy történelmileg új helyzetben vagyunk. A szabadelvűség magyarországi reprezentációja csődöt mondott, ez bizonyult kérdéseket vet fel, sokan keresik az okot. Én úgy látom, sikerült olyan hibákat elkövetni, hogy az egyébként indokolt és erőteljes szabadelvű mozgalmat eltüntessék a térképről.

Folytatása a 2. oldalon

Egyed Péter (1954, Kolozsvár): filozófus, író, egyetemi tanár

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem történelem-filozófia szakán diplomázott, ugyanott doktori címet szerzett, a politikai filozófia témakörében (2007). Előbb a temesvári Közlekedési Líceum tanára volt (1978–1980), majd a Kriterion Könyvkiadó szerkesztője (1980–1990), a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Antik és Kö-

zép-kori Filozófia Tanszékének adjunktusa (1990–2000), docense (2000–2003), 2003-tól professzora. Vendégtanárként tanított Szegeden, Pécsen, Budapesten, Debrecenben és Rómában is. Szak- és szépirodalmi tisztnél több kötete jelent meg, szerkesztői munkássága is jelentős. Több irodalmi díj és szakmai elismerés birtokosa.

Mozivászón

Robin be-Hoodol

Farkas István

Robin Hoodnak nincs nagy kultusza nálunk, azonban a főszereplő és a rendező „aurája” miatt sokat vártunk Ridley Scott és Russell Crowe filmjétől – hogy jól tettük-e vagy sem, arról alább. A „kis megváltót” játszó erdei rabló alakját a színhagyomány éltette, de a tollforgatók és a filmrendezők nem bírtak csak szemlélők maradni, ezért, valószínűleg busás haszon reményében, „remake”-elték a sherwoodi íjászt, akit Herbert Brenon 1913-as, Ivanhoe című filmjében láthattunk először hűs-vér figuraként, majd 1922-ben Allan Dwan Robin Hood-jában Douglas Fairbanks is felöltötte a karakterét. De vászonra lépett már Sean Connery bőrében is, jobbán Audrey Hepburnnel (Robin és Marion, rendezte: Richard Lester, 1976), hogy az emlékezetes Kevin Costner-alakítást (Robin Hood, a tolvajok fejedelme, r.: Kevin Reynolds, 2001) és a több tucatnyi tévésorozatot ne is említsük.

A legfrissebb, 2010-es Robin Hood-celluloideposz a harmadik keresztes háborút levezénylő Oroszlánszívű Richárd halálával indul. Ekkor ismerkedünk meg a Robin Longstride nevű íjással, aki negyedmagával elhatározza, hogy dezertál a keresztes csapatból. Úton Anglia felé az Anglia elleni összeesküvés áldozatává vált, haldokló Robert Loxley lo-

vagnak tett fogadalma arra kötelezi, hogy annak neve mögé rejtőzve a királyi udvarba vigye I. Richárd koronáját. „Hazaérve” idősebb

a film utolsó snittjeiben jelenik meg, ami alátámasztja Scott bejelentését, miszerint a Robin Hood 2-ben bontaná ki az eredetsztorit.

héz mártírt faragni. Mi sem bizonyítja ezt jobban annál, hogy a nagy Ridley Scott-nak sem sikerült. A szerzete-
sekkel, útszéli tolvajokkal,

Crowe szereplése(i) mélyeb-
bek kellene hogy legyenek,
az általa alakított személyi-
ség teljesebb, a cselekmény
tétje nagyobb – nem csak

egy-
jelenetek erőltettségét,
túljátszottságát.

Az evidens dramaturgiai gyengeség mellett kegyetlen képi hibákat is felróhatunk ennek a filmnek. Az Avatar-etalon, amely rettenetesen el tudta rontani egy kitűnő alaptörténet tragikumát, leg-
alább pazar látványvilággal ellensúlyozott. A Gyűrűk ura után egy íjas-lovas-har-
cos filmtől is elvártunk volna valamivel kidolgozottabb ké-
pet. A Robin Hood azonban se nem olyan grandiózus, mint Frodó filmje, se nem olyan szép, mint az Avatar, de még annyira hangulatos sincs, mint Gárdonyi A lát-
hatatlan embere – a csatale-
írás ott magával ragad, az itt bemutatott csaták inkább csetepatéknak tűnnek. Robin Hood legendai személyi-
sége nem ilyen formátumú, ezért a film is már indulásból mellétrafált.

A cannes-i fesztivál nyitó-
filmjeként debütáló Robin Hood-film tehát, sajnos, csak egy lett a sok vonatkozó alkotás közül.

Robin Hood – amerikai-angol, 2010, 148 perc. Rendező: Ridley Scott, forgatókönyvíró: Brian Helgeland, operatőr: John Mathieson. Szereplők: Russell Crowe (Robin Hood), Cate Blanchett (Marion), Mark Strong (Sir Godfrey), Matthew MacFadyen (Sheriff of Nottingham), Kevin Durand (Little John), Danny Huston (King Richard), William Hurt (William Marshall), Scott Grimes (Will Scarlet).

Milyen irányból érkezet közössége és sikere a legújabb Robin Hood-filmek? Hamarosan kiderül

Loxley felajánlja neki Marion, néhai fia feleségének kezét, így az „ál-Loxley” a nemesi család tagjává válik. Eközben rájön arra, hogy hazája sorsa nem a legjobban alakul, és úgy érzi, ten-
nie kell a király és érdekbár-
rátja elnyomásától szenvedő szegények megmentéséért. A Robin Hood-i értelemben vett igazságosztó tehát csak

Scott filmjének legnagyobb hibája, hogy kényes témához nyúl, ugyanis az eddigi Robin Hood-produkciók távolról sem voltak sem kasszasikerek, sem szuper-
produkciónak. Anglia Rózsa Sándorja ebben az új feldol-
gozásban szakrális aurát kap. A tréfás, könnyed hang-
vételi folklórtörténetekben élő hősökből legtöbbször ne-

kisszerű kalandokkal, apró bosszúkkal társított Robin Hood-imidzs itt hirtelen nagyléptékűvé válik, a teljes Anglia jóléte függ tőle. Oroszlánszívű Richárd már a cselekmény elején le-
vonul a vászonról, hogy helyet hagyjon Russel Crowe-nak, aki, sajnos, még mindig A gladiátor által teremtett mítoszról szerzi energiáját.

egy helyi kiskirály „kicsiná-
lása”. A szerelmi szál is fele-
máson varródott bele ebbe a történetbe. Robin Hood-ról nem sok szoknyapécér-
legenda maradt fenn, talán ezért fordulhatott elő, hogy hamvas szűzlány helyett itt özvegyasszony lesz a párja. Szerencsénkre Cate Blanchett veleszületett esztétiku-
ma nagyban ellensúlyozza

Elmélet és gyakorlat párbeszéde

Folytatás az 1. oldalról

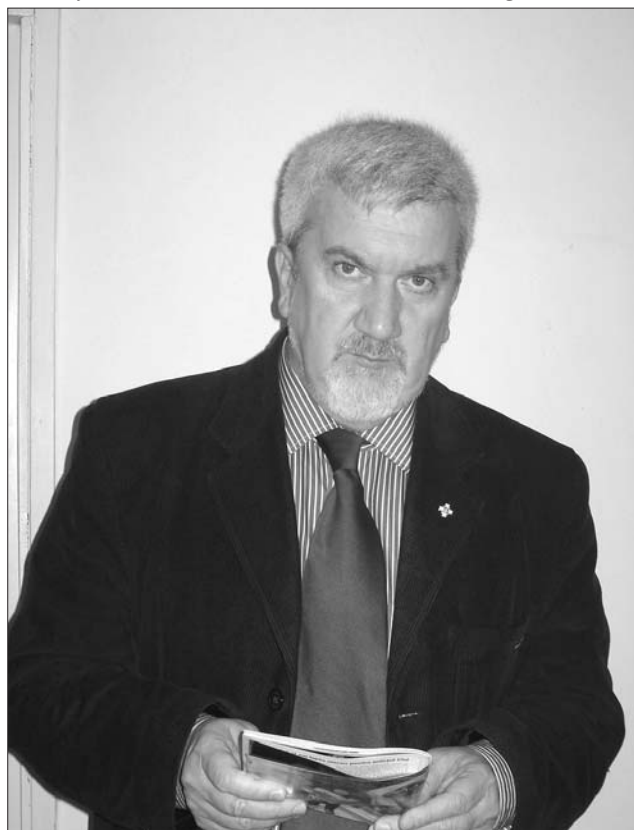
► Kik azok, akik a Szabad-
elvű Körből érkezve a poli-
tikában jelen vannak?

– A Kör sokak számára fel-
szállópálya volt, innen in-
dultak, de aztán más irány-
ba mentek. Sokan nem felejtették el azt, hogy honnan indultak, gondolok itt például Szilágyi Zsoltra vagy Toró T. Tiborra. A születés-
nap kapcsán kialakult be-
szélgetésekben derült ki az, hogy a kezdet kezdetén egy-
általán nem volt szabadelvű
profilja a Körnek. Egyszerű-
en az ellenzéki erőnek a gyűjtőhelye volt. Székely Ist-
ván és Bakk Miklós politoló-
gusoknak is kapcsolatuk volt a Körrel. Aztán vannak olyanok, akik a gazdasági szférában bontakoztak ki, így Péter Pál és Kolumbán Gábor. Eckstein-Kovács Pé-
ter, aki elnöke is a Körnek, talán a legismertebb politi-
kusként. Nemrég tűnt fel egy fiatal csapat, tagjai erős identitással rendelkeznek, és határozottak, ők hoznak újabb fiatalokat, és erőteljesen kiveszik részüket a tevé-
kenységben.

► A szabadelvű eszmekör
nem idegen az erdélyi poli-
tikai gondolkodásban,
amelyben a legerősebb gon-
dolat a közösségi lét, a
nemzeti identitás, annak
megőrzése?

– A liberalizmus egyáltalán nem idegen, csak nagyon keveset tudunk róla, de hát történelmünk nagyjai kö-
zött ott vannak a liberális
gondolkodók, hadd említ-
sem csak Wesselényi Mik-
lóst. Egy másik nagy liberá-
lis gondolkodónk Bölöni Farkas Sándor, az utazó unitárius tudós. Bejárta Nyugat-Európát és Észak-
Amerikát, meg is írta élmé-
nyeit könyvében Utazás Észak-Amerikában címmel, amit azonban hamarosan betiltottak. Sokat közölt a korabeli sajtóban, ő a mi Tocqueville-ünk. A libera-
lizmus nem kíván önálló re-
cept lenni, ma már nem is beszélünk különálló politi-
kai doktrínákról, a határok
összemosódnak. A libera-
lizmus nem tudja, és nem is akarja megoldani az egyen-
lőség kérdését. A liberaliz-
musnak a feladata a kisebb
vagy nagyobb közösségek-

nek, az egyéneknek az elhe-
lyezése és egymás közötti
viszonyaiknak a tisztázása.

Manapság nagy ideológiai
mozgás az erdélyi magyar
politikai elitben és értelmi-

ségben nincs, mert mi itt
menetből politizálunk. Az-
zal a hamis gondolattal,

► Adam Michnik nemrég
járt Kolozsváron, és azt
mondta előadásában,
hogy a kelet-közép-euró-
pai térségben nincs kü-
lönbség jobboldal és balol-
dal között, mert mindket-
tő elveszítette történelmi
gyökereit.

– Az ötven év kommuniz-
mus mindent kitörölt ilyen
vonatkozásban, óriási tudat-
mosás volt, és a hagyomá-
nyos ideológiai mezőkben
indoktrinálás folyik, Len-
gyelországban is és nálunk
is. A kommunista agymo-
sásnak alig volt túlélője.
Akikről én tudok: Dobai Ist-
ván, Jenei Dezső és a szoc-
dem Dáné Tibor, ők azon-
ban mutatásban voltak itt.
Az itt uralkodó elméletek
szerint a mai társadalom két
részről áll. Az egyik rész,
akik átmentették, majd át-
vették a hatalmat, és akik
most is sorban állnak a hata-
lomért. A társadalom másik
része pedig: akik továbbra is
sorban állnak a kenyérért.
Nem sikerült ezt a struktu-
rális dualitást feloldani.
Ezért más a mi társadal-
munk politikai szerkezete,
mint egy hagyományos ka-

pitalista társadalomban,
ahol lehet tudni azt, hogy a
társadalom nagy tömegei
milyen ideológiai opciókat
képviselnek. Nem azért
nincs ideológia, mert az ér-
telmiségi réteg nem tud ide-
ológiákat létrehozni. Azért
van csak nyomokban ideo-
lógia, mert a társadalom
nem ideológiai preferenciák
mentén oszlik meg. Tehát
nincs jobboldal és baloldal,
hanem csak a tiszta hatalom
van, ami hol okkult, hol lát-
ható hatalom, és másik ol-
dalon ott van a tömeg,
amely nem tud ebbe a hatal-
mi szférába bekerülni. Ha
lenne Romániában civil tár-
sadalom, amely nemcsak
szervezeti szinten mutatko-
zik meg, hanem mentalitá-
sában is, akkor láthatóvá
válna a társadalom politikai
rétege, és az is, amelyik ez-
zel szemben áll. Következés-
képpen a politikai élet válto-
zását abban látom, hogy az
opciók világosan megjelení-
tődjenek, ez teszi a társadal-
mat aktív választópolgárrá.
Jelen pillanatban nálunk so-
kakkal éppen az az érdeke,
hogy a politikai opciók el-
rejtve maradjanak.

Tamás Gáspár Miklós

Európa népei, talpra!

Ez a fölrirat – „Európa népei, talpra!” – jelent meg hatalmas plakáton az Akropolisz előtt görögül és angolul („Peoples of Europe, rise up!”), a sarló-kalapács mellett aláírás is van rajta: KKE, azaz: Kommunisztiko Komma Elladasz, ejtsd: kapp-kappa-epszilon, ez Görögország Kommunista Pártja, amely a Radikális Baloldallal együtt (ennek a rövidítése Sziriza, azaz: Szinaszpiszmosz Rizoszpaszti-kisz Ariszterasz) szervezi az ellenállást. (...) A KKE a hagyományos és keményvonalas kommunista párt, a Sziriza viszont a „belső” (tehát nem emigráns) párt, vagyis az eurokommunista, a szovjet tömbbel szemben kritikus mozgalom utóda, kiegészülve néhány újbaldali és trockista csoporttal. Mindkettőnek képviselői ülnek az athéni parlamentben. Az ellenállás középpontja a szakszervezetekben található, ezek közül fontos az ADEDY, a közalkalmazottaké (szocialista), a GSEE (szocialista) és a PAME (kommunista). Az utcai tüntetések fő erejét alkalmasint a szélsőbaloldali jelenti: az anarchoszindikalisták (főlismerhetők átlósan kettészelt, vörös-fekete zászlajukról), de ott vannak az anarchisták is, továbbá az antiglobalista és az ultrabaloldali ifjúmunkás- és diákmozgalom elemei. És mindenekelőtt persze maga a

görögországi (görög és bevándorló) munkásosztály. Tudni kell, hogy Görögországban más a radikális, ha tetszik: szélsőbaloldali historiai értékelése („befogadása”), mint egyebütt. Ennek az oka a kommunisták hősi szerepe a nációkkal szembeni partizánharcokban, a brit megszállókkal és a jobboldali szoldateszkával szembeni polgárháborúban, vértanúságuk a fasisztoid katonai diktatúrák alatt. A görögországi szélsőbaloldali köztisztelnek örvendő, tekintélyes, „gyökeres”, „beágyazott”, „nemzetfönntartó” tényező – számtalan bűne és korlátoltsága, így fanatikus, máig tartó szovjethűségé ellenére. De abban az értelemben, ahogyan a mai Magyarországon a „szélsőség” szót használják (elszigetelt, irracionális, „populista”), antideмократikus), a tévében és a világhálón föltűnedező görögországi ultrabal nem „szélsőség”. Természetes, hogy a vállára hullott az ellenállás vezetésének bíborpalástja – hogy indokoltan bizáncian fogalmazzunk. Már több ízben volt általános sztrájk, a tüntetések szinte állandóak, az ország politikai erőviszonyai teljesen átrendeződtek. Mi történt? Voltaképpen a dolog banális. Görögországnak nagy az államadóssága és a költségvetési hiánya. Gazdasága egyáltalán nem áll különösebben

rosszul, az utóbbi időben nőtt a termelékenység és az export. Az államadósság és a hiány okozta problémákat a görög kormány nem tudja monetáris eszközökkel (árfolyam- és kamatpolitikával) enyhíteni, mert Görögország az EU és az eurózóna tagja, nincs nemzeti valutája, ennélfogva nem rendelkezik pénzügyi szuverenitással. A brit államadósság és költségvetési hiány adatai épp olyan rosszak, mint a görögországiak, Nagy-Britanniát mégse fenyegeti az államcsőd. Miért? Mert az Egyesült Királyságnak van önálló nemzeti pénzeszköze, a font sterling (és persze nagyobb politikai befolyása). Az euró merev szerkezete, amely természetesen a fejlettebb kontinentális népgazdaságoknak (a francia- és németországiak) kedvez, terhes a gyöngébb, kisebb népgazdaságoknak. Az Európai Központi Bank és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) hajthatatlan és az utóbbi esetében évtizedek óta változatlanul katasztrofális – hiánypolitikájá és „szerkezetátalakítási” mániája lehetetlenné teszi a nehézségekkel küzdő félperifériás gazdaságoknak, hogy saját védelmükben bármit tegyenek, a liberalizált világkereskedelem (ez az ún. globalizáció lényege) pedig lehetetlenné teszi, hogy a tőke drasztikus megadóztatásával, a profitok megnyirbálásával tege-

nek szert forrásokra, hiszen a tőkemenekülés lehetőségét immáron intézményesítették. (...)

A németországi Baloldal parlamenti képviselőcsoportjának vezető közgazdász, Michael Schlecht megállapítja, hogy a németországi bérdömping hatását hártják a görögországi dolgozókra és nyugdíjasokra. A nyugat-európai szociális állam leépítése csak úgy lehetséges, ha Kelet- és Délkelet-Európa válik Nyugat-Európa „ipari tartalékseregévé”, és a mi segítségünkkel nyomják le a nyugati munkabérek. Ehhöz az szükséges, hogy a félperifériával egyenlőtlenül, igazságtalanul bánjanak, amint ezt már néhány hírlapi nyilatkozatomban – Ethnosz (Athén), Novi List (Zágráb); továbbá a szlovén közszolgálati televízióban – leszögeztem. Az eset nem volna különleges, ha a görögországi munkások, közalkalmazottak, szakszervezetek és baloldali pártok, mozgalmak nem tanúsítanának ellenállást, és ha a polgári világsajtó nem akarna példát statuálni. A görögországi dolgozók elleni, európai méretű uszító sajtókampány a legkellemetlenebb, etnicista, csaknem fajgyűlölő mellékzöngéekkel ékes. A görögöket lusta ingyeneőlknek, potyaleső élősdieknek állítják be. Ez a taktika ismerős: ugyanezt al-

kalmazzák a nemzetállamokon belül, Nyugat-Európában a (főleg muzulmán) bevándorlókkal s a velük rokon, már harmadik-nyegyedik generációs etnikai kisebbségekkel, Kelet-Európában pedig a romákkal szemben. Így sikerül elfogadtatni a megtevesztett közvéleménnyel a munkanélkülséggel megkurtítást, a szociális segélyek folyósításának megnehezítését, a tömeges elbocsátásokat. Ennek az eredetében ősrégi hazugságnak – a kiszolgáltatottak, a szociális áldozatok morális alacsonyrendűségük okán maguk tehetnek a szerencsétlenségükről – nálunkféle különösen mocskos a pedig-reje. (...) Mindenesetre az antiszociális politika fölkarolása mindenütt tönkreteszi a balközép pártokat, amelyeknek nem marad semmiféle értelmes funkciójuk – és ez nem pusztán magyarországi jelenség, világszerte tapasztaljuk. Szánalmas látvány, amikor a balközép pártok (és barátaik a sajtóban) „osztogatással” és „pazarlással” vádolják jobboldali riválisaikat, amikor valamennyien avval vannak elfoglalva, miképpen csoportosíthatnák át a jövedelmeket a munkától a tőkéhez. De arra is van példa, hogy autentikus baloldali pártok és mozgalmak hiányában sem lehetetlen az ellenállás megszerveződése. Közvetlen szomszédságunkban, Romániában elkepesztően brutális megszorító intézkedéseket jelentett be Traian Basescu elnök. Nem maradtak el a tüntetések, tiltakozások, készül az általános

sztrájk. Rövidesen föl kell készülnünk arra, hogy a Romániával kapcsolatos, unásig ismert magyar sztereotípiákat sutba vágva, szolidaritás legyünk a túlélésükért küzdő romániai dolgozókkal. Akár még arra is, hogy tanuljunk tőlük. A romániai szakszervezetek az utóbbi másfél évtizedben harcosabbak, és ezért sokkal hatékonyabbak voltak, mint magyarországi megfelelőik.

Két azonnali, közvetlen következtetés adódik mindebből. Az egyik: csak nemzetközi szolidaritással, összefogással lehet szembe szállni a globális tőke példátlanul agresszív támadásával, amely a pusztá megélhetésünket fenyegeti. A másik: az ellentámadásnak is nemzetközinek kell lennie, célba kell venni a pusztán korlátozó és retrográd szerepet játszó nemzetközi pénzügyi és gazdasági intézményeket (IMF, Világbank, WTO stb.) és a kizárólag a tőkés versenyszabadságot szolgáló Európai Uniót, ezen belül mindent el kell követni az euró magyarországi (és egyéb kelet-európai) bevezetése ellen. Egyáltalán, komolyan fontolóra kell venni az euró megszüntetését, a Lisszaboni Szerződés fölmondását és az egész Európai Uniót – mint olyannak – az újjáalakítását, radikális újragondolását. Mert így csak az összeomlás felé tartunk, amelyet a szokványos tabuk halmazán nélkül fölrúgása nélkül nem kerülhetünk el.

Tamás Gáspár Miklós
filozófus cikke
a Népszavában jelent meg

SZEMLE

A narancsszínű csatahajó elindult

Papp László Tamás

hvg.hu

Ellenzéket főként a szavai, kormánypartot elsősorban a tettei alapján lehet megítélni. A Fidesz politikusi bölcseken teszik, ha a kormány beiktatásáig is óvatosságnak a szavakkal: csak olyasmit érdemes mondani, amit azután legalább részben teljesítenek majd. Ugyanis ezen túl bármely gesztusértékű ígértük rögtön számon kérhető, alávethető a valóság tesztjének. (...)

Forradalmi-katonai retorika uralta Orbán Viktor kormányfőjelöltként mondott beszédét. Legyőzni – ez a szó dominálta a szónoklatot. Mit akar a Fidesz-elnök hatalomra jutván legyőzni? A bűnözést, a munkanélküliséget, „a gyermekvállalás előtt tornyosuló akadályokat, az idős emberek kiszolgáltatottságát”, továbbá „az ingatlanpanamákat, a hatalommal való visszaélés technikáit, a felelősség alóli kibúvás kísérleteit... az off-shore lovagok praktikáit és az érdemtelen állami kifizetése-

ket”. Remélhetőleg Orbán nem úgy használta (a közvélemény pedig nem úgy érte) a fentieket, hogy a narancspárti kormányzat teljesen megszünteti, felszámolja az alvilágot, az állástalanságot, a korrupciót. Ilyen ugyanis demokráciában, ahol a piacgazdaság elvei érvényesülnek, gyakorlatilag lehetetlen. De totalitárius diktatúrák is csak névleg-formailag, papíron és propagandahírekben tudják felszámolni a felsorolt negatív jelenségeket. Sőt, minél ellenőrizhetetlenebb a politikai vezetés, annál jobban elszabadul a közhatalmilag fedezett bűnözés, panama, harácsolás. Ha demokráciában felelős politikus ilyen mond, ez legfeljebb annyit jelenthet, hogy törekszik a bűnözési és foglalkoztatási mutatók javítására. Az pedig, hogy egy párt és kormány offenzívája a „politikusbűnözés” ellen mennyire hiteles, nem elsősorban az dönti el, hogy az igazságszolgáltatás révén hátrahagyott fellépnek-e kormányzati jogelődjük, a bukott garnitúra vélemezett törvénytelen ségeivel szemben, hanem inkább az, hogy ugyanezt megteszik-e, ha saját körei-

ken belül hájgák át egyesek a paragrafusokat. Az első ilyen eset precedensértékű lesz. (...)

Az Orbán-beszéd másik retorikai pillére a „forradalom” volt. (...) Jömagam Szentpéteri Nagy Richárd cikkének javaslatát osztom. Mégpedig, hogy „Magyarországnak konzervatív szemléletű kormányzásra, törvényhozásra és alkotmányozásra van szüksége. Nem forradalomra.” Valóban. Konzervatív párttól nem vitatható el, hogy konzervatív javaslatokkal, törvényekkel, kormányásfilozófiával rukkoljon elő. Joga van ehhez, nekem pedig liberálisként ahhoz, hogy ezeket vitas-

am, bíráljam. Viszont egy demokratikus jobboldali politikusnak forradalomról beszélni gyakorlatilag értelmezhetetlen. Jogállamban nincs, és nem is lehet ilyen. Ennek szimbolikus emlegetése pedig legalábbis rizikós. Amikor a szélsőjobboldal „veszettjei” forradalomról beszélnek, ők nyilvánvalóan a demokratikus rend megdöntését értik alatta. Orbán utalásai jelképesek. Am a Fidesz holdudvarában is vannak olyanok, akik komolyan, betűhíven veszik, hogy forradalomra van szükség. (...)

Lássuk hát a Fidesz konkrét törvényjavaslatait. A parlament és az önkor-

mányzati testületek létszámcsökkentése alapján is feltétlenül támogató javaslat. Az országgyűlés és a helyhatóságok mérete, szerkezete lényegében a kiegyezés óta változatlan. Törvényhozásunk, megyerendszerünk a Trianon előtti Nagy-Magyarországra van szabva. Nincs szükség ennyi képviselőre, választókerületre. Ahogy nincs szükség ennyi főállású polgármesterre és önálló önkormányzatra sem. (...) A családi pótlék iskolázathoz kötése e sorok írójának régi szívügye. (...) Jömagam a választójog megadását, a cselekvőképesség törvényi státuszát is ehhez kötném. Ezzel igazolja a polgár, hogy megtanult írni-olvasni, ismeri a négy alapműveletet stb. Ilyen tudás birtokában mondható csak valakire, hogy politikai-társadalmi értelemben „felsőbb osztályba léphet”. Vagyis szavazhat, és pénzt igényelhet gyermeknevelésre az államtól. (...) „Szigorítanak a közfeladatot ellátó személyekkel szemben elkövetett erőszakos cselekmények büntetését is” – semmi kifogásom. Az iskolában, kórházban,

rendelőben verekedő, késelő szociopata nem csak a munkáját végző pedagógust, orvost fenyegeti-veszélyeztet, hanem az intézményben lévő kiszolgáltatott, védtelen betegeket, gyerekeket, időseket is durván gátolja egészséges fejlődésükben. Itt nincs pardon. (...) Végére maradt a neheze: kettős állampolgárság. Cikkíró kifejtette már erről a vélekedését. Most csak annyit tenne hozzá: függetlenül attól, hogy arról ki mit gondol, a törvényjavaslat vitáját – tekintettel a küszöbön álló szlovákiai választásokra – magyarságpolitikai dimenzióban a legrosszabbkorra időzítették. (...) Sok múlik azon, hogy a Fidesz politikájában a határon túli magyarok vonatkozásában mennyire érvényesülnek a racionális, józan megfontolások. Alapból mérsékletre intheti őket pl. a határon túli magyarok választójoggal történő kollektív felruházásának ábrándjánál, hogy abból a nacionalista, irredenta demagógiában igencsak versenyképes Jobbik is sokat profitálhat. De hamarosan úgyis kiderül, mi realizálódik a fentiekből.

Megoldáskeresés káoszban

Leváltuk a disznót. Mi készül belőle?

Călin Hera

Evenimentul zilei

A Ceaușescu-korszakban csaknem minden nappali könyvespolcán ott láthattunk egy kis könyvecskét, telistele a sertés házi feldolgozására vonatkozó gyakorlati tanácsokkal. Nincs arra vonatkozó tanulmány, hogy hány kocsonya vagy májashurka készült e receptek szerint, de feltételezem, hogy sok. Túl azon, hogy bestseller volt, e szerény könyvecske problémákat vetett fel, és gyakorlati, kézenfekvő megoldásokat nyújtott rájuk. Hiteles volt. A Román Nemzeti Bank kormányzója és a pénzügyminiszter által aláírt szándéklevél ún. válságkezelő intézkedéseinek épp ez a legnagyobb hibája: felvetik a kérdést (nincs már pénz, sem kilátások a jövőre nézve stb.), de nem jelez megoldásokat. Semmire sem megyünk csupán a bérek, nyugdíjak és munkanélküli segélyek levágásával. Legfeljebb húzhatjuk még egy kicsit az időt. Le kell szögezni: egyáltalán nem vagyok meggyőződve arról, hogy a disznót levágták. Azt sem hiszem, hogy a Traian Bănescu elnök által bejelentett és a Boc kormány (meg a parlament) nyakába sózott intézkedéseket gyakorlatba is ültetik. Azt gondolom, amint már mondtam, hogy sok kiterő lesz még. Máris itt van a Gazdasági és Társadalmi Tanács kudarcával végződött tanácskozása (a szakszervezetek továbbra is kitartanak az IMF-fel való újratárgyalás mellett). Bănescu elnök előrelátta ezt (valahogy így fogalmazott: azt is mondhatjuk, a lakosság ellenzi az intézkedéseket, de akkor a pénzügyi körülmények között). Elképzelhető, hogy Bukarest kompromisszumos megoldást próbál találni, amellyel a szakszervezeti kecske is jóllakik (...), és az IMF-káposzta is megmarad. Amely „káposzta”, gyanítom, elfogadná a román csalafintaságot. Végső soron az IMF-eseknek is megfelelő, hogy legyenek lefedve, és folyósítsák a kölcsönt: Románia még ki tudja fizetni tartozásait, a hittelek spirálja tehát előnyt hozhat a banknak. Én is azt mondom: idegesítő, hogy a Boc-kormány (a „reform” hivatalos gazdájá) csak most áll elő a válság leküzdésére vonatkozó döntéssel, és teszi ezt csak miután a szentviten Jeffrey Franks úr feladta a rendelést. Nem tudom, mennyire volt szükséges a fizetések csökkentése a költségvetési szektorban, de ez nem elég. Igen, hosszú éve-

mi” pótlékok, prémiumok, bónuszok, jegyek és ösztönzők kusza rendszerén. Igen, magam is álmélkodva vettem keresztet az Országos Kőszén Társaság (CNH) alkalmazottainak osztogatott karácsonyi, húsvéti, Szent Varvara-napi prémiumok tömkelegének láttán, hiszen a CNH hosszú évek óta az állami költségvetés legnagyobb adója volt. Sok hasonló példát sorolhatunk. Ámde a bérköltségvetést másfél évvel ezelőtt kellett volna karszerűsíteni, és ez számtalan állami intézmény újraméretezését is kellene hogy jelentse.

juk le a disznót, és más a gazdaság „elkészítése” és a reform. (Fordította: K. B. A.)

Ne egyetek a mérgezett almából

Elena Vijulie

România Liberă

Az utcai tiltakozások során elváltak az ocsú a búzától. Az igazi politikusok és a mások szerencsétlenségének kihasználására szakosodott bábozók között az a különbség, hogy

avatkozást a soron következő tüntetésekbe és sztrájkokba. Az érvek nem csak erkölcsi jellegűek, de hideg számítás is alapulnak. A PDL arra gondol, hogy ki tudja, vajon mikor kerül majd még be a parlamentbe, és ezzel a félelemmel a szívében igyekszik minimalizálni a politikai költségeket. Az ország lemondásokat akar, a párt azonban nem szokott hozzá ahhoz, hogy becsületesen és a nyilvánosság előtt gondolkozzék. (...) Függetlenül azonban attól, hogy megbukik-e avagy sem a Boc-kormány a parlamentben, to-

kié lesz majd a felelősség az erőszakért? Ki lesz a hibás azért, ha az utcai tiltakozások nyomására a kormány lemond a megszorításokról/„államreformról”? Nem igaz, hogy a mások? Következésképpen ha a szakszervezeti vezetők és a becsületes tüntetők nem akarnak e hozzánemértő és önző papagájok játékszerévé válni, akkor semmiképpen sem szabad elfogadniuk „támogatásukat”. Az igazi segítséget a gazdasági megoldások jelentik. (...) (Fordította: B. T.)

Véget ért az euróbuli. Mi következik?

Irwin Stelzer

THE WALL STREET JOURNAL.

(...) Nem szükséges emlékezni Görögországot sokat vitatott, talán a csődig menő félresiklására, és arra sem, hogy az eurózóna periferiáján található több állam erősen küszködik. Ki kell viszont emelni a különbséget aközött, amikor egy állam szerencsétlenül áldozata a „járványnak”, illetve amikor egy másik abba betegszik bele, hogy „magához öli” a páciens. Márpedig az eurózóna tagjai éppen ezt tették. Tárt karokkal fogadták Görögországot „láztól” legyengült mérlegét, és más országokét is, megfertőzve saját, addig egészséges, erősebb mérlegüket, és ezzel gyakorlatilag meg nem történtté tették több évtizednyi visszafogottságot Németország esetében, illetve harmadik év óvatos deficitpolitikát Franciaországban. Ennél is rosszabb, hogy az adójárvány nem szorítkozik az eurózónára, amely akár számíthatott volna is rá, legalábbis egyesek szerint. Nagy-Britannia – 12 százalékos, „görög” méretű költségvetési hiánnyal – és az Egyesült Államok hasonló helyzetben van, kénytelen rádobni benni, hogy nem védett a kórral szemben. A hitelminősítő intézetek lassan megállják, hogy az Egyesült Államok és Nagy-Britannia AAA besorolása nem változik, az Obama-kormányzat pedig meglehetősen aggódik amiatt, hogy az eurózóna nehézségei hátrányosan befolyásolhatják az amerikai gazdaság talpraállítását. Éppen ezért az elnök felkérte José Luis Rodríguez Zapatero spanyol kormányfőt, hogy „lépjen fel határozottan”, és csináljon rendet a spanyol államkassza körül. Amolyan „vak vezet világtalant” dolog ez, hiszen eközben az elnöknek a jelek szerint eszébe sem jut csökkenteni saját programjainak finanszírozását, noha a közadósság szintje 2015-re elérheti a nemzeti termék 110 százalékát, szemben a máso-

dik világháború utáni 90 százalékkal. Van jó hír is: a piacok üzenete a jelek szerint átütött. Az eurokráciának sikerült összehoznia egy tervet, hogy megelőzze a bankrendszer teljes megbénulását, tőkebefecskendezést kilátásba helyezésével. (...) Ennél jobb hír, hogy Spanyolország socialista kormánya megtagadta korábbi fogalmát, és 5 százalékkal csökkentette a közszférában a béreket, megszüntette a 2500 eurós szülési juttatást és a külföldi segélyeket, illetve más takarékosági intézkedéseket is tervez. A portugál socialista kormány is megszorító programot fogadott el (...). Más európai kormányok is felfedezik lassan a óvatosság bájjait. Azonban a piac szkeptikus, a Nemzetközi Valutaalap pedig további megtakarítást és adóemelést követel, a jómódú államoktól is. A rossz hír az, hogy a költségvetési önrulom elfojtja az alig bimbózó növekedést Európában. Az év első negyedében a gazdaság az EU-ban és az eurózónában is alig kéttized százalékos volt, Spanyolország alig érzékelhető egytized százalékkal fejlődött, Portugália pedig egy egész százalékkal, ami mellest a legnagyobb arányú növekedés az EU-ban. Németországgal ellentétben – amelynek exportgépezetét segíti az euró leértékelődése – ugyanez nem váltja ki a költségvetési megszorításokat a zóna periferiáján található, kevésbé versenyképes államok esetében. Más szóval, a költségek csökkentése és az adók emelése nagy valószínűséggel újfent recesszióba taszítja ezeket az országokat. Ennek következtében tovább csökkennek az adóbevételek, a költségvetési hiány pedig elmélyül. (...) Nehéz megjósolni, hogy az euró túléli-e a költségvetési ösztönzők hiánya miatt kialakuló szociális feszültségeket. Úgy gondolom, igen, mivel az elit túlságosan sokat tett fel az „európai projektre” ahhoz, hogy egyszerűen hagyja megszünni az eurót mint a történelem egyik érdekes kísérletét. De az eurózóna végérvényesen megváltozik. Franciaország döntő győzelmet aratott Németország felett abbéli igyekezetében, hogy az integráció elmélyítésével fokozottabb központi ellenőrzés alá vonja az egyes tagállamok költségvetési politikáját, amit megbánhat később, amikor tüzetesebben szemügyre veszik 8 százalékos deficitet „duruzsoló” gazdaságát. Jelenleg a Nemzetközi Valutaalapé a főszerep az eurózónában, amely korábban tiltott övezet volt a számára. Az Európai Központi Bank pedig, a támogatási programokban való cselekvő részvételével aláasta az infláció elleni hadvezér státuszát. (Fordította: Sz. L.)

Ették-e a szakszervezetek a mérgezett almából?

Fotó: Tofán Levente

Az első Boc kormány elodázta ezt – inkább kölcsönt vett fel –, kizárólag azzal a céllal, hogy biztossítsa a maga számára a hatalom megtartásához elegendő szavazatokat. Választási megvesztegetés, punktum. Ha az állami fizetéseket valóban egyengetéssel csökkentik, megtakarítást valósítanak meg (a személyzeti kiadások a második helyen állanak – 11,6 milliárd lejjel –, a társadalombiztosítás 17,4 milliárdos kiadása után, a beruházási szektor 2,4 milliárdjához viszonyítva, például). De ez a megtakarítás csupán lélegzetvételnél haladékos jelent a következő, túlélési kölcsönig. Ha a kormány tisztségviselői jóérzésűek is lennének (gondolom, szinte mind értelmesek), elvárhatnám, hogy valamilyen stratégiát is lássak. Egy elgondolást, egy tőrdést. Egy irányt. Hogy lássák a szerencsétlenek, akik kevesebb nyugdíjat fognak kapni, hogy azt a megtakarított pénzt nem a 2010-es járdaszegélyekre költik, amelyekkel a 2009-es járdaszegélyeket cserélik fel. Gondolom, senki sem vágyik járdaszegélyre a fejfájáshoz... Mi lenne, ha a csoda-párt kormánya azt mondaná: levágtuk a fizetéseket, készítünk autópályákat? Vagy egy tisztességes vasutat. Vagy sípályákat. Vagy egy szuperegyetemet. Valami konkrétumot, mint egy uniós alapokat célzó pályázatban. Mert elfelejtettem megmondani: egy dolog az, hogy az EU megengedi, hogy hagyományosan vág-

az előző könyörület és megoldások kínál, az utóbbi pedig makacs és cinikus. A Boc-kormány hozzanemértő. Egyaránt alkalmazatlan Traian Bănescu megszorító intézkedéseinek és a logikus és hatékony intézkedéseknek az alkalmazására. Gazdasági szempontból a Boc-kormány év eleje óta semmit sem tett, és még ennyit sem tesz majd június végéig. Az emberek türelme elfogyott, az életminőség pedig meredeken zuhan majd. Mit lehet tenni? Az elégedetlenség kinyilvánítása a legszenyebb jogok egyike a demokratikus és pluralista államban. Részt képezi a szólásszabadságnak, a társulási szabadságnak, a kormányzók kormányzattal előtti felelősségének. Minden román állampolgárnak jogában áll az elnöki hivatal és a kormány elé vonulva bármilyen átkot szórni Traian Bănescu és Emil Bocra. (...) Ha azt akarjuk, hogy a tiltakozásoknak értelmük legyen, (...) akkor a tiltakozások nem irányulhatnak a Romániát mérgezett hozzájárulásukkal a jelenlegi helyzetbe juttató politikusok egyike ellen sem. A PD-L magas rangú tisztségviselői fizetéseiket felajánló dúsgazdag vezetőinek gesztusa és a PSD nem kevésbé dúsan ömlő krokodilkönnyei közé egyenlőséget tehetünk. A FSN 21. századbeli változatainak nincs helyük a nemzet lázadó kiáltásában. Minden felelős szakszervezeti tag vagy vezető határozottan elutasít bármilyen politikai be-

vábra is a PD-L marad a kormányon, ugyanazokkal a hatalmas problémákkal szembesülve. Következésképpen más megoldásra van szükség a párt megmentéséhez, vagyis a tisztségek és az állami szerződések megőrzéséhez. A megoldás pedig már adott. Régi, használt, elavult, de elsőprő sikerű: MÁ-SOKRA HÁRÍTJUK A HIBÁT. A megoldás egyetlen hátulütője az, hogy sikere a „mások” pótolhatatlan hozzájárulásától is függ (...) De a PD-L, legalább is a PSD tekintetében, nyugodt lehet. Victor Ponta olyan szolgálatot tett Traian Bănescunak, amire csak a melléfogásairól híres Mircea Geoană volt képes eddig. A PSD vezetője, Victor Ponta közölte, pártja segíti majd mindazok szállítását, akik részt kívánnak venni a szerdai bukaresti tüntetésen. Úgy tűnik, a PSD-ből senki sem hallotta meg Traian Bănescu szavait: „A fontos az lenne, hogy mindazok, akik már behívták eligazításra a szakszervezeti vezetőket (vagyis a PSD – szerző megj.), akik a nyugdíjasok csoportjába már beszivárogtattak egy erőszakosra hajlamos csoportot, lemondjanak erről, mivel veszélyes játékról van szó. És nyilvánosan figyelmeztetem őket, ne próbáljanak meg erőszakot kelteni, félelmet az emberekben. Vannak politikusok, akik az erőszak szításában látják a megoldást, és azt akarom, hogy tudják, ez nem helyénvaló”. Tehát gyakorlatilag és/vagy jelképesen

Szigorított betegszabadságok

Czédly József

A médiában nagy visszhangot, bizonyos mértékben felháborodást keltett az egészségügyi miniszter bejelentése, hogy szigorítani kíván a betegszabadságokat szabályozó rendelkezéseken, oly módon, hogy még otthonukban is felkereshetik a betegszabadságot levőt, így győződve meg arról, hogy nem „képzelt” betegségről van szó. A miniszteri bejelentés írott jogszabállyá változott, miután a Hivatalos Közlöny május 12-i, 312. számában megjelent és május 15-én életbelépett, az egészségügyi miniszter és az Országos Egészségügyi Biztosító Pénztár elnökének közös rendelete, az eddig érvényben levő szabályozások kiegészítéséről és módosításáról.

Miért volt szükség a szigorításra? Erre a kérdésre egyetlen adat megadja a választ. Romániában 2009-ben 5 millió alkalmazottnak összesen 3 millió esetben adtak az orvosok betegszabadságot, ami az elmúlt évhez viszonyítva több mint 40 százalékos növekedést jelent, nemzetközi viszonylatban is páratlanul nagy megbetegedési arány. A következőkben az eddig érvényben levő rendelkezések fontosabb módosításait kívánom ismertetni.

Ezek közül vannak az alkalmazottak számára kedvezőek is. Így például ezután betegszabadságra és az ezzel járó szabadságpénzre jogosult minden alkalmazott, akiért a betegség kezdeté előtti 12 hónap alatt legalább egy hónapra befizették az egészségügyi hozzájárulást. Eddig csak az adott jogosultságot fizetett betegszabadságra, ha az említett 12 hó-

napból legalább 6 hónapra fizettek be hozzájárulást. Az új szabályozás azt is előírja, hogy a kötelező 1 hónap legalább 22 munkanapból kell hogy álljon. Ez az időszak lehet több, az utolsó 12 hónapban megszakításokkal ledolgozott munkanapok összege is.

Ezután beszámítják az egészségügyi hozzájárulás idejére azt az időszakot is, amikor a szülők egyike gyermeke második életének betöltéséig (hátrányos helyzetben levő gyermek esetében három évig) gyermeknevelési szabadságon van. Egyetemi hallgatók esetében, az egyetemen töltött időt akkor veszik figyelembe az egészségügyi hozzájárulás időtartamának kiszámításánál, ha ez nappali tagozaton történt, és az illető diák lediplomázott (elnyerte a licenciátust) az első vizsgaszesszióban.

Ha a betegszabadságot meghosszabítják, ennek megadási időpontja nem lehet későbbi, mint az ugyanazért a betegségért adott előbbi betegszabadság utolsó napja. Újdonság az is, hogy azok számára, akik nem tudnak személyesen megjelenni a betegszabadságot adó orvosnál, 24 órára visszamenőleges szabadságot csak az első esetben lehet megadni, meghosszabítás esetében ez nem lehetséges. Szabályozták azt is, ha a betegszabadságot az EU valamelyik országában adják meg, az egészségügyi pénztárak erről utólagosan is kiállíthatnak igazolást, de ez nem történhet meg a megbetegedést megállapító okirat dátumától számított 30 nap elteltével.

Módosították azt is, hogyan kell kiállítani a kórházi

kezelés befejeztét igazoló okmányt. Eddig csak egy igazolás kiadása volt lehetséges, kivéve, ha a kórházban töltött idő hosszabb volt, mint 30 nap, ez esetben havonként kellett a kórházi kezelést igazolni. Ezután, függetlenül a kórházban töltött időtől, ha az két vagy több naptári hónapra terjed ki, a kezeléssel szülő igazolást havonként kell kibocsátani.

Lényeges változás, miszerint a családorvosok az eddigi 14 nap helyett legfeljebb tíz naptári nap időtartamra adhatnak betegszabadságot. Ezt ezután is a kezelő szakorvos, illetve kórházi orvos hosszabíthatja meg egymást követő 30 naptári nappal, de ezek összesen nem haladhatják meg a megbetegedés napjától számított egy év alatt a 90 naptári napot. Családorvos az eddigi 45 nap helyett, az említett időszak-

ban csak 30 naptári napra adhat betegszabadságot, az ezt meghaladó időre csak a kezelő szakorvosnak vagy a kórházi orvosnak van joga.

Az új szabályozás előírja azt is, hogyan kell eljárni, ha egy hónap folyamán két különböző betegség miatt adnak betegszabadságot, és ezek időtartama részlegesen egy időre esik. Ez esetben az első betegszabadságot lejártnak kell tekinteni a második megkezdése napjától. Ennek alapján elkerülhető az a visszásság helyzet, miszerint ugyanazon naptári napért kétszeresen folyósítanak betegszabadságot. Új utasítás az is, ha a betegszabadságon levő személy ennek letelte előtt akar munkába állni, ezt csak akkor teheti meg, ha orvosa megfelelően kijavította a betegszabadságát előíró igazolást. A miniszteri rendelet zárórendeletére írja elő a

betegszabadságot kapott személynek, hogy erről a tényről 24 óra alatt értesítse az egészségbiztosítási járulékot fizető hatóságot, illetve intézményt/munkaadót, közölve munkaképtelenné válását, valamint a betegszabadságot előíró orvos munkahelyét és nevét. Ha a munkaképtelenné válás munkaszüneti napon történt, akkor az elkövetkező munkanapon kell megtenni ezt a bejelentést. Ugyanakkor saját felelősségére ki kell töltenie a rendelet 4. mellékletében közölt formanyomtatványt, amely tartalmazza személyi adatait, lakhelyét, megtalálhatóságát stb. A betegszabadságot előíró orvos, ha szükségesnek tartja, a nyilatkozat „orvosi előírások” rovatában feltüntetheti a gyógyulást elősegítő ajánlásait, esetleges szakmai kezelési vagy más egészségügyi

eljárásokat. Ha a betegszabadságot fizető egység erre felkéri, az orvosnak kötelessége ennek rendelkezésére bocsátani a nyilatkozat másolatát, melynek hitelességét igazolnia kell.

A munkaadók miután értesültek alkalmazottuk munkaképtelenné válásáról, kötelesek hat napon belül ezt az egészségügyi pénztár tudomására hozni, közölve az illető személyi adatait, a betegszabadságot előíró orvos nevét, munkahelyét és esetlegesen a fent említett nyilatkozatot. A nyilatkozatban feltüntetett lakhelyen, illetve tartózkodási helyen (domiciliu, respectiv reședință) egy erre kijelölt bizottság 8,00–11,00, 12,00–17,00 és 18,00–20,00 óra között ellenőrizheti, hogy a betegszabadságot kapott személy ténylegesen otthon tartózkodik. Az ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell felvenni a rendelet 5. mellékletében közölt formanyomtatvány szerint. A jegyzőkönyvben foglaltakkal szemben fellebbezést lehet benyújtani az ellenőrzést követő 30 napon belül a betegszabadságot kifizető hatóságnál. Ennek kötelessége a fellebbezés benyújtása utáni 30 napon belül erre választ adni. Ha a bizottság úgy találja, hogy a betegszabadságon levő személy nem az orvosi előírások szerint tölti betegszabadságát, akkor megvonhatja a betegszabadság idejére járó juttatás kifizetését.

Végül ugyancsak lényeges változásnak lehet tekinteni a szabályozásnak azt a módosítását, hogy az említett juttatás kifizetését az eddigi egy év helyett csak 90 napig lehet igényelni, ezután az erre való jogosultság elvül.

Az örökség hallgatólagos elfogadása

Deák Levente

A román állampolgárságát megtartó, de már évek óta külföldön élő olvasónk, aki itteni lakását el nem adva, heteket tölt az országban, gyámság alá helyezett fia öröksége ügyében kért tőlünk jogi tanácsot. Nem tudta eldönteni ugyanis azt, hogy a nagyszülő után megnyílt hagyatékokat elfogadja-e, vagy sem, és elfogadás esetén kell-e kifejezett elfogadási nyilatkozatot tennie, vagy esetleg megteheti azt is, hogy a hallgatólagos elfogadást választja, ami nincs a 6 hónapos határidőhöz kötve. A tanácsomra végül a kifejezett elfogadás mellett döntött, és elhatározását közjegyzővel közokiratba foglaltatta jóval a 6 hónapos elévülési határidő letelte előtt, anélkül azonban, hogy a hagyatéki eljárást beindította volna. Oka van

rá, hogy ezt csak később tegegye meg, akkor, amikor az örökösök nagyszülőnek járó kártalanítást az arra illetékes román hatóság megítéli majd.

A hatályos polgári törvénykönyv 689. szakasza az örökség elfogadásának kétféle módját említi, a kifejezett és a hallgatólagos elfogadást (acceptarea expresă sau tacită). Előbbit köz- vagy magánokiratba lehet foglaltatni, azaz az elfogadásnak nem érvényességi feltétele a közjegyzővel hitelesített nyilatkozat léte. A hallgatólagos elfogadás olyan magatartás, tettek, cselekedetek bizonyítását kívánja (gyakrabban perben, jogvita esetén, mint a közjegyző előtti peren kívüli eljárásban), amelyekből egyértelműen kiderül az örökös örökségelfogadási szándéka, és amelyeket csakis örökös minőséggel rendelkező egyén tesz vagy tehet meg.

A hallgatólagos elfogadásnál tehát az örökösnek hitelesített vagy magánokirat formában megfogalmazott elfogadási nyilatkozata, ezzel szemben tetteiből egyértelműen kiderül az, hogy örökösnek tartja és tudja magát.

A Ptk. a részletező szabállyal adós maradt, és csak néhány olyan cselekedetet említ, amelyek hallgatólagos elfogadásnak minősülnek. A 691. szakaszban olvashatjuk, hogy az örökségi jogosultság eladása és engedményezése (a régies román fogalommal: vinderea și cesiunea drepturilor succesoriale), majd pedig az egyik örökös ingyenes vagy visszterhes, egy másik örökös javára történő lemondása, végül a visszterhes lemondás valamennyi társörökös javára, mindenik hallgatólagos elfogadásnak minősül. Ezzel szemben nem tekinthető hallgatóla-

gos elfogadásnak az, amikor a leendő örökös ideiglenes jellegű fenntartási, ügyintézői, tartósítási és állagmegőrzési munkákat végez vagy lát el a hagyatéki vagyontömegbe tartozó tárgyakon, javakon (ingatlanokon) – mondja ki ezt tételiesen a Ptk. 690. szakasza.

A jogirodalom, a kialakult joggyakorlatra építve, a hallgatólagos elfogadásnak egyéb eseteit is megtalálta, rendszerbe foglalta. Ilyeneket: az örökölt ingatlanba történő beköltözés, az örökölt ingatlan egészének vagy egyes épületelemeinek a lebontása, az örökséghez tartozó telek beépítése. Hallgatólagos elfogadásnak tekintik az örökölt javak elidegenítését (adásvétel, ajándékozás, tartási szerződés stb. megkötése még mielőtt a hagyatékokat rendezték volna), aztán olyan polgári perek indítását, amelyek az örökölt javak felosztására,

végrendelet érvénytelenítésére vonatkoznak. A leggyakrabban előforduló, hallgatólagos elfogadásnak minősülő cselekedet a hagyatéka tartozó ingatlanok utáni adók és illetékek kifizetése, az örökösök nagyobb összegű tartozásainak kiegyenlítése, az ingatlanok bérbeadása.

Az igazsághoz tartozik, hogy az ún. peren kívüli hagyatéki eljárásban, tehát közjegyző előtt egy-egy ilyen tettet, cselekedetet a birtokon kívüli társörökösök gyakran vitatni szokták. A közjegyző ugyan megkísérelheti az örökösök közötti konszenzus megteremtését, de ha ez nem sikerül, mindenképpen köteles az eljárást felfüggeszteni, és a feleknek a peres út igénybevételeit ajánlani. Ha pedig tanácsot kell megfogalmaznom: a kifejezett, közokiratba foglalt elfogadást ajánlom mindenkinek, ezt

is a 6 hónapos elfogadási határidőben, majd az 1 évesben, ha az új Ptk. majd hatályba lép.

De ha már az új Ptk. is szóba került, ez az 1108. szakaszában a hallgatólagos elfogadást megtartja, majd pedig az 1110. szakaszban érdemi változtatás nélkül átveszi a jelenlegi Ptk. 691. szakaszának rendelkezéseit. A 2. bekezdés értelmében a rendelkező ügyletek, a végleges ügyintézői és használatátengedési ügyletek, mindenik az örökséghez tartozó javakra vonatkozóan, hallgatólagos elfogadásnak minősülhetnek majd. Ebből a megfogalmazásból az is következik, hogy e minősítés elnyeréséhez (az elfogadás kimondásához) bizonyítékra vagy bizonyítékokra lesz szükség.

**A TÖRVÉNYTÁR
TÁMOGATJA
A COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY**

A fájdalom-csillapítók fülkárosodást okozhatnak

A legújabb kutatások szerint az aszpirin, az acetaminofen és más nem szteroid-alapú gyulladáscsökkentő szerek rendszeres használata növelheti a halláskárosodás kialakulásának esélyét férfiaknál, különösen fiatalabb, 60 év alatti férfiaknál. A halláskárosodás az egyik leggyakoribb érzékelési zavar, ami világszerte több millió embert érint. A betegség pedig nem csak az idősek, de a 40-49 évesek körében is igen gyakori, és bár a legtöbb eset kevésbé súlyos, már az enyhe halláskárosodás is jelentős életminőség-romlást okozhat. Az aszpirin, az acetaminofen és az ibuprofen a három leggyakrabban használt gyógyszer az Egyesült Államokban. Az aszpirin ototoxikus (fültre káros) hatása régóta ismert, valamint a nem-szteroid alapú gyulladáscsökkentőknél is felme-

rült az ototoxicitás lehetősége, de az acetaminofen és a halláskárosodás kapcsolatát csak most sikerült feltárni.

Egy kutatás eredménye szerint az aszpirin esetében, az 50 év alattiak és az 50-59 évesek 33 százalékkal nagyobb eséllyel voltak halláskárosultak, mint azok, akik nem szedik rendszeresen a gyógyszert. A 60 év felettiekénél nem mutatható ki kapcsolat az aszpirin szedése és a hallásromlás között. Nem-szteroid alapú gyulladáscsökkentők rendszeres szedésekor az 50 alattiak esetében 61, az 50-59 éveseknél pedig 32 százalékkal gyakrabban fordul elő halláskárosodás. Acetaminofennél ezek az arányok 50 év alatt 99, 50-59 év között pedig 38 százalék.

Hogyan növeljük a termékenységet?

Az Egészségügyi Világszervezet közleménye szerint a meddőség egyre gyakoribb probléma világszerte: a párok mintegy 8 százaléka meddő. Az elmúlt években jelentősen megemelkedett a meddő férfiak száma is. A túlzott alkoholfogyasztás az egyik legkomolyabb rizikófaktor.

A férfi terméketlenség minimális beavatkozást jelentő kezelése jelentősen javíthatja a párok esélyét a teherbe esésre. A vénás embolizáció például egy egyszerű kezelés, melynek során katétert vezetnek az ágyékba, és segítheti a terméketlen férfiak spermafunkcióját. A feljavított spermafunkció által az egészséges partnerek több mint egynegyede teherbe esett. Normális esetben a vér keresztüláramlik a heréken, majd apró vénák hálózatán át visszatér a szívbe. Ezekben az apró vénákban kis szelepek biztosítják azt, hogy a vér ne áramoljon visszafelé a herékbe. Ha ezek a szelepek elromlanak, a vér nem áramlik megfelelően, duzzanat keletkezik, a véregek pedig összegubancolódnak egy ún. varioceléban (herevisszér). A problémás herevisszerek hagyományos kezelése a műtéti feltárás volt, de a vénás embolizáció egy minimális beavatkozást jelentő alternatíva.

Ma már az is egyértelműen kiderült, hogy az egészséges, tápanyagban gazdag étrend hozzájárulhat a gyorsabb megtermékenyüléshez. A kiegyensúlyozott étrend testmozgással kombinálva – az optimális testsúly beállítása után – nagymértékben felgyorsíthatja a teherbe esést, nők és férfiak részéről egyaránt. A szabadosabb szexuális élet, a kései házasság, a kismenedcei fertőzéshez és a petevezeték elzáródásához vezető ismételt abortuszok mind számításba veendő té-

nyezők. De nem elhanyagolhatóak a környezeti ártalmak sem, s a nem megfelelő életmód. Nem árt tudni, hogy a rendszeres italozás nagymértékben csökkenti a megtermékenyítés esélyeit. De a jelentős túlsúly vagy a kóros soványság szintén gátja lehet a gyermekvállalásnak. Az elhízottaknak a harmadára csökken az esélyük a teherbe esésre. A túlsúly nem csak a hormonális rendszert borítja fel, de rossz hatással van a szexuális étvágyra is – mindkét nem esetében.

A férfiak esetében a vitaminok és az ásványi anyagok kombinációja hozzájárul a spermatermelődéshez. Ajánlott gyermeknemzés előtt néhány kilót leadni, ha túlsúlyos vagy elhízott valaki. Mondjon le az alkohorról, máris sokat javít az esélyein. Heti egy pohár jó minőségű bor nem árt, de napi szinten semmi esetre nem ajánlott az alkohol fogyasztása. Ajánlott az étrend gazdagítása cinktar-

talmú ételekkel, több natúr (nem sózott) magyóró, dió, mandula fogyasztása. De hasznos a zabpehely, a húsok, a tojás és a máj is. Hogy miért fontos a cink? Mert elősegíti az új sejtek képződését és a sejtosztódást, ami a fogantatás és magzati fejlődés kezdeti szakaszaiban végbenemő kritikus folyamat. A férfiaknál elősegíti a me-revedési funkció megőrzését, és a normális tesztoszteron- és spermatermeléshez szükséges. Tehát nagyon fontos szerepet játszik a nemi szervek normális működésének,

a szexuális teljesítőképesség megfelelő szintjének fenntartásában.

A nőknek gondoskodniuk kellene arról, hogy fogantatás idején megfelelő mennyiségű folsav jusson a szervezetükbe. A folsav csökkenti az idegcsatorna-hiányosságok kockázatát, de ma már azt is kimutatták, hogy jó hatással van a termékenységre, ezért is ajánlják, hogy időben kezdje el feltölteni a szervezetét folsavval. A legjobb természetes forrásai a gabonafélék, a lencse, a papaja és a brokkoli.

Az orvos válaszol

Néhány napja szinte minde-nem el kezdett ropogni, kattogni. Sokat súlyoztam előtte, ezért rá-pihentem, de semmi nem válto-zott. Az izomlazító masszázs sem vált be, fájdalmaim nincsenek, de pl. ha a karom felemelem, a hátamban mozog a csont, s me-groppan a válam. Kérem mondja meg mit tegyek?

Manapság gyakori, hogy valaki hirtelen és nagy elánal belekezd a testedzésbe, a fokozatosság betartása nélkül, és túlzásba viszi, részben a nagyobb súlyok, részben a dinamikus gyakorlatok alkalmazásával. Feltehetően éppen azok, akiknek a testalkata eredetileg is kissé gyengébb volt. A gyengébb izmok lazább alkattal szoktak társulni. Ennek következtében még mielőtt az izmok felerősödnének, a gerincközi és a perifériás ízületek károsodnak, az ízületi tokok és szalagok megnyúlnak. Ezt jelzi a ropogás, a gyengeségérzés. Nehéz a már kialakult tüneteken segíteni, nyilván a testedzés hirtelen abbahagyása még rontja a helyzetet. Tehát: folytatni kell a testedzést, de kisebb intenzitással, kisebb súlyokkal, lassúbb technikával, személyi edzővel. A lazább ízületeknek, a gyengébb tartóizomzattal rendelkezőknek inkább javasolható a klasszikus kínai testmozgás, például a tajcsi. Ez a távolkelet talán legkülönbözőbb harci művészete, ajánlott ha fáj a gerincünk, ízületi panaszaink, légzési zavaraink vannak, vagy ha csak egyszerűen sportolni szeretnénk. A fenti mozgás erősíti az izomzatot, a csontrendszert, megvédi az ízületi, a reumatikus és a szívrendszeri betegségektől. Alapmozdulatai lassúak, s a balettre emlékeztetnek. Ha megfelelő felkészültségű oktató mellett végezzük a gyakorlatokat, semmiféle sérüléstől, húzó-dástól nem kell tartanunk, hiszen az izmokat, inakat és ízületeket csekély mértékben terhelik ezek a pontos, szabályos mozdulatok.

*Dr. Györi György
belgyógyász szakorvos*

Programajánló

Irodalmi est és Duhaj Kolozsváron

Szombaton, május 22-én, 20 órától a Szépírók Társaságának irodalmi estje a Bulgakovban. Felolvasnak: Cserna Szabó András (J. A.-díjas író), Darida Benedek és László Noémi (J. A.-díjas költő). Közreműködik Bárdos-Deák Ágnes, az Ági és a fiúk együttes énekesnője. Helyszín: a kolozsvári Bulgakov (Virág utca – I. m. Klein 17.) Duhaj a Bulgakovban. Népzene, operett, tangó, keringő. Muzsikál-

nak: Szép Gyula Bálint, Tókos Csongor, Kisfaludi Attila, Gergely Elek. Különleges meghívott: Kodoba Florin, a Palatkai Banda prima. Szombaton, május 22-én 21 órától a Bulgakovban.

Tárlatmegnyitó Sepsiszentgyörgyön

A Kónya Ádám Művelődési Házban május 21-én, pénteken 17 órakor megnyílik Szentpály-Kovács István *P(h)otom cseppek* című egyéni grafikai tárlata. A kiállítás június 3-ig látogatható.

Előadás Sepsiszentgyörgyön

Lahucsy Péter magyarországi buddhista tanító május 21-én, pénteken 18 órától a Míves Házban tart előadást Halál és újjászületés címmel.

Koncert Kézdivásárhelyen

Fellép a Kormorán a Vigadó nagytermében május 21-én, pénteken 19 órától.

Bikfalvi napok

Május 22-23-án, szombaton és vasárnap tartják a Bikfalvi Falunapokat. Szombaton 16 órakor a ren-

dezvény az Atlantisz Gyermek-fúvószenekar műsorával kezdődik, lesz futballmérkőzés, fogathajtó-bemutató, szabadtéri szórakoztató zene, a helyi romák műsora, 20 órától Annie S + Studio Project-koncert, 21 órától utcabál. Vasárnap 10 órától lovas-zenés felvonulás, ünnepi istentisztelet, kiállítás-megnyitó, délután helyi együttesek és iskolások műsora, legkevesebbet, este Szimpla Kárpáci-koncert.

Régiség- és műgyűjtők vására Menyházán

Régi könyveket, érméket, katonai jelvényeket, bélyegeket, fegyvereket, egyenruhá-

kat, műtárgyakat és egyéb érdekességeket tárnak a nagyközönség elé május 22–23. (szombat-vasárnap) között, az Aradi Régiség- és Műgyűjtők Klubja által megszervezett vásáron. A vásárt az Andrányi villában (mai neve Club Castel) szervezik, a belépés ingyenes.

Hangverseny Sepsiszentgyörgyön

A színház nagytermében május 21-én, pénteken 19 órától a Georgius és a Csiki Kamarazenekar szimfonikus hangversenye. Vezényel: Cristian Oroşanu. Műsor: Beethoven-, Bartók-, Kodály-művek.

Chameleon Big Band koncertek

Május 21. péntek 19 órától Csíkszeredában a Szakszervezetek Művelődési Házában. Május 23. vasárnap 19 órától a nagyváradi Posticumban.

Pünkösdi koncert Csíkszeredában

Jótekonysági koncertet tartanak Endes-Ábrahám Ákos kisszemésséggel született gyerek javára. Fellép a Role Ákos szeme fényéért, május 22-én, szombaton este 19 órától, a Szakszervezetek Művelődési Házában.

Főzzünk cseresznyével

Cseresznyéből a nagy szemű, kemény húsu, zöld szárú gyümölcsöt érdemes vásárolni – az utóbbi a frisséget jelzi. Színe skarlát-, bíbor- vagy sötétvörös, de fajtától függően majdnem fekete is lehet. Az ízletes süteményeken kívül számtalan ugyanolyan finom ételt is készíthetünk belőle. Használjuk ki, mert nagyon rövid a szezonja.

Cseresznyés saláta

Hozzávalók: 2 db kicsontozott csirkecomb, 1 csirkemell, 20 dkg cseresznye, 5 db újhagyma, 2 db sárgarépa, 1 db zöldpaprika (sárga), olívaolaj, só. Az öntethez: 1 deci fehérbor, 0,5 deci piros borecet, olívaolaj, friss mentalevél, 1 gerezd fokhagyma, babérlevél, 1 kávéskanál fűszerkeverék (kardamon, koriander, fehér bors), 1 kávéskanál cukor.

Elkészítés: A húst kockákra vágjuk, olajon megsütjük, megsózzuk. Hozzáadjuk a zöltséget, és rövid ideig együtt dinszteljük. Utána adjuk hozzá a megmosott, lecsepegtetett cseresznyét, összekeverjük és még egy percig pároljuk. A zöltséges, cseresznyés húst egy tálba tesszük, leöntjük a forró öntettel, és legalább hat óráig állni hagyjuk. Öntet: A bort és az ecetet egy deci vízzel fölforraljuk, hozzáadjuk a fokhagymát, a mentát, a babérlevelet, a fűszerkeveréket, cukrot, olívaolajat, és együtt főzzük további tíz percig.

Keleti kacsamell

Hozzávalók: 50 dkg kacsamell, 20 dkg póréhagyma, 20 dkg cseresznye, 1 db paprika (sárga), 3 dkg friss gyömbér, 1 evőkanál keményítő, szójaszósz, olaj, só.

Elkészítés: A húsról lehúzzuk a bőrt, vékony sze-

letekre vágjuk, és beleforgatjuk a keményítőbe. A póréhagymát megtisztítjuk, felkarikázzuk, a paprikát csíkokra vágjuk. Egy serpenyőben olajat forrósítunk, beletesszük a vékonyra szeletelt gyömbért, hozzáadjuk a húst, és aranybarnára sütjük. Ha kész, a húst és a gyömbért kivesszük, a visszamaradt olajba beletesszük a póréhagymát, a paprikát és a kimagozott cseresznyét, és 2 percig dinszteljük. Ezután a húst és a

mellt nem kapunk. A megmosott, lecsepegtetett cseresznyét egyenként belemártjuk a karamellbe, majd az olajjal megkent sütőpapírra helyezük, és hagyjuk megszáradni. Az így elkészített cseresznyét díszítésre (is) használhatjuk (torta, fagyalt, puding).

Hagymás cseresznye

Hozzávalók: 50 dkg kimagozott cseresznye, 2 nagyobb fej vöröshagyma, 2

Elkészítés: A borecetet, vizet, mézet, cukrot, fekete borsot, babérlevelet edényben forráspontig hevítjük, majd levesszük a tűzről. A megmosott (száratlan) cseresznyét megszurkáljuk és tiszta üvegbe töltjük, majd leöntjük a lével, amelyet ismét felforraltunk. Az üveget lezárjuk, felfordítjuk, másnapig így hagyjuk, és két hétre hűtőszekrénybe tesszük. Sajtós ételekhez, füstölt húshoz kitűnő.

mát felaprítjuk, a zöltséget felkarikázzuk, majd vajjal forrósítunk és az egészet néhány percig pároljuk benne. Hozzáadjuk a paradicsompürét és a húst, majd zsírára pirítjuk. A szalonnát vékonyan felszeleteljük, és a hússal tesszük. Felengetjük a borral, majd lefedjük, és lassú tűzön puhára főzzük. Közben néha megvárjuk az edényt. Utána a húst kiszedjük, a visszamaradt léhez hozzáadjuk a liszt és zsír keverékét. Belekeverjük az előzőleg kimagozott cseresznyét, a cukrot, citromhéjat és fahéjat, majd felforraljuk, és a hússal tálaljuk. Mogyoróburgonya készítése: a burgonyából karalábévájó segítségével kis gömböket vágunk, és forró zsírban megsütjük őket. Sóval ízesítjük, és aprított petrezselyemmel meghintjük, majd a hús mellé tálaljuk.

Sült hús cseresznyés vöröskáposztával

Hozzávalók: 4 szelet sertéshús, 35 dkg cseresznye, 1 fej vöröskáposzta, 1 dl száraz bor, 3 darab savanykás alma, 2 fej hagyma, citromlé, babérlevél, olívaolaj, boróka, só, őrölt fekete bors, ecet, cukor.

Elkészítés: Vágjuk csíkokra az almát és a káposztát, keverjük össze, és locsoljuk meg citromlével. A kockára vágott hagymát kevés olajon pároljuk meg, és keverjük hozzá a káposztás almát. Adjuk hozzá a bort, a babérlevelet, a boróka, a sót, a borsot, és körülbelül egy órán át pároljuk takaréklángon. Az utolsó pár percben adjuk hozzá a cseresznyét, végül a cukrot és az ecetet. Közben süssük meg a besózott, borsozott sertésszeleteket. Főtt burgonyával és a cseresznyés káposztával tálaljuk.

gyömbért visszatesszük a serpenyőbe, az egészet meglocsoljuk szójamártással (esetleg még megsózzuk), és két percig erős lángon sütjük. Rizzsel tálaljuk.

Fényezett cseresznye

Hozzávalók: 40 dkg cseresznye (száras), 30 dkg kristálycukor, 1 evőkanál víz, olaj (a papír megkenéséhez).

Elkészítés: A cukrot és a vizet felolvasztjuk, és addig kavargatjuk erős tűzön, amíg világos, ritka kara-

evőkanál olívaolaj, só.

Elkészítés: A cseresznyét az olajon erős tűzön addig kavargatjuk, amíg a víz kezd elpárologni, akkor hozzáadjuk a felvágott vöröshagymát, és erős lángon tovább sütjük. A végén sózzuk. Sültetekhez nagyon finom.

Ropogós cseresznye fűszeresen

Hozzávalók: 70 dkg cseresznye, 10 dkg cukor, 10 dkg méz, 1 dl borecet, 1 deci víz, 40 szem fekete bors, 10 db babérlevél.

Cseresznyés kacsamogyoróburgonyával

Hozzávalók: 2,5 kg-os kacska, 15 dkg füstölt szalonna, 2 sárgarépa, 1 fehérrepa, 5 dkg liszt, 3 dl vörösbors, 1 fej vöröshagyma, 5 dkg vaj, 1 ek. paradicsompüré, 7 dkg zsír, 5 dkg liszt, 30 dkg cseresznye, 8 dkg cukor, őrölt fahéj, 1/2 citrom reszelt héja. A mogyoróburgonyához: 40 dkg burgonya, 7 dkg zsír, 1/2 csokor petrezselyem, só.

Elkészítés: A feldarabolt kacsát megsózzuk. A hagy-

Kert-ész

Pünkösdirózsa

A pünkösdirózsák nemzetiségében akadnak lágy szárú évelők és fás szárú, lombhullató cserjék egyaránt. A fajok száma több mint harminc, a nemesített és keresztezett fajták száma pedig évről évre nő. Napfénykedvelő, olyan helyet válasszunk számára, ahol legalább félnapos megvilágítást kap. Tápanyagban gazdag talajban fejlődik a legjobban. A gyökérzóna körül a föld legyen mindig nedves. Műtrágyázni ritkán kell. Használjunk alacsony nitrogén tartalmú műtrágyát. Száraz időben kéthetenként öntözzük. Legfőbb betegsége a Botrytis, amely ellen bordói lével védekezhetünk. A lágy szárú évelőket nyár végén kell ültetni, hogy a tél beállta előtt elegendő idő maradjon a gyökérzet kifejlődéséhez. A legtöbb faj télálló, de ha a fagyos időszakban zord az időjárás a fiatal pünkösdirózsa hajtásait be kell takarni. A fás fajokat ősszel

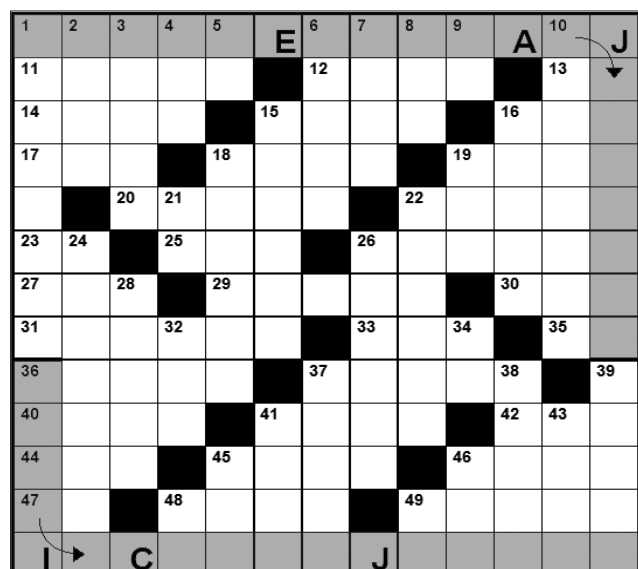
lehet szaporítani. Ehhez félig elfásodott hajtásokat kell levágni, és homokkal kevert tőzögbe tűzdelni. A gyökérszedés teljes időszaka alatt legyen a föld nyirkos, a hőmérséklet pedig 10 Celsius fok körüli. Másik szaporítási módja a gyökérre való oltás. Ez kertészeti szakismeretet kíván. Mind a fás szárú, mind az évelő pünkösdirózsa szaporítható magvetéssel is, de mivel magvai hajlamosak több évig is elfeküdni, eredményesebb a hajtásgyökereztetés vagy a tőosztás. A pünkösdirózsa vágott virágként sokáig díszlik a vázában is.

Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Katonaságban

Egy katonai teherautó elakad a sárban. Egy perccel rá megjelenik egy tiszt terepjáró négy tiszttel. A tisztek kitolják a teherautót a sárból, majd az egyik megkérdezi a sofőrt:

- Mit szállít maga?
- ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén 1. része. 11. Fizikai egység. 12. Vezérszólam. 13. Páratlan ütem! 14. Magánakvaló. 15. Régi textilműhely. 16. Szül. a tehén. 17. Komikus (József). 18. Férfinév. 19. Eötvös Lóránt Tudományegyetem (röv.). 20. Borsod megyei település. 22. Kielez. 23. Omszk egyik folyója. 25. Inverz (röv.). 26. Unott. 27. 1848-as tábornok. 29. Rossz szellem, gonosz lélek. 30. Jerry ... Lewis; amerikai énekes. 31. Sémí népre jellemző. 33. Santa (röv.). 35. Lakmuszcseppek! 36. Vesztitű sűrűségéből. 37. Indiai viselet. 40. Porció. 41. Beismer. 42. Dudva, gyom. 44. Verscsengő. 45. Főnemesi rang. 46. Tehát, emiatt, ezért, ebből kifolyólag (lat.). 47. Komárom része! 48. Hatalom jelzője lehet. 49. Teljesen elpusztít.

Függőleges:

1. Helyiség. 2. Övezet. 3. Üzemi költség. 4. Dinamó méterrel mérik. 5. Dörmögni kezd! 6. Gomba szaporodik vele. 7. A család fő felelőse. 8. ... Branco; Brazil város. 9. Üres napelem! 10. Település része. 15. Gerendába ró. 16. Erőlködés miatt elakad. 18. Vél. 19. Német jég. 21. Do, re, ... 22. Kornvikál. 24. Délkör. 26. Málló. 28. Én. 32. Mély hangot ad. 34. Parfümcseppek! 36. A poén 2. része. 37. Széna után vágják. 38. Énekmondó volt. 39. Esőverte. 41. Cserél. 43. Előtagként: mezőgazdasági. 45. Becézett Beáta. 46. Német egy. 48. Üstház része! 49. A Bakony része!

	8		5						
			9			1			
2						4	6	8	
		5					1		
					4		7		
					7		6		
									7
		2		3				9	
6	4			5				2	

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

5	2	9	3	8	4	7	1	6
1	4	7	2	9	6	5	8	3
8	3	6	1	5	7	9	2	4
6	5	3	9	4	8	2	7	1
4	7	1	5	2	3	8	6	9
9	8	2	6	7	1	3	4	5
3	9	4	7	1	2	6	5	8
7	6	8	4	3	5	1	9	2
2	1	5	8	6	9	4	3	7

A hét holló (1.)

Hol volt, hol nem volt, volt a világon egy asszony.

Annak az asszonynak volt hét fia.

Azok után egyszer csak gyönyörű szép lánygyereket hozott a világra.

A gyerekágy után, mikor először járt a faluban, azt látta, hogy a hét fia épp jön ki a kocsmából.

Annaira megharagudott rájuk, hogy megátkozta őket: „Váljatok hollókká, ha a kocsmába jártok.”

Alighogy ezt kimondta, a hét holló ott szállt el a feje felett, az ő hét fia.

Ő meg ment hazafelé.

Már a kislány nagyocskára nőtt, szép lett, anyányi. Látta, hogy az anyja mindig sír.

– Miért sírsz te, anyám? - kérdezte.

– Ne kérdezz engem, hogy miért sírok! Úgysem tudsz te engem megvigasztalni – felelte az.

– Dehogynem, édesanyám, tudnék tán valamit én is! Mondja csak meg, majd meglátja, hogy jobb lesz!

– Megmondom, fiam, ha olyan erőködöl, de tudom, hogy hasztalan. Hát tudod-e, mikor te születted, már volt neked hét bátyád akik kocsmába jár-

tak. Én meg megátkoztam őket, hogy „váljatok hollóvá!”, ők azzá változtak, elszálltak, azóta úgy oda vannak, hogy se hírük, se nyomuk, nem tudok róluk semmit.

Ezt mondta az asszony, de nagyon keserves sírásba fogott. Vigasztalta volna a kislányt, de csak rosszabb volt. Annál jobban sírt.

Egy nap reggel azt mondta a lány az anyjának:

– Édesanyám! Süssön nekem pogácsát! Én elmegek, felkeresem a bátyáimat.

– Hova mennél, te? Hisz azt se tudod, hol, merre keresd őket!

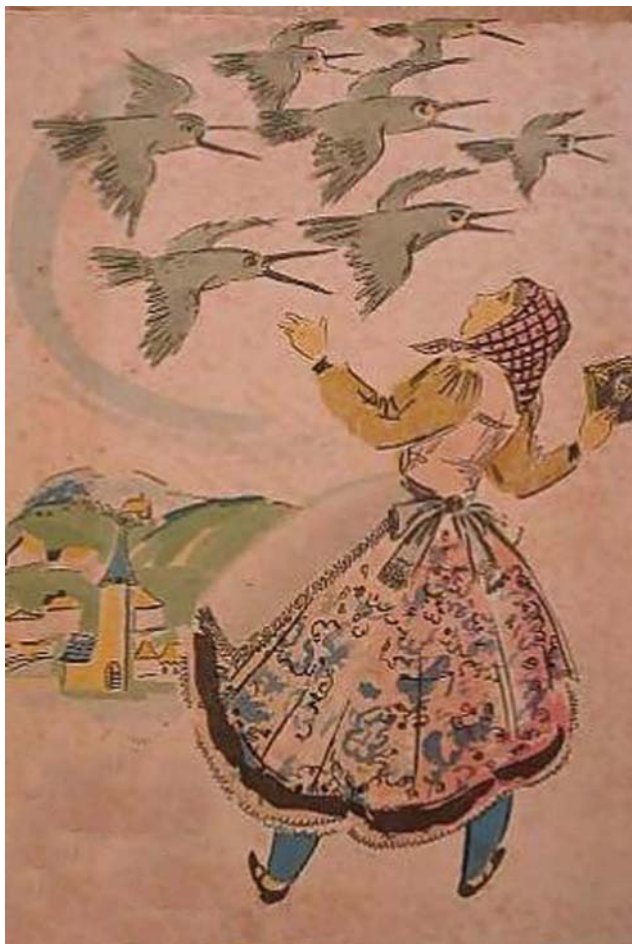
De a lány kötötte magát, az anyja se állhatott elébe, hogy ne menjen. Sütött neki pogácsát, azzal útnak eresztette.

Ment a lány, mendegélt, hetedhét ország ellen.

Utjában találkozott egy farkassal. A farkas megállt előtte az úton. A lány meg nagyon megijedt.

– Sose ijedj meg tőlem, jó lány, nem bántalak én. Adjál inkább egy falat ennivélőt, mert már úgy ehethném, hogy majd elveszek!

A lány megbátorodott, kivett a tarisznyából egy pogácsát, odaadta neki. Az meg

egy sípot adott neki érte, hogy ha akármilyen baja lesz, csak fújja meg, ő azonnal segítségére megy.

Azzal elváltak egymástól. Ment a lány tovább. Ut-

közben egy rókával is találkozott.

– Hallod-e, jó lány, fordíts meg engem a másik oldalra, már hét esztendeje nyomorgok a fél oldalamon.

Jótét helyébe jót várj!

A lány megsajnálta azt is, megfordította, adott neki is egy pogácsát. A róka meg leszakított magáról egy szál szőrt, odaadta neki, hogy ha szüksége lesz valamire, csak szakítsa ketté, ő rögtön ott terem. Jól van, a lány azt is eltette.

Harmadszor meg, ahogy megyen, egy gallyról leszól neki egy kismadár. Az is pogácsát kért. Adott ő annak is. A kismadár meg hála fejében olyat mondott, hogy „ha a Veres-tengerhez érsz, ott egy szép alma esik elébed. Te azt vedd fel, edd meg, a csutáját meg tördeld el, és hajigáld a vízbe!”

A lány megköszönte a madár jóakarátát, és indult. De a kismadár attól a perctől fogva mindig vele ment.

Sokszor feljött a nap, meg sokszor lement, míg egyszer csak nagy sokára a Dunához ért a lány. Próbálna, próbálna, de nem tud rajta átjutni.

Benyúlt a zsebébe, elővette a sípot, és megfújta.

Rögtön ott termett a farkas.

– Mit parancsolsz? Itt vagyok – mondta a farkas.

A lány elmondta a baját. Akkor a farkas elvette tőle a sípot, megfújta ő is, hát csak

úgy nyüzsgött a sok farkas, annyi jött oda. Mentek egyenest a Dunának. A lány nem tudta, mire vélje.

Látta azután, mikor már mind belement, hogy azért van ez, hogy ő át tudhasson menni! Úgy átsétált a sok farkas hátán, hogy még a cipője széle se lett vizes.

Már a Dunán átment volna, de még csak ezután jön a sok nehéz út! Megy, mendegél, már el is fáradt, mikor a Fekete-tengerhez ért. Hogy menjen ő azon át? Mindenféleképpen törte a fejét rajta. Eszébe jutott a szőrszál. Szétszakította. Rögtön ott termett a róka.

– Mit parancsolsz, kedves gazdám?

– Vigyél át a Fekete-tengeren, mert nagy utam van nekem.

A róka csak nekifarolt a tengernek, a farkát rávetette a tengerre hogy félig áterte, akkor azt mondta a lánynak, hogy „eredj, nő!” Mikor a tenger közepén volt a lány, a róka megfordult a tenger másik partja felé, úgy, hogy a lány minden baj nélkül átmehetett a róka farkán. De a kismadár is mindig vele ment.

Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese c. könyvéből

Tizenkét hónap a természetből

Hajnal fél ötkor, mikor kinyittem az ablakot, esett az eső. Még az este kezdett el esni, és úgy látszik egész éjszaka esett. Kinyitottam az ablakot, kíváncsi voltam, hogy az eső, és a lehűlt levegő mennyire befolyásolta a madarak ébredését. Azt azonnal észrevettem, hogy az állomási tó irányában csend van. A minap ugyanebben az időszakban olyan békakonzert volt hallható, hogyha vissza szerettem volna fekü-

ni, akkor sem tettem volna. Csend van, a békák hallgatnak, már azt gondoltam, hogy a madarak is, a rossz idő miatt, inkább kihagyják a reggeli éneklést, mikor reszelős hangján megszólalt a kerti rozsdafarkú. A madárhang meghozta a kedvemet, bár tudtam ebben az esős időben az erdőre nem fogok kimeni, de mindenképp teszek egy sétát a városban.

Kivirradt, az eső nem hagyott alább, sőt úgy tűnt,

hogy még erősebben esik, de nem tettem le a sétáról, felvettem az esőkabátot, és elindultam. Amint kiléptem a tömbházból erdei pinty csatogása fogadott. Az ének halk volt, mintha csak a madár magának szólt volna, és el is hallgattam. Rövid idő után a kerti rozsdafarkú szólt meg, ő már hangosan énekelt. Ekkor már verebek csiripelését lehetett hallani mindenünnen. Nekik, ha esik, ha havaz mindig akad

mondanivalójuk. Valahol balkáni gerle turbékol, egy másik az út fölött nászrepült. A kertekből fakopáncskiáltás halatszott ki. Mikor ráfordultam az Olt utcáról a Nagy György utcára, széncinege jajveszékelt hangjára lettem figyelmes. A hang irányába haladva, betértem a tömbházak mögé, és ekkor láttam, hogy mi történt. Egy szarka elkapta a nemrég kirepülő cinegefiút, és a szülők visítva vették üldözőbe. Első látásra ezt hittem a jelenetből. Tovább figyelve vettem észre, hogy nem egy fiatal cinegét, hanem az egyik szülőt sikerült megfognia a szarkának. A cinege párja kis családjával szívszorító hangon követte a szarkát. Csak találgatni tudok, pontosan mi történhetett, lehet, hogy megfogott egy fiatal madarat a szarka, és miközben a szülők segíteni szerettek volna rajta elkapta egyiküket, nem tudom. Segíteni nem tudtam, ehhez túl távol volt tőlem a szarka. Egyebet nem tehettem, figyeltem és drukkoltam a cinegének, hogy megszabaduljon. A verebek közbömbösek voltak a jelenet-höz, végeztek a napi feladatukat. Egy cinegét vettem észre amelyik vészjelző hangokat hallatott, és távolabbról még hallottam egy vészjelző hangot egy másik cinegétől, de ez mit sem segített a bajba jutott cinegén.

A szarka

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Röpködő méhecskék

Ezekről a vidám méhecskék-től senkinek nem kell félnie, nem fognak megcsipni, de annál jobban fogtok szórakozni. Több időt fog igénybe venni a munka, de ha, minél többet készítesz belőle, annál gazdagabb lesz a raj. Vegyetek többen részt a munkában, és így kevesebb időt fog igénybe venni.

Szükséges eszközök: tojáskovrács, minél több féle színes kartonpapír, színes filctollak, olló, fekete textilgomolya, textillal bevont drót, szemek, vastag cérna, ragasztó, két darab vékony lécs, színes tempera.

Elkészítés: A tojáskovrácsot vágd szét, úgy, hogy a gömbölyű része maradjon a méhecske teste. Két összeragasztott félgömb lesz a méhecske törzse. A kivágott félgömböket fess meg színes

temperával különböző színekre, és hagyd megszáradni. Színpárokat fessél, hogy majd a két összeragasztott színű gömb ugyanolyan színű legyen. Amíg ezek száradnak, a színes kartonpapírból vágd ki a szárnyakat a képen látható formára. Amikor megszáradtak a félgömbök, ragaszd össze őket, középre a szárnypárokat, és egy kb. 20 cm hosszú vastag cérnát illesztve. Ezután ragaszd fel a fejet, erre a szemeket és a textillal bevont drótból hajlított csápokat. Az élekesített méhecskéket végül kötözd fel az X alakban összekötött lécekre. Végül pedig egy hosszabb cérnát köss az egészre, és akaszd fel valahová. Kis lendületre, vagy levegőmozgásra a méhecskék röpködni fognak. Jó szórakozást!

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette